

GÖKHEMS BÖNDER 1540-1650

Anno: 1562
Bekommo Jack den Götter Bogen präst
all Göckem medt hant vjörren, och
visslitt, hett stift Opänamill med
Kyskivormose, och hett lex bestidde med
föfft Göckem Bogen
Bönder
12 Skerpe
1 1/4

Lars Blomqvist
(Bägerfeldt)

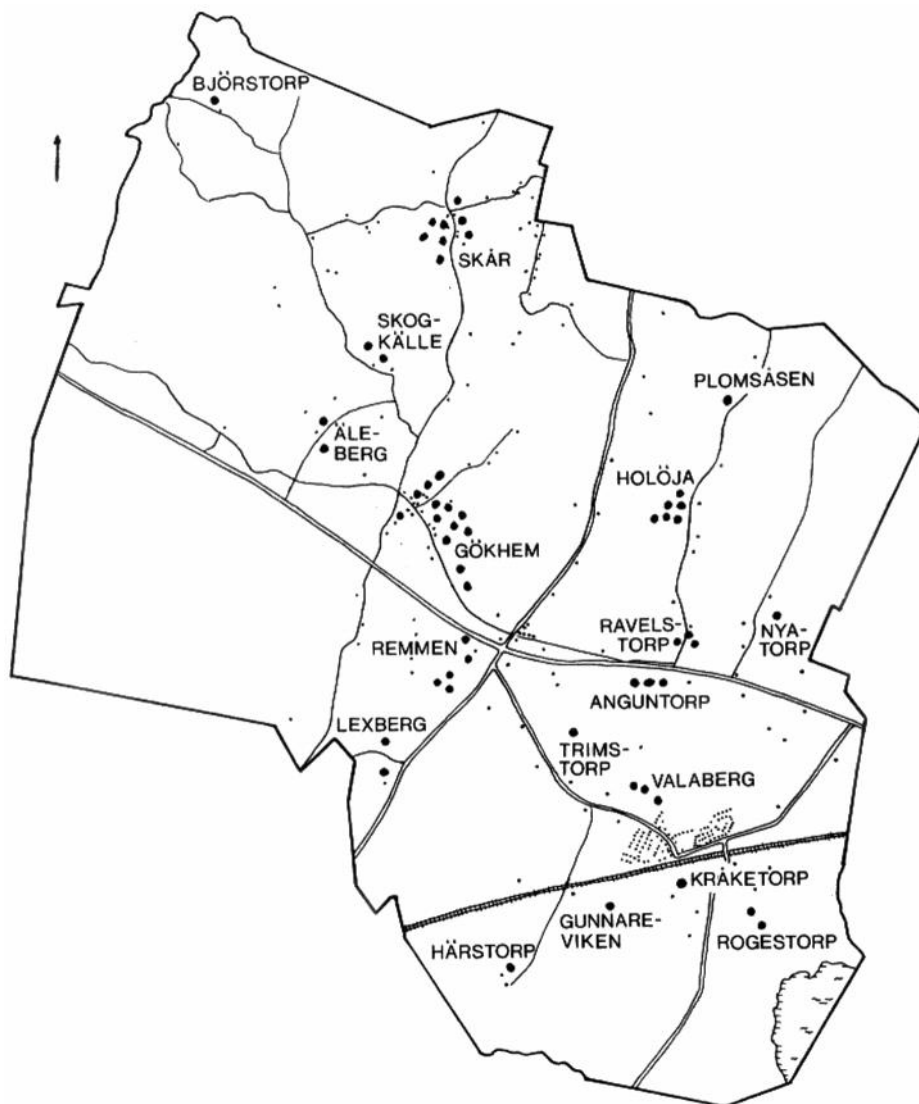
Om
människor och historiskt kända händelser
i Gökhemms socken
på Falbygden
i Skaraborgs län, senare västra Götalands län
i Västergötland

© Lars Blomqvist (Bägerfeldt) 1989.

ISBN 91-971024-5-8

Innehåll

FÖRORD	5
VASATID OCH STORMAKTSTID	6
SKATTER OCH ÄGOFÖRHÅLLANDEN	7
GÖKHEMS BEFOLKNING 1540-1650	11
REGISTER.....	11
GÅRDARNA	13
ANGUNTORP	13
BJÖRSTORP	15
GUNNAREVIKEN.....	16
GÖKHEM.....	17
HOLÖJA.....	26
HÄRSTORP	30
KRAKETORP	31
LEXBERG.....	32
NYATORP.....	34
PLOMSÅSEN	35
RAVELSTORP	36
REMMEN	39
ROGESTORP	42
SKOGSKÄLLE	44
SKÅR	46
TRIMSTORP.....	54
VALABERG OCH BIUM.....	55
ÄLEBERG.....	60
FÖRNAMNEN.....	62
DOMBOKSPROTOKOLL 1541-1650	64
NÄMNDEMÄN	64
REGISTER ÖVER DOMBOKSPROTOKOLLEN	65
SAKÖRE 1541-1623.....	71
DOMBOKSPROTOKOLL 1612 – 1650.....	72
SÅDD, BOSKAP OCH ÄGOAREALER	105
BEFOLKNINGSSTORLEK	105
BOSKAP OCH SÅDD	105
SKATTETRYCK	113
ÅRLIGA RÄNTAN 1577 OCH 1632.....	114
APPENDIX	115
TIONDELÄNGD ÅR 1562 FÖR GÖKHEMS SOCKEN	115
ÅRLIGA RÄNTAN 1577	118
HJONELAGSLÄNGDEN 1610	121
Göta hovrätts dom den 25 juni 1641	125
FOTOGRAFIER	126

Gökhems socken. Gårdarnas ungefärliga läge år 1655 (stora prickar) enligt karta över Falbygden m.m., samt den nuvarande bebyggelsen (små prickar). Kartan från 1655 är i viss mån felaktig vad gäller antalet gårdar per by.

FÖRORD

Den här boken vill berätta om de som kämpade och slet, de som skojade och skrattade, de som festade och hjälptes åt ihop, kort sagt, den ska handla om bönderna i Gökhem. Tiden är 1540-1650. Medeltiden är förbi. Den katolska kyrkoordningen har bytts ut mot en luthersk. En tid nalkades när skatterna höjdes och knektar skrevs ut. Kontrollen av samhället ökade. Skatteuppgifter sattes på pränt liksom domarna från tinget. Härigenom får vi en möjlighet att åter möta de glömda bönderna 11-15 generationer tillbaka i tiden.

Källmaterialet är främst skattelängder 1540-1650 och domboksprotokoll som finns i enstaka exemplar från 1541 och sammanhängande från 1619. Målsättningen har varit att få fram alla de uppgifter som handlar om bönderna i Gökhem under tiden 1540-1650, vilket är en direkt fortsättning av den tidigare publicerade boken om Gökhems medeltid. Denna avgränsning innebär att uppgifter som enbart berör prästerna och deras familjer inte har medtagits, och inte heller uppgifter rörande vilken adelsperson som ägt olika gårdar inom socknen. Med andra ord handlar denna bok om alla som bodde i socknen, undantaget prästen. För att kunna utreda och närmare bestämma vilka gårdar som är vilka inom de olika byarna, har enstaka uppgifter för tiden 1651-1709 framtagits, eftersom namnen inom byarna sällan återges under tiden fram till 1650. Källmaterialet för tiden 1651-1709 är enbart skattelängder, och inte t.ex. domböcker, mönsterrullar eller kyrkoböcker. Detta urval medför också att krigsarkivets källor fram till 1650 inte behandlas i denna bok.

Skår 1989-08-10
Lars Blomqvist

VASATID OCH STORMAKTSTID

Året 1521 kan sättas som en gräns. Då slutade medeltiden och Vasatiden började. Det viktiga med detta år var att Gustav Eriksson Vasa blev riksföreståndare i Sverige för att två år senare krönas till Sverige konung. Gustav Vasas regering kom att omforma Sverige i många stycken, och därmed skiljer sig denna tid från medeltiden. Under hans regeringstid fram till 1560 kom adel, präster, borgare och bönder att uppleva många stora förändringar. En del ansåg man var positiva, medan andra mottogs motvilligt. Det huvudsakliga syftet med förändringarna var att stärka Sverige som självständig stat. Tidigare hade tyska och danska intressen genomsyrat det svenska samhället både vad gäller handel och val av rikets konung. Nu ville Gustav Vasa få slut på allt detta. En av de första åtgärderna var att bryta med påven. Den inte alltför gamla protestantiska läran fick ersätta den katolska. Den stora fördelen med denna förändring var att påven inte längre var kyrkans överhuvud utan rikets konung, dvs Gustav Vasa själv. Därigenom behövde han inte vara orolig för att få kyrkan emot sig under sina reformer. Kyrkan hade varit en viktig maktfaktor under hela medeltiden. För att ytterligare skära ner kyrkans makt och stärka kronans makt, beslöts vid Västerås riksdag 1527 att all jord som ägdes av kyrkan och klostren skulle övergå till kronans ägo. Det var drygt 20% av all jord i Sverige som i ett enda slag tillskrevs kronan. Tidigare hade kronan bara ägt ca 5% av all jord. Som ett led för att få bättre kontroll på den nyförvärvade jorden började kronan att upprätta skattelängder med uppgifter om de enskilda gårdarnas skattesats. Med undantag av ett mindre antal adelsmäns och klostrens privata skatteregister från medeltidens slut, är dessa skattelängder de äldsta i Sverige. Men alla dessa förändringar i stort och smått skapade oro och öppet uppror. Dackefejden och Grevefejden var några av de väpnade upproren inrikes. Oroligheterna inom landet och Gustav Vasas möda att ändra förhållandena inom riket, medförde att Sverige höll fred med andra länder, undantaget ett mindre krig med Ryssland 1555-57. Med Erik XIV:s trontillträde 1560 förändrades situationen raskt. En snabb upprustning utmynnade i det nordiska sjuårskriget (1563-70) samtidigt som inre stridigheter förekom. Freden slöts av brodern Johan III, men strax senare hamnade Sverige i ett långvarigt krig med Ryssland. Likaså under Karl IX:s regeringstid följde nya krig med såväl Polen, Ryssland som Danmark. Under hela Vasatiden (1521-1611) fortsatte omorganiseringen av samhället. Till stor del handlade det om att stärka kronans makt gentemot adel, kyrka och utländska intressen, vilket fick till följd att inrikesstriderna under långa perioder var mer betydande än krig med andra länder. Stormaktstiden (1611-1718) kom att skilja sig från detta i vissa stycken. Kronan var nu så pass stark att stridigheterna inrikes var marginella. Istället var Sverige inblandade i krig under i stort sett hela denna period. Konungar som Gustav II Adolf (1611-1632), Karl X Gustav (1654-60), Karl XI (1660-1697) och Karl XII (1697-1718) är till stor del kända genom olika slag och härtåg. Under drottning Kristinas förmyndarregering och senare egen regering fick Sverige dock en möta en lugnare period. Då kronans intressen främst låg i krigiska handlingar, uppmuntrade

man adel och andra kapitalstarka personer att få fart på ekonomi och handel. Järnhantering och gruvdrift var några av de inriktningar som ökade kraftigt och gav stor vinst. Landets befolkning fick det knappast bättre under stormaktstiden. Soldater skulle skrivas ut till kriget, vilka ibland fördes långt nere i Polen och Tyskland, och skatterna ökade relativt kraftigt. Detta samtidigt som man räknar med att befolkningen faktiskt ökade ca 50% under storhetstiden.

På gårdarna förekom vissa förändringar under Vasatiden och Storhetstiden. Fortfarande gällde att en gård inte fick vara hur liten som helst. Orsaken till det var att en liten gård hade sämre skattekraft än en stor gård. Därför fanns vissa minimikrav. Gårdarna verkar ha bestått av ett flertal hus byggda i någon form av omkrets. Såväl knuttimring som skiftesverk förefaller ha förekommit i Västergötland under den här tiden. En nyhet som kom att spridas under 1500- och 1600-talet var glasade fönster, vilket inte verkar ha förekommit mer än undantagsvis på bondgårdarna under medeltiden. De små glasstyckena hopfogades med blyramar, och först långt senare kom glasstyckena att öka i storlek. En annan nyhet som gjorde sitt stora intåg under denna tid var den murade spisen. Tidigare hade man en öppen härd mitt på golvet. På så vis kom husen att se ungefär likadana ut alltifrån bondestenåldern till medeltidens slut.

SKATTER OCH ÄGOFÖRHÅLLANDEN

Skatterna var ungefär likadana under medeltiden som under Vasatiden. Varje gård betalade en tiondel av avkastningen till kyrkan för dess uppehåll. Den delades på olika sätt mellan prästen, biskopen, kyrkans underhåll och "de fattiga". Gustav Vasa såg emellertid till att detta ändrades till kronans fördel. Den tredjedel som tillfallit sockenprästen kvarstod, medan kronan lade beslag på resten. Grundskatten till kronan var beräknad efter jordegendomens storlek och den betalades en gång per år. Detta gällde dock endast de gårdar som ägdes av bonden själv och inte de gårdar som ägdes av kyrka, kloster eller adel. Dessa andra gårdar var befriade från skatt till kronan. Istället betalade de en motsvarande skatt till ägaren av jorden, dvs en arrendeavgift, vilken var högre än grundskatten till kronan. Fram till ca 1630 betalades skatterna mest i natura, vilket var detsamma som säd, boskap, höns, smör, ved m.m. Därefter omräknades skatten till ett visst belopp som skulle betalas med pengar istället.

Redan under medeltiden hamnade Sverige i situationer där Riksdagen såg sig tvungna att skriva ut extra skatter under ett eller ett par år, där alla män betalade lika mycket (givetvis undantaget alla män som tillhörde kyrka, kloster och adel). Dessa extraskatter blev allt vanligare under Vasatidens slut för att slutligen omformas till permanenta skatter i början av Stormaktstiden. Under tiden ca 1605-1640 finns diverse skatter som kallas för olika saker, men det var då inte jorden som beskattades ytterligare utan manfol-

ket, alla vuxna personer, boskapen m.m. I stort sett försvann alla dessa skatter utom mantalsskatten som blev permanent. Den ersatte i princip de olika extraskatterna. Mantalsskatten utgick från den vuxna befolkningen och alla mellan 16-65 år skulle betala. Med andra ord var samhället tvungna att börja hålla reda på hur gamla alla var – början på kyrkobokföringen.

Under medeltiden ägdes jorden och gårdarna antingen av bonden själv (skattehemman), av kronan (kronohemman), av kyrka eller kloster (kyrko- och klosterhemman), eller av adeln (frälsehemman). Även om Gustav Vasa genom sin kyrkopolitik och jordindragning reducerat antalet till skatte-, krono- och frälsehemman, är skattelängderna grupperade och rubricerade efter det medeltida ägoförhållandet under en stor del av 1500-talet. Först vid övergången till 1600-talet försvinner detta system alltmör.

Den **årliga räntan** har anor i varje fall långt ner i medeltiden. Den var baserad på jordägornas storlek eller avkastning. Den betalades årligen av alla skattebönder. I princip kan man säga att alla de övriga bönderna betalade en motsvarande skatt i arrendet till kronan eller adeln, även om arrendet var betydligt högre än den årliga räntan på skattehemmanen. I skattelängderna för den årliga räntan förekommer under Vasatiden, och senare, samtliga skattskyldiga bönder. Att även frälsebönderna finns med beror på ett speciellt tillägg till den årliga räntan. Alla bönder var redan från medeltiden skyldig att skaffa fram foder för ett visst antal dagar till kronans och lagmannens hästar. Runt 1630 omformades skatterutinerna. Den årliga räntan fördes in i Jordeböcker, vilket är det allmänna namnet efter denna tid, och betalades i pengar istället för i naturavaror. I synnerhet från ca 1630 är namnuppgifter för de enskilda gårdarna otillförlitliga. Många gånger skrev man av äldre skattelängder.

Tiondet skulle utgå från all föda som producerades på gårdarna. Kvicktiondet, dvs tiondet på det som var nyfött, gick oavkortat till prästen, varför det inte finns några förteckningar eller register. Sädestionden omfattar i regel de 2/3-delar som tillföll kronan, så att om den registrerade summan i skattelängderna multipliceras med 15 erhålls hela skördens storlek. För Gökhem del talar vissa fakta för att kronan tog hela tionden, dvs en multiplicering med 10 bör ge summan av hela skörden. Dels för att denna summa stämmer betydligt bättre med utsädet storlek 1620-39, och dels för att Överkyrka förlänats prästen i Gökhem. Med andra ord fick prästen sitt och kyrkans uppehälle från allt det som Överkyrka egentligen skulle ha betalt i skatt till kronan. Tiondeskatten betalades antingen av bonden själv eller hans hustru om han inte personligen av någon anledning kunde lämna tiondet. I vissa fall förefaller det troligt att varken bonden, hans hustru eller barn betalt tiondet, utan någon släkting eller granne. Detta försvårar möjligheterna att utreda de riktiga relationerna mellan de personer som förekommer i skattelängderna. Från och med nordiska sjuårskriget (1563-70) förekommer uppgifter i skattelängderna att vissa gårdar inte hade något att betala i tionde eller att de var öde. Att en gård var öde behöver inte betyda att det inte bodde någon där, bara att gårdens skattekraft var så pass usel att den skatte-tekniskt kunde betraktas som öde. Ofta var gårdarna öde, eller betraktades

som öde bara under något enstaka år. Bara i enstaka fall var de öde i 10 år eller mer.

Mantalskatten var en extraskatt som förekom redan under medeltiden. Vid vissa statsfinansiella kriser kunde den skrivas ut för ett eller högst ett par år. Vanligen beskattades ursprungligen alla män, och senare alla vuxna personer mellan 16-65 år. Under slutet av 1500-talet och början av 1600-talet var skatten 1-3 mark per person. Mellan åren 1620-41 förekom ”Boskaps- och mantalskatt”. Under dessa år beskattades även boskapen. Härigenom får vi en relativt detaljerad förteckning på de enskilda gårdarnas boskapsbestånd. Vanligen betalade varje gård 1-3 daler, dvs ungefär dubbelt så mycket som mantalskatten medförde vilken inte är inräknad i detta belopp. Från år 1642 förekommer mantalskatten som permanent skatt, men då med 1 mark per person och år.

Älvsborgs lösen kallas de extraskatter som skrevs ut 1571 och 1613 för att kunna återlösa Älvsborgs fästning som fallit i danskarnas händer 1563 och 1611. År 1571 fick hela Sveriges befolkning betala 1/10 av värdet på det silver, koppar och den boskap som de ägde. Lösensumman 1613 var betydligt högre och den betalades av under 6 år (1614-19).

År 1545 skrevs den äldsta kända skattelängden för hela Gökhemms socken, möjligen var det också den äldsta som skrevs. Något tidigare, år 1541, hade en skattelängd upprättats över kyrkojorden. Denna jord är också den enda som finns förtecknad åren 1548-52 och 1555. Först år 1562 återfinns en skattelängd över hela socknen igen.

Mellan 1562-99 utgörs skatterna av den årliga räntan (1563-64,1566-68,1575,1577,1580-91,1593) och tiondet (1562,1564,1567-68,1570-73, 1576-77,1579,1581-91). För åren 1565,1569,1574,1578 och 1592 finns inga skattelängder bevarade, liksom för åren 1594-1600 men undantag för en mantalslängd för år 1599. Därtill finns en mantalslängd från 1572 och Älvsborgs lösen 1571.

Mellan 1600-50 finns följande skattelängder bevarade: Årliga räntan 1601-10,1614-18,1620-24,1627, och därefter Jordeboken 1632,1634-35, 1637-39,1641-45,1647-48,1650. Tiondet finns för åren 1602,1609,1615-16, 1618-21,1623,1625-26,1628-30. Boskaps- m.fl. längder (bl.a. mantalslängder) finns för 1620-22,1626,1628-31,1638-39, och Mantalslängder finns för åren 1609-11,1642,1645-47. Därtill kommer Älvsborgs lösen för Åren 1614-19.

Från 1651 finns endast Jordeböcker och Mantalslängder (Jordebok: 1650-54,1656-66,1668,1670,1673-74,1680,1685,1687,1690,1693,1696,1699 Mantalslängd: 1652-55,1657-64,1666,1668-75,1677,1680-81,1691,1702 och vidare framåt) Ett flertal av dessa har använts i detta arbete, dock huvudsakligen mantalslängden vars namnlistor är betydligt mer aktuella för det berörda året ifråga än jordeboken. Sistnämnda har relativt ofta en namnlista som bara är avskriven från tidigare års jordebok. Således är inte alltid det angivna namnet/namnen aktuella för det enskilda året.

Härtill kommer domböckerna. De tidiga **Saköreslängderna** (enstaka år 1541-1623; rörande Gökhemns sn: 1541,1549,1562,1583-85,1592,1623) upptar endast ett namn, gård, förbrytelsens art och bötesbelopp, i de fall som en del av böterna tillföll Kronan. **Domboksprotokollen** (1612, och från 1619 och framåt) tar upp samtliga fall som tagits upp på tinget. Ting hölls normalt tre gånger per år. De olika ärendena blir ofta mer och mer detaljerat beskrivna ju längre fram i tiden vi kommer. Det gör att det är relativt stor skillnad mellan ett protokoll från 1612 och 1650.

Dessa uppgifter har kompletterats med enstaka uppgifter från tiden fram till 1540.

På grund av Gustav Vasas beslut att låta all kyrko- och klosterjord få tillfalla Kronan, upprättades **Skara stifts kyrkliga jordebok år 1540**. Här anges alla gårdar som ägdes av kyrkan, hur mycket de betalade i skatt och till vem de betalade. År 1540 var det sista året som dessa bönder betalade till kyrkan. Redan året därpå finns en jordebok (årlig ränta) för just kyrkojorden som visar att Kronan tagit över nämnda gårdar. Det fanns 7 kyrkohemman i Gökhemns sn:

10. Gökhem, Olof Persgården	till Gökhemns kyrkas uppbörd
11. Gökhem, Vråna	till Gökhemns kyrkas uppbörd
12. Holöja, Tomten	till Gökhemns kyrkas uppbörd
13. Ravelstorp, Torsagården	till Gökhemns prästgårds uppbörd
14. Skår, Gategården	till Floby kyrkas uppbörd
15. Skår, Kartagården	till Gökhemns prästgårds uppbörd
16. Skår” Hulegården	till Ugglums kyrkas uppbörd

GÖKHEMS BEFOLKNING 1540-1650

Nedan redovisas samtliga kända personer på de enskilda gårdarna (56 st) i Gökhems sn fram till 1650. Vanligen börjar namnlistan 1545.

Gårdarna är numrerade i enlighet med skattelängderna på så sätt att först följer alla skattehemman och därefter kronohemman, kyrkohemman, klosterhemman och sist frälsehemman. Efter år 1540 var dock alla kyrko- och klosterhemman i praktiken kronohemman. I övrigt skulle stora delar av detta ägoförhållande kvarstå i ett par hundra år.

Nedan är de friliggande gårdarna och byarna placerade i bokstavsordning. Inom byarna återges de i nummerordning.

För varje enskild gård har den person som bedömts som primär skattebetalare (normalt ägare för skattehemman) numrerats. För samtliga gårdar återges också de flesta kända personerna några årtionden efter 1650, utifrån uppgifterna i skattelängderna. Denna lista är inte komplett och har inte kompletterats med uppgifter från domböckerna.

Så gott som samtliga årtal anges inom parentes, eftersom det inte framgår t.ex. när en viss person övertagit/överlämnat en viss gård från en annan. Angivna årtal återger endast när berörd person återges i skattelängderna och/eller domboksprotokollen.

REGISTER

Skattehemman

1. Anguntorp
2. Anguntorp
3. Gökhem, Bergsgården
4. Gökhem, Bältaregården
5. Gökhem, Skattegården/Gästgivargården
6. Holöja, Skattegården
7. Ravelstorp, Kartagården
8. Skår, Skattegården

Kronohemman

9. Plomsåsen

Kyrkohemman

10. Gökhem, Olof Persgården
11. Gökhem, Vråna
12. Holöja, Tomten

13. Ravelstorp, Torsagården
14. Skår, Gategården
15. Skår, Kartagården
16. Skår, Hulegården

Klosterhemman

17. Kråketorp
18. Gökhem, Överkyrka
19. Härstorp
20. Lexberg, Norra (?)
21. Lexberg, Södra (?)
22. Remmen, Nolgården
23. Remmen, Mellomgården
24. Remmen, Sörgården
25. Remmen, Kockagården
26. Trimstorp
27. Valaberg, Hovmansgården

Frälsehemman

28. Björstorp
29. Gunnareviken
30. Gökhem, Ledsgården
31. Gökhem, Östergården
32. Gökhem, Nästegården
33. Gökhem, Landbogården
34. Holöja, Andregården
35. Holöja, Mellomgården
36. Holöja, Dränggården
37. Holöja, Stallmästargården
38. Nyatorp
39. Ravelstorp, Frälsegården
40. Rogestorp, Sven Persgården
41. Rogestorp, Hustru Ingridsgården
42. Skogskälle
43. Skogskälle, Lilla
44. Skår, Ledsgården
45. Skår, Ödegården
46. Skår, Åsen
47. Skår, Lillegården
48. Skår, Storegården
49. Skår, Trädgården
50. Valaberg, Storegården
51. Valaberg, Bäckagården
52. Valaberg, Olof Svensgården
53. Valaberg, Bium
54. Valaberg, Hulegården
55. Äleberg, Per Larsgården
56. Äleberg, Nils Olofsgården

GÅRDARNA

ANGUNTORP

Namnivet av en man vid namn Angun. Gården delades i två gårdar vid okänd tidpunkt, dock före 1545. Anguntorp var frälsejord senast från 1300-talets slut, och blev klosterjord år 1405. Vid okänd tidpunkt därefter (1405-1545) omvandlades det till skattejord, ett mycket ovanligt skifte.

Ett par personer från Anguntorp har inte kunnat bli förda till en bestämd gård. Det gäller **Lars** (1562), som namns i saköresregistret, och hustru **Agneta Persdotter** (1622) som var gift med någon i Anguntorp.

ANGUNTORP (Skattehemman)

1:1 **Bengt** (1545)

1:2 **Arvid** (1562)

1:3 **Måns Arvidsson** (1563-93), gästgivare (1580-tal)

1:4 **Arvid** (1599-1624), var gift (1610-18)

1:5 **Måns Arvidsson** (1618-26), var gift (1618-19)

1:6 änkan (1616,1620-21)

Ivar (1619), knekt

1:7 **Jöran Svensson** (1622-68), gästgivare (1630) – jfr 2:9.

g.m. 1. N.N.

g.m. 2. **Gunilla Nilsson** (1639)

g.m. 3. **Birgitta Svendsdotter** (1642-68)

Barn:

Ingegerd (1646-60; i första giftet)

Sven (se 1:8)

Ingrid (1644)

1:8 **Sven Jöransson** (1652-91) g.m. **Ingeborg** (1668-91)

Kerstin Nilsson (1642), piga

Sven Hansson (1652-81), ryttare, g.m. **Ingela** (1659-81)

Marit Andersdotter (1660), piga

Sannolikt återfinns fyra generationer genom Arvid, Måns, Arvid och Måns (1:2-5). Vem änkan (1:6) varit gift med framgår inte. Troligen var det inte med någon av de numrerade personerna. Måns Arvidsson (1:5) bör ha varit son till Arvid (1:4), men Måns bör ha blivit myndig redan c:a 1615, och år 1624 sägs att gården ägdes av Arvids omyndiga barn. Det skulle kunna tolkas som att Måns var död, och att endast hans omyndiga syskon var i livet.

Gården såldes 1624-25 till Jöran Svensson (1:7), som dock verkar ha varit relativt nära släkt med de tidigare ägarna. Jörans släktingar ägde också skattehemmanet i Holöja. Gården i Anguntorp övertogs av sonen Sven (1:8)

ANGUNTORP (Skattehemman)
("Östergården" 1639)

- 2:1 **Ambjörn** (1545-64)
2:2 **Helge** (1564-81), skytte/knekt (1577)
2:3 **Per Andersson** (1579-93), ryttare (1586-93)
2:4 **Sven Helgesson** (från 1593, dog senast 1609), ryttare (1601), skogvaktare (1610).
2:5 Änkan (1609-11), samt dräng och piga (1610-11).
2:6 **Helge** (1614-16), var gift (1614-15), samt ett annat äkta par (1614).
2:7 **Sven Andersson** (1617-21, 1628-29), var gift (1617-19), samt ett annat par (1618). Han var ryttare (1618-20)
2:8 **Arvid Helgesson** (1623-24)
2:9 **Jöran** (1625-26), troligen samma person som 1:7.
2:10 **Måns Andersson** (1638-66, var död 1668). g.m. **Elsa Ebbesdotter** (1642-66), var död 1668) barn:
Karin Månsdotter (1652-62)
Anders Månsson (1655)
Elin Månsdotter (1659-60)
Inhyses:
Ingeborg Persdotter (1642)
Änkan **Elsa** (1645); pigan **Kerstin** (1666)
2:11 **Helge Månsson** (1666-91), son till 2:10. g.m. **Kerstin** (1668-1702, var änka 1702)
Lars (1666-73), ryttare g.m. **Elin** (1666-73)
Anders (1668) g.m. **Karin** (1668)
Inhyses:
Ingrid (1673-74)
Hustru **Karin** (1674-80)
Nils Jonsson (1681)
Arvid (1702), var gift.

Sven Helgesson (2:4) kan ha varit son till Helge (2:2), och änkan (2:5) var sannolikt hans hustru. Vidare kan Helge (2:6) ha varit deras son, och Arvid Helgesson (2:8) hans son i sin tur. Hustru Elin (1633-35) borde ha bott på denna gård, men det är oklart vem hon var gift med.

På 1630-talet köpte Måns Andersson (2:10) 5/7 av gården. Säljare var Mette och Elsa Svendsdottrar, som ägde 2 broderslotter, och inte 2 systerlotter, samt Märta Andersdotter som sålde en systerlott. (En systerlott är hälften av en broderslott). Namnen Sven och Anders i deras efternamn finns företrädda på gården, men trots det är släktrelationerna oklara. En av de två återstående systerlotterna (1/7) sålde Elin Helgesdotter, troligen syster till Helge (2:6), till sin måg Torbjörn Månsson i Vråna, Gökhem, som inte var son till Måns Andersson (2:10).

Måns Anderssons farmor sägs ha varit född på Bergsgården, Gökhem. Ett annat problem rörande Anguntorp är den tredje gården som dyker upp ibland runt 1650. Här återfinns vid denna tid häradsskrivaren Carl Bengtsson.

BJÖRSTORP

BJÖRSTORP (Frälsehemman)

Gården var ett frälsehemman när det nämns första gången 1508 och skulle så förbli.

Gården är namngiven av Birger, och inte Björn. När han levte är okänt. Åren 1657-81 saknar gården i skattelängderna, och år 1675 nämns att gården varit öde i 8 år.

28:1 **Lars** (1545-68), knekt (1568)

28:2 **Ingrid** (1567)

28:3 **Sven** (1570-1621), var gift (1610-11), knekt (1601), och hade dräng (1610-11)

28:4 **Bengt Björnsson** (1616-30), var gift (1614-16) och nämns som änklings (1617-19). Även ett annat äkta par bodde här (1614).

28:5 **Anders** (1631-39)

28:6 **Arvid Svensson** (1645-55) g.m. **Kerstin Larsdotter** (1642-55)

Barn:

dotter (1654)

pigan **Elin Persdotter** (1642)

drängen **Per Andersson** (1654-55)

Nils (1652)

28:7 **Anders Andersson** (1691-1717), var gift (1691-1710), hade en son (1702)

28:8 **Lars Andersson** (1714-17), var gift (1714-17)

Det är oklart om och i så fall hur ovannämnda personer varit släkt. Sannolikt var Lars Andersson (28:8) son till Anders Andersson (28:7).

GUNNAREVIKEN

GUNNAREVIKEN (Frälsehemman)

Gården återfinns inte i medeltida handlingar, och det är okänt när den Gunnar levte som namngett gården.

29:1 **Nils** (1545-68)

29:2 **Per** (1571-72, 1582-93)

29:3 änkan **Birgitta** (1572-84), troligen änka efter Nils och inte efter Per.

29:4 **Sigge** (1599-1618), var gift (1610-17), nämns som änkling (1618-19), hade en dräng och en piga (1611)

29:5 **Jon** (1619-20)

29:6 **Lars** (1621)

29:7 **Björn Andersson** (1622-68)

g.m. 1. **Kerstin Persdotter** (1642-46)

g.m. 2. **Ingrid Persdotter** (1654-73)

29:8 **Anders Andersson** (1647-1702) g.m. **Birgitta Björnsdotter** (1647-1702)

Kerstin (1655)

Marit (1659), inhyses

pigan **Margareta** (1662)

pigan **Anna** (1668)

änkan **Elin** (1691-1717), och hennes son (1702)

Anders Andersson (29:8) var på något sätt nära släkt med Björn Andersson (29:7) eller hans första hustru, Kerstin Persdotter. I övrigt framgår inga släktskapsrelationer.

GÖKHEM

Byns namn liksom delandet i olika gårdar har sannolikt rötter i heden tid. Under medeltiden framträder flera frälsehemman, ett klosterhemman, en prästgård och ett skattehemman.

Lars Andersson bodde på ett frälsehemman runt år 1500, men det är oklart vilken gård det varit (nr 30-33). Samma oklarhet gäller **Lars Assarsson** (1626), och hustru **Gunilla** (1631). samt **Kerstin Björnsdotter** och **Karin Bengtsdotter** (1636).

BERGSGÅRDEN - (Skattehemman), ”på Bergh” från 1545.
(Blev Kronohemman år 1641)

3:1 **Karl** (1545)

3:2 **Anders Björnsson** (1563-68)

3:3 **Sven** (1567-73)

3:4 **Håkan Månsson** (1568-80; endast enstaka år)

3:5 **Elin**, Karls hustru (1571)

3:6 **Anders Arvidsson** (1576-79)

3:7 **Per Larsson** (1581-86)

3:8 **Måns** (1583)

3:9 **Bengt** (1585-86)

3:10 **Olof Bengtsson** (1587-1605), ryttare (1587-1601)

3:11 **Anders Jonsson** (1591-1628), var gift (1610-19), hade en piga (1610-11).

Han var sannolikt gift med **Marit** (1622).

3:12 **Måns** (1626-40)

3:13 **herr Lars** (1638), dog 1638/1639.

3:14 änkan (1639)

3:15 **Sigge Bengtsson** (1642-80), krögare g.m. **Kerstin Andersson** (1642-80)

Barn:

Torsten (1654-62), ryttare (1662), hans hustru (1675-80)

Ingrid (1654-68);

Kerstin (1660)

Håkan (1654);

Måns (1655-62), ryttare (1662)

3:16 **Christian Jacobsson** (1650-52), krögare. g.m. **Elisabet Esmundsdotter** (1652)

De tidiga släktskapsrelationerna är i det närmaste omöjliga att utreda. Elin (3:5) borde ha varit Karls (3:1) hustru, och inte någon annan med detta namn.

Olof Bengtsson (3:10) sägs ha sålt sin frälsejord för att köpa Bergsgården. Detta indikerar att han kan ha tillhört någon lägre adelsläkt. Han fick en son vid namn Anders som blev kyrkoherde i Daretorp, och som ärvde gården. Den ärvdes sedan vidare av hans son Sven Andersson i Sörby, som sålde den 1641 till Kronan. Personerna där emellan var sannolikt arrendato-

rer. Här återfinns herr Lars, som tidigare varit präst. Han och hans änka fick skattefrihet 1638, eftersom gården var i mycket dåligt skick, Skattefriheten förlängdes för Sigge, då det sägs att det inte fanns ett enda bibehållet hus, utan allting var ruttet.

(GÖKHEM)

BÄLTAREGÅRDEN (från 1582; Skattehemman)

4:1 **Per Holmesson** (1545-70)

4:2 **Holme Persson** (1562-67)

4:3 **”Måns Perssons gård”** (1572)

4:4 **Lars Månsson** (1572-1629), bältare, var gift (1610-19), hade en dräng och piga (1610-11). Även ett annat äkta par bodde här (1618).

Troligen återger 4:4 två personer. Denne/dessa Lars nämns inte Månsson efter 1593, bara Lars. En änka nämns 1626.

4:5 **Per** (1638, dog 1638/1639), bältare g.m. **Ragnhild Björnsdotter** (1642-57)

Barn: **Karin Persdotter** (1642-68) g.m. **Anders Månsson** (1647-68)

Elin Persdotter (1654-60)

Ingrid Persdotter (1647-68) g.m. **Torbjörn** (1652-68)

Lars Andersson (1638-46) g.m. **Kerstin Larsdotter** (1646-55)

Barn: **Elin** (1654-55)

Elin Jönsdotter (1657-60), var gift (1659-60)

Ingrid Jönsdotter (1659)

Karin Persdotter (1659)

Elin Persdotter (1660,62), var gift

Ingrid Persdotter (1659-60), var gift

Elin Larsdotter (1666-80)

4:6 **Måns** (1673-80), var gift (1673)

Börje (1673-75), var gift

Håkan Andersson (1673-80), var gift (1673-75)

Sven (1675-80)

Anna (1673-74), soldathustru

4:7 **Nils Larsson** (1691), var gift

drängen **Sven** (1691)

Sannolikt är Per Holmesson (4:1) efterträdare Holme (4:2) och Måns (4:3) hans söner. Efter Måns följer troligen hans son (4:4) och sonson (4:5), och möjligen också hans sonsons son (4:6), men sistnämnde Måns (4:6) kan också vara son till Anders Månsson. I så fall skulle nämnde Måns vara dotter son till Per (4:5).

Det största problemet rör Lars Månsson (4:4). År 1631 sägs att Lars Bältares barn var omyndiga, vilket relativt tydligt visar att det rör sig om två personer med samma förnamn och yrke. Det är möjligt att den andre Lars var Lars Månssons son.

Kerstin Larsdotter i Gökhem (1636) kan ha varit dotter till Lars (4:4).

(GÖKHEM)

SKATTEGÅRDEN (från 1626; Skattehemman)

5:1 **Jon Svensson** (1545-88)

5:2 **Anders Jonsson** (1589-1623), var dock död 1620. g.m. **Ingrid** (1620-27)

Här bodde också ett annat äkta par (1610-18), en dräng och en piga (1610-11), och en änka (1619; samma person som Ingrid ?)

5:3 **Ingemar Jonsson** (1616-20), var gift (1616-19). De kan vara det ovannämnda äkta paret.

5:4 **Sven Jöransson** (1619-24)

5:5 **Ambjörn** (1628)

Elin Svendsdotter (1626-29)

Gunilla (1628)

5:6 **Lars Alfsson** (1642-55), nämns **Ambjörnsson** 1654-55) g.m. **Ingrid Andersdotter** (1645-46) Barn: **Karin** (1655)

Elin Eriksdotter (1642)

Elin Andersdotter (1642)

5:7 **Anders Björnsson** (1639-77) g.m. **Ingrid Svendsdotter** (1642-77)

Jon Larsson (1652-77) g.m. **Karin Olofsdotter** (1652-77)

Olof Andersson (1652-68) g.m. **Kerstin Ambjörnsdotter** (1652-80), änka (1673-80)

Marit Andersdotter (1657) **Birgitta** (1660-62)

5:8 **Anders Andersson** (1680-1710), var gift, och hade 1710 en son och en dotter.

Anders Olofsson (1691), var gift

Jon Svenssons (5:1) efterträdare var sannolikt hans söner (5:2-3). På något sätt tycks Sven Jöransson (5:4) vara släkt med dem, eftersom hans syster Anna Jöransdotter sålde sin arvslott. Detta skedde 1639 och köparen var Anders Björnsson (5:7, - jfr Skår 15:7)

De andra två familjerna som var samtida med Anders Björnsson (5:7), kan mycket väl ha varit släkt med de tidigare personerna på gården. Jon Larsson (5:7) kan ha varit son till Lars Alfs-/Ambjörnsson (5:6).

(GÖKHEM)

OLOF-PERSGÅRDEN (från 1691; Kyrkohemman)

10:1 **Lars Henningsson** (1540-68)

10:2 **Anders Larsson** (1564-84)

10:3 **Lars Tysk** (1575), kan vara samma person som 10:4

10:4 **Lars Andersson** (1587-1609), dog dock senast 1606, ryttare (1601) g.m. **Kerstin** (1609-19), hade en dräng och en piga (1610-11)

10:5 **Per Larsson** (1619-31)

10:6 **Olof Persson** (1638-46), den person som namngivit gården. g.m. **Elin Gunnarsdotter** (1645)

Barn: **Karin** (1642)

10:7 **Lars Larsson** (1652-55) g.m. **Ingegerd Björnsdotter** (1654-57)

10:8 **Anna Björnsdotter** (1655-57) **herr Per** (1659) g.m. **Margareta Persdotter** (1659) **Ingeborg Bengtsdotter** (1659)

10:9 **Bodel** (1660-62), var gift.

Barn: **Bengt Torstensson** (1660) **Kerstin Torstensdotter** (1660)

10:10 **Håkan Andersson** (1668-81) g.m. **Anna** (1668-81)

inhyses: **Karin** (1668)

10:11 **Zakris Johansson** (1691)

Lars Henningssons (10:1) efterträdare var sannolikt hans ättlingar ner till minst fjärde led (10:2, 10:4, 10:5 och 10:6). Det är inte omöjligt att även 10:7 och 10:8 var ättlingar.

I skattelängden för år 1615 (Älvsborgs lösen) nämns följande om gården: ”husfattigh och brend aff wådeld gården”.

(GÖKHEM)

VRÅNA (från 1540; Kyrkohemman)

11:1 **Olof Andersson** (1540-62)

11:2 **Bengt Eriksson** (1563-68)

11:3 **Anders Håkansson** (1570-93)

11:4 **Lars Andersson** (1586-87), ryttare

11:5 **Måns** (1601-31), ryttare (1601), var gift (1610-19)

11:6 **Torbjörn Månsson** (1638-46) g.m. **Malin Ingelsdotter** (1642-46)

Jon (1638-39)

11:7 **Esbjörn** (1652-55) Barn: **Kerstin** 1655-57), var gift (1657)

11:8 **Måns Siggesson** (1662-1702), kronorättare (1691) g.m. **Gunilla** (1662-1702)

Håkan dömdes för hårtag 1549 i ett slagsmål med en person i Kleva. Olof fick betala 24 skilling för husröta (dåligt underhåll av gården) år 1549. Enda gången det finns anledning att misstänka släktskap är mellan 11:5 och 11:6, där Torbjörn Månsson sannolikt är son till Måns.

Denne Torbjörn Månsson hade sommaren 1638 ansvaret för viss utskrivning av de knektar och ryttare som skulle till Tyskland.

(GÖKHEM)

ÖVERKYRKA (från 1545; Klosterhemman)

Lars Persson och **Olof Karlsson** nämns i domboken (1541)

18:1 **Anders Månsson** (1545)

18:2 **Måns Andersson** (1562-68) g.m. **Kerstin** (1568-71), var änka 1571

18:3 **Per Bengtsson** (1570-81) g.m. **Marit** (1581)

18:4 **Olof Bengtsson** (1582-1605), ryttare (1586-1601)
18:5 **herr Bengt** (1606-21), var gift (1614-19), hade en dräng och en piga (1610-11)
18:6 **Måns Andersson** (1615-30),
Barn: **Asmund**(1622-24),
Anders (1628)
18:7 **Jon** (1638-39)
18:8 **Sigge Jonsson** (1639-57) **Gunilla Persdotter** (1642-47)
Barn: **Anna** (1642)
Gunnar (1645-55)
Per (1654)
18:9 **Erik Eriksson** (1659-73) g.m. **Ragnhild Håkansdotter** (1659-73)
Barn: **Anna** (1659-68)
Anna (1654), piga
Elin (1655), piga
Kerstin (1657), piga
18:10 **Björn Jonsson** (1662-1702) g.m. **Marit** (1662-1691)
Kerstin (1662), piga
Elin (1673), soldathustru
Birgitta (1673), soldathustru
Anna (1680-81), änka efter pastorn
Sven (1691), var. gift
Anders (1691), var gift

De första personerna som nämns är Lars Persson och Olof Karlsson. De dömdes 1541 för helgdagsbrott. Om de var markägare eller drängar framgår inte.

Anders Månssons (18:1) efterträdare Måns Andersson (18:2), var sannolikt hans son. Men det är oklart om Per och Olof Bengtssöner (18:3-4) var släkt med dem. Dessa två kan mycket väl ha varit bröder, och efterträdaren herr Bengt – en präst – kan ha varit en son till någon av dem.

När Måns Andersson (18:6) övertog gården c:a 1615, måste han både ha varit gift och haft barn. Så länge herr Bengt (18:5) bodde kvar på gården rådde lugn, men därefter började bråket med herr Gunnar, präst i Gökhem.

År 1623 instämde herr Gunnar i Gökhem och Måns Andersson vid Överkyrka. Häradsnämnden tvingade dem till förlikning, för allt det skvaller, hat och avund som uppstått dem emellan. Den som i ord eller gärning började bråket på nytt, skulle ge den andre 2 par oxar. Hur hade då detta bråk uppstått? Gunnar hade varit präst i Gökhem sedan c:a 1598, och var över 50 år vid tillfället. Måns var runt 40 år, och han hade tillträtt gården runt 8 år tidigare. Sannolikt började bråket redan då. Överkyrka var i varje fall 1620-22 prästens tilldelade bonde. All skatt skulle betalas direkt till prästen Gunnar. Så hade det säkert varit både före och efter dessa nämnda år. Dessa skatter kan ha försvårat situationen raskt. Skattens storlek var bestämd, men inte naturaskattens kvalitet, och kanske inte heller den exakta tidpunkten för betalning.

Det är oklart om någon av parterna fick böta vitet om de 4 oxarna. Vitet gällde endast om anklagelser framfördes utan grund. Så vad de båda parterna gjorde efter denna dom, var att skaffa sig vittnen eller annat som kunde styrka alla de anklagelser som de kunde finna.

Måns son Asmund fick år 1622 böta för slagsmål. Detta mål, tillsammans med en dom från 1624 kan vara en följd av prästbråket. År 1624 kallade Sven i Åsaka, Ullene sn, Åsmund för tjuv. Denna anklagelse slutade med att Sven fick böta 3 marker, och Åsmund fick böta 3 marker för lytet och 6 marker för sårålet. Lytet och såret som Sven fick kan inte ha varit särskilt stort, med tanke på bötesbeloppet.

På tinget den 10 okt 1628 började åter det öppna bråket mellan Måns Andersson och herr Gunnar i Gökhem. Gunnar var ivrigast. Han började med att anklaga Måns för att han hade använt resterna av taket på Överkyrka kyrka vilket hade rasat ner, men Måns försvarade sig och menade att han hade rätt till det. Han bodde på ett kronohemman (f.d. klosterhemman) och gården hade tidigare brunnit ned, varför han ansåg sig ha rätt till materialet från det nedrasade tornet och taket. Han hade dock fått skattefrihet så många år att det skulle räcka för att bygga upp gården igen (enda gången gården nämns öde är 1615). Det slutade med att han skulle betala, i sågade brädor och pengar, till kyrkobyggandet så mycket som materialet var värt. Med ordet kyrkobyggande bör förstås det allmänna underhållet av Gökhem kyrka.

I nästa åtalpunkt från samma dag, kräver Gunnar att få Överkyrka sig tilldelat, och att Måns antingen ska flytta därifrån eller betala honom skatt. Men Måns svarar att gården var nedruttnad när han kom dit och att han kostat på mycket för att få tak på husen. Vidare intygade han att gårdens skatt tidigare inte varit tilldelat prästen, men att han en tid betalat skatt till Gunnar. När de blev osams fick Måns tillstånd av landshövdingen att hålla rusttjänst för gården istället. Gunnar fick då välja mellan att få naturaskatterna från en annan gård eller att få motsvarande summa i pengar. Landshövdingen hade också gett Måns ett brev som intygade att han inte skulle lyda Gunnar, utan Konungen vars nåd möjliggjort uppbyggandet av gården efter branden. Måns hade vidare mist en son i fiendeland, och nu var hans andra son i krigstjänst, och det var ovisst om han levde eller inte. Av dessa skäl hemställdes ärendet till Konungen.

Därefter anklagades Måns av herr Gunnar för att han hade malt 2 1/2 tunna korn på sin bortpantade kvarn, vilket han fick böta för, men han anklagades också för att ha stulit 8 skäppor korn från kyrkohärberget, vilket Måns bevisade att han hade köpt. Därefter anklagades hans son Anders Månsson för att han hade gett herr Gunnar ett slag över munnen, vilket han fick böta för.

I ett senare mål begärde herr Gunnar en laglig syn på den kvarn i Gökhem, varmed Måns hade åsamkat skador för hela byn. Dagen efter förrättades synen mellan Måns å ena sidan och resten av gårdarna (vad det verkar) i Gökhem å andra sidan, angående Måns kvarn som sades skada byns betes-

mark och prästens äng kallad "Lillegärdet". Rannsakingen visade att vattnet i uppdämningen först gått till Måns kvarn och sedan vidare till prästgårdens kvarn som låg öde, och att båda kvarnarna hade gjort stor skada på betesmarkerna. Därpå släpptes vattnet ut för att se om det kunde skada "Lillegärdet", och det visade sig att sand kunde föra"» dit och försämma gräset, men också att nyslaget hö kunde bli skadat eller bortfört. Häradsnämnden beslöt att kvarnarna och dammen skulle rivras och ödeläggas. Intressant nog nämns år 1637, dvs 9 år senare, att prästen hade en kvarn. Det bör då röra sig om en annan kvarn. Vidare blev några ytor besiktigade som Överkyrka hade lagt beslag på vid byns tå. De hade använts av hela byn för svin och gäss, samt andra kreatur vid fädrevet. Ytorna dömdes under fäfat, och häradsnämndens dom var att ingen fick inhägna området, utan att det skulle användas samfällt.

Den 8 juni 1629 anklagades åter Måns av herr Gunnar. Först anklagades han för att ha stulit 2 tunnor korn i kyrkohärberget, men kyrkovärdarna vittnade och sa att så inte var fallet. Därefter anklagades han för att ha levererat orätt mängd korn i tionde, men Måns svor eden och menade att detta var fel. Därmed kunde han inte dömas. Märkligt nog döms inte herr Gunnar för falska beskyllningar, vilket skulle vara fallet om han inte var präst.

Därefter klagade herr Gunnar över att frälsemannen Knut Olofsson årligen lät föra honom till Överkyrka för att hämta pengar istället för naturaskatter. Knut Olofsson svarade då att Måns hållit rusttjänst för gården, och att han inte kunde låta utrymma gården, och att den andel av grödan från Överkyrka som herr Gunnar skulle ha, den andelens pengavärde i Göteborg skulle Måns ge herr Gunnar.

Detta bråk slutade med att Måns Andersson år 1630 köpte ett skattehemman i Ravelstorp för 115 daler och flyttade dit några år senare. Herr Gunnar dog några år senare.

(GÖKHEM)

LED SGÅRDEN (från 1545; Frälsehemman)

- 30:1 **Måns** (1545), hade sannolikt sonen **Nils Månsson** (1562)
- 30:2 änkan (1563-72)
- 30:3 **Arvid** (1572)
- 30:4 **Brynte** (1575-77)
- 30:5 **Jon Svensson** (1576)
- 30:6 **Per Kart** (1584)
- 30:7 **Lars** (1585-86)
- 30:8 **Erik Kart** (1587-88)
- 30:9 **Bengt** (1599-1601)
- 30:10 **Anders Kart** (1616-22), knekt (1618-22), var gift (1614-17) och senare änking (1618-19).
- 3:11 **Björn Andersson** (1618-55) g.m. **Kerstin Bengtsdotter** (1654-55)
Barn: **Bengt** (se 30:12)

Karin Larsdotter (1642), piga **Anna** (1654), piga
30:12 **Bengt Björnsson** (1642-66), son till 30:11, g.m. **Kerstin Svensdotter**
(1646-80), var änka (1674-80)
Barn: en dotter (1680-81)
Anna Månsdotter (1657)
Marit (1660)
Elin (1668), piga
Anders Smed (1674-77), var gift
30:13 **Anders Olofsson** (1702-14), var gift

Den änka som nämns tidigt (30:2) kan eventuellt ha varit änka efter Måns (30:1). De tre personer som heter Kart. i efternamn (30:6, 30:8 och 30:10, var sannolikt släkt med varandra).

(GÖKHEM)

ÖSTERGÅRDEN (från 1710; Frälsehemman)

31:1 **Sven Larsson** (1545-68), bältare
31:2 **Per Månsson** (1570-81)
31:3 **Björn Månsson** (1583-1614), var gift (1610-11)
31:4 **Bengt Björnsson** (1615-45), knekt (1601). g.m. **Anna** (1614-45)
Barn: **Ingeborg** (1642-46)
Olof Månsson (1614-31), var gift
Måns Olofsson (1638-42) g.m. **Ingrid Jonsdotter** (1642)
31:5 **Måns Bengtsson** (1642-68)
g.m. 1. **Anna Siggesson** (1646-47)
g.m. 2. **Kerstin Jonsdotter** (1654-68)
Anders Jonsson (1639) g.m. **Ingrid** (1639)
Ingel Svensson (1646-49) g.m. **Anna Gudrunsdotter** (1646-57), hon gifte om sig med **Jon Larsson** (1654-57)
Ingeborg Svensdotter (1654), piga
Ingeborg Bengtsdotter (1655-57), piga
Elin Bengtsdotter (1659), piga
Birgitta Björnsdotter (1660), piga
Ingeborg (1662)
Marit (1668), hustru
Karin (1668), piga
31:6 **Hans Månsson** (1659-66) g.m. **Kerstin Svensdotter** (1659-66)
31:7 **Carl** (1673-74)
31:7 **Nils Gunnarsson** (1675-80)
31:8 **Jacob** (1691), ryttare
31:9 **Jon Andersson** (1702-27), ryttare (1702), var gift (1702-27)
31:10 **Bengt Larsson** (1733-41)

Bengt Björnsson (31:4) kan vara son till Björn Månsson (31:3), och sannolikt var hans efterträdare Måns Bengtsson (31:5) hans son, vars efterträdare Hans Månsson (31:6) bör ha varit hans son i sin tur. Därefter kan några släktband inte följas.

(GÖKHEM)

NÄSTEGÅRDEN (från 1677; Frälsehemman)
kallas "Springaregården 1571-73.

- 32:1 **Sven Jonsson Springare** (1545-72)
- 32:2 **Björn Månsson** (1570; jfr 31:3)
- 32:3 **Jöns** (1571-73)
- 32:4 **Måns Nilsson** (1575-1605)
- 32:5 **Lars Björnsson** (1601-1619), var gift (1610-18)
- 32:6 **Sven Andersson** (1618-26)
- 32:7 **Nils** (1627)
- 32:8 **Lars Månsson** (1632-39), rättare (1632-33), hade en styvson (1632)
- 32:9 **Lars Håkansson** (1645-47) g.m. **Kerstin Andersson** (1645-47)
- 32:10 **Ingrid Persdotter** (1654-57), hustru
Affse (1654), dräng **Anna Persdotter** (1657), piga
- 32:11 **Lars Olofsson** (1662), ryttare
- 32:12 **Olof** (1673-77)
- Håkan Håkansson** (1673-81), var gift
- 32:13 **Bengt** (1691), ryttare

Bland de första kända personerna på gården finns flera namn som går igen.
Möjligen döljs här ett flertal släktskapsband.

(GÖKHEM)

LANDBOGÅRDEN (från 1662; Frälsehemman)

- 33:1 **Anders Andersson** (1562)
- 33:2 **Lars Andersson Bergskarl** (1563-72)
- 33:3 **Anders Håkansson** (1570-90; jfr 11:3)
- 33:4 **Jon Larsson** (1582-1614), var gift (1610-11), knekt (1601)
- 33:5 **Povel** (1614-25), var gift (1614-19)
- 33:6 **Anders Jonsson** (1626-39) g.m. **Ingrid** (1639-42)
Barn: **Lars** (1642)
- 33:7 **Karin** (1645), änka
- 33:8 **Bengt Andersson** (1646-47) g.m. **Karin Månsdotter** (1646-47)
- 33:9 **Johan Andersson** (1654-57) g.m. **Anna Bengtsdotter** (1654-57)
- 33:10 **Lars** (1662) g.m. **Elin** (1662)
- 33:11 **Nils** (1662-77) g.m. **Sigrid** (1662-91), änka (1680)
- 33:12 **Anders Nilsson** (1691)
- 33:13 **Björn Larsson** (1702-33), var gift

En person vid namn Anders Håkansson (jfr 33:3) finns också i Vråna (11:3) vid samma tid. Möjligen är det samma person som stått för skatten av denna gård för vissa år under denna tid. Det är inte omöjligt att 5 generationer representeras bland de första kända bönderna (33:1, 33:2, 33:4, 33:6, 33:8/33:10). Att gården såldes 1642 behöver inte betyda att en annan släkt tog över, bara att olika arvslotter samlades under en ägare.

HOLÖJA

Byn tycks ha blivit helt ödelagd under digerdöden i mitten av 1300-talet. Så sent som under mitten av 1530-talet verkar bara en enda gård ha blivit återuppbyggd,

Ett flertal personer nämns i Holöja som inte kan placeras till en viss gård, **Olof Andersson** och **Kerstin Helgesdotter** (1647), **Sven** och **Jon Bengtsson** (1648), och **Anders Jonsson** (1650).

SKATTEGÅRDEN (från 1602; Skattehemman)

- 6:1 **Jon** (1545)
- 6:2 **Sven Nilsson** (1563)
- 6:3 **Nils Svensson** (1564-75)
- 6:4 **Anna** (1573)
- 6:5 **Birger** (1577-80)
- 6:6 **Erik Persson** (1579-85)
- 6:7 **änkan** (1583-89)
- 6:8 **Anders** (1587-93)
- 6:9 **Sven Månsson** (1599-1630), var gift 1610-19
inhyst: **Måns** (1620)
- 6:10 **Gunilla** (1638-39; hustru från Anguntorp, se 1:7)
- 6:11 **Måns Nilsson** (1631-42)
- 6:12 **Arvid Andersson** (1645-68)
g.m. **Karin Jakobsson** (1645-75), änka (1673)
Gunilla Ambjörnsdotter (1646-47), hustru
- 6:13 **Anders Arvidsson** (1675-91), uppbördsskrivare, var gift (1681)
Gunnar (1681), var gift **Alexander** (1691), soldat

Nils Svensson (6:3) var sannolikt son till Sven Nilsson (6:2), och Måns Nilsson (6:11) var sannolikt son till Sven Månsson (6:9). Likaså bör Anders Arvidsson (6:13) ha varit son till Arvid Andersson (6:12)

Sven Olofsson sålde 1622 sin hustrus, Gunilla Nilsson, andel till Bryngel Bryngelsson. Hon borde ha varit dotter till Nils Svensson (6:3). Däremot förekommer inte Bryngel i skattelängderna.

(HOLÖJA)

TOMTEN (från 1616; Kyrkohemman)
kallas "Lärkegården" 1564.

- 12:1 **Sven Lärke** (1540-55)
- 12:2 **Lars Ingemarsson** (1563-93)
- 12:3 **Hans/Håkan** (1583/1584)
- 12:4 **Ebbe** (1601-05)

- 12:5 **Abraham** (1606-21), knekt (1610), var gift (1610-11), hade en piga (1611)
- 12:6 **Måns** (1617-19), var gift (1614-19), var förlamad (1615)
- 12:7 **Ivar** (1620-22), knekt
- 12:8 **Sven** (1623-32)
- 12:9 **Ebba Persdotter** (1638-45)
- 12:10 **Israel** (1650-52)
- 12:11 **Lars Olofsson** (1654) g.m. **Ingrid Svensdotter** (1654-55)
- 12:12 **Sven** (1657) g.m. **Kerstin Bengtsdotter** (1657)
- 12:13 **Johan** (1659-60) g.m. Ingrid Svensdotter (1659-60)
- 12:14 **Torsten** (1668) g.m. Ingrid (1668)
- 12:15 **Anders** (1677), var gift
- 12:16 **Lars Hansson** (1680-81)
- 12:17 **Bengt** (1691), skräddare
- 12:18 **Sven Jonsson** (1710-14), ryttare (1710)

Eventuella släktskapsrelationer kan inte utredas.

(HOLÖJA)

ANDREGÅRDEN (Frälsehemman)
(Sven Larsgården från 1710)

- 34:1 **Olof Svensson** (1545)
- 34:2 **Måns Torsson** (1562-72)
- 34:3 **Erik Persson** (1568-70)
- 34:4 **Sven Jeppesson** (1573-76)
- 34:5 **Jon** (1575-81)
- 34:6 **Lars Jonsson** (1576-90, 1603-05)
- 34:7 **Håkan Eriksson** (1595-1620), var gift (1610-17), hon var änka (1618), vilket innebär att han dog 1617/1618.
- 34:8 **Anders Arvidsson** (1619-42)
- 34:9 **Nils Andersson** (1642) g.m. **Karin Olofsdotter** (1642)
- 34:10 **Sven Månsson** (1645-47), kallad "unge Sven" g.m. **Ingrid** (1645-47)
- 34:11 **Anders Månsson** (1654-59) g.m. **Karin Persdotter** (1654-59)
Karin (1655), inhyst
- 34:12 **Jon Eriksson** (1660-66) g.m. **Elin** (1662-66)
Ebba (1660), inhyst
- 34:13 **Anders Israelsson** (1668-73)
g.m. **Ingrid** (1668-73)
Elin (1668), inhyst
- 34:14 **Asmund** (1674-81), var gift, tituleras "herr Asmund".
- 34:15 **Lars Svenssons änka** (1691). Sannolikt var det hans far eller son som namngav gården.

Eventuella släktskapsrelationer är svåra att utreda. Sannolikt var Lars Jonsson (34:6) son till Jon (34:5), och Nils Andersson (34:9) kan ha varit son till Anders Arvidsson (34:8).

(HOLÖJA)

MELLOMGÅRDEN (från 1710; Frälsehemman)

- 35:1 **Lars** (1545)
35:2 **Arvid Larsson** (1562-71)
35:3 **Torbjörn** (1575-81)
35:4 **Nils** (1582-84)
35:5 **Ambjörn** (1585-1629), var gift (1610-19), hans hustru var änka (1630)
35:6 **Sven Olofsson** (1638-45) g.m. **Kerstin Olofsdotter** (1642-45)
35:7 **Anders Björnsson** (1646-47) g.m. **Anna Andersdotter** (1646-47)
35:8 **Arvid Gunnarsson** (1654-80) g.m. **Gunilla Håkansdotter** (1654-73)
Kerstin Gudmundsdotter (1659-60), inhyst **Anna** (1668), piga
Gunnar (1680-81), var gift
35:9 **Anders Arvidsson** (1681-91), ryttare, var gift

Lars (35:1) efterträdare Arvid Larsson (35:2) var sannolikt hans son, och troligen var Torbjörn (35:3) och Ambjörn (35:5) nära släkt. Sannolikt var Anders Arvidsson (35:9) son till Arvid Gunnarsson (35:8).

(HOLÖJA)

DRÄNGGÅRDEN (från 1710 ; Frälsehemman)

- 36:1 **Per Torstensson** (1545-73)
36:2 **Hans Bryngelsson** (1575-87)
36:3 **Bengt** (1588-1626). Avser två personer; **Bengt Persson** (1620-22) och **Bengt Larsson** (1620-22). En av dem nämns som gift (1610-19), liksom den andre var (1616-18). Härtill bodde en piga (1610-11) och en änka (1620-22) på gården.
36:4 **Sven Månsson** (1623-60) g.m. **Karin Håkansdotter** (1642-60)
Barn: **Olof** (1654-68)
Elin (1654-60)
Marit (1662-68), piga
Håkan (1668), dräng
Karin (1668), piga

Eventuella släktskapsrelationer kan inte utredas.

(HOLÖJA)

STALLMÄSTARGÅRDEN (Frälsehemman; Erik Persgården från 1710)

- 37:1 **Anders Ingemarsson** (1545-70)
37:2 **Olof Eriksson** (1571-1608), hans hustru var sedan änka (1609-20)
37:3 **Anders Olofsson** (1609-39), var gift (1610-19) g.m. **Marit Bengtsson** (1639-47), var änka och gift om sig

1645/1646 med **Bengt Larsson** (1645-47)

Karin Andersdotter (1642), piga

Lars (1642), dräng

Kerstin Andersdotter (1645-46), piga

37 :4 **Per Eriksson** (1654-73) g.m. **Margareta Hansdotter** (1654-77), var änka (1675)

Erik Matsson (1654), dräng

Marit Persdotter (1654-55), piga

Jon Eriksson (1655, 1659), dräng

Affse (1655), dräng

Lars (1657), dräng

Birgitta (1657), piga

Gunilla (1659), piga **Torkel** (1660-68), dräng **Kerstin** (1660), piga **Ingrid** (1662-66), piga

Jon (1662-66), dräng **Carl** (1668), dräng

Anna (1668), piga

37:5 **Erik Persson** (1680-1714), befallningsman, var gift

Sannolikt var Anders Olofsson (37:3) son till Olof Eriksson (3/:2), och Erik Persson (37:5) son till Per. Eriksson (37:4). Det är inte omöjligt att alla fem familjerna var nära släkt med varandra.

HÄRSTORP

HÄRSTORP (Klosterhemman)

Gården är namngivet efter en man vid namn Harald, och den hette ursprungligen Haraldstorp.

19:1 **Lars** (1545-72), skräddare

19:2 **Tore** (1571-1623) ryttare (1586-1601), var gift (1610-11)

19:3 **Anders Svensson** (1611-25) ryttare (1616-19). g.m. **Sigrid** (1611-19)

Här bodde ett annat äkta par (1617-19)

Birger (1620-21), knekt

19:4 **Evert** (1627-28)

19:5 **änkan** (1628-30)

19:6 **Lars** (1631-39), ryttare (1631)

19:7 **Ingeborg Jonsdotter** (1642-66), änka (1645), var gift (1646)

Barn: **Håkan Bengtsson** (1642-52), ryttare

Karin Bengtsdotter (1642-46)

Anders Bengtsson (1652-54)

Gunilla Bengtsdotter (1654-60)

Ingrid Bengtsdotter (1659-62)

Anders Larsson (1655-57)

Hans Larsson (se 19:8)

Jacob Persson (1657), inhyst

Gunilla (1660), piga

Jöran (1662), dräng

19:8 **Hans Larsson** (1659-73) g.m. **Anna** (1668-75)

19:9 **Anders Larsson** (1668-91) g.m. **Ingeborg** (1668-91)

19:10 **Jon Eriksson** (1680-1702), var gift

Änkan (19:5) kan antingen ha varit gift med Anders Svensson (19:3), eller med Evert (19:4). Ingeborg Jonsdotter (19:7) var till synes gift två gånger. Första gången med en man vid namn Bengt som var död 1645, och andra gången med Lars. Ingen av dem tycks ha bott på gården. Möjligen har de varit i Kronans tjänst, och därför inte varit hemmaboende mer än kortare perioder. Hans Larsson (19:8) måste vara hennes son, men även Anders Larsson (19:9) kan vara det.

KRAKETORP

KRAKETORP (Klosterhemman)

Gårdsnamnets förled kan tolkas på olika sätt. T.ex. skulle det kunna röra sig om ett personnamn eller ett smeknamn. Denna tolkning ligger närmast till hands eftersom alla andra ortnamn med ändelsen -torp har ett mansnamn som förled, inom Gökhems sn.

- 17:1 **Håkan Andersson** (1545-68)
- 17:2 **Esbjörn** (1570-86)
- 17:3 **Tore** (1583)
- 17:4 **Per** (1587-1609)
- 17:5 **Anders** (1610-39), var gift (1610-19), hade en piga (1611)
- 17:6 **Anders Andersson** (1642-47)
- 17:7 **Ingeborg** (1645), änka (jfr 19:7)
- 17:8 **Arvid Eriksson** (1646-75) g.m. **Ingeborg Jonsdotter** (1646-75)
Barn: **Elin** (1662-66)
- Gunnar** (1668) g.m. **Ragnhild** (1674-77)
- Kerstin Månsdotter** (1642), piga
- Karin** (1645), piga
- Per** (1654-57), **Eriksson** (1654-55), **Jonsson** (1657)
- Elin Eriksdotter** (1659-60)
- 17:9 **Erik Arvidsson** (1677)
- 17:10 **Måns Andersson** (1680-81)
- Jonas hustru** (1680), han var ryttare
- Per Persson** (1681), ryttare

Anders Andersson (17:6) kan ha varit son till Anders (17:5), och Erik Arvidsson (17:9) var sannolikt son till Arvid Eriksson (17:8). Den Ingeborg som nämns (17:7), är sannolikt samma person som bodde i Härstorp. Måns Persson nämns i domboken för år 1620, och han kan ha varit en son till Per (17:4). Vidare omtalas Anders Svensson i domboken för år 1640. Han var ryttare och bördig från Frökinds härad.

LEXBERG

Lexberg bestod från äldsta kända tid av två gårdar. När delningen genomförts vet vi inte, men det kan inte ha skett senare än under medeltiden. Det har inte varit möjligt att sammankoppla nedanstående namnserier med dagens fastigheter och gårdar. Uppgifter i domböckerna indikerar relativt starkt att nr 20 nedan är den norra gården.

LEXBERG (Norra ?; Klosterhemman)

- 20:1 **Måns Håkansson** (1545)
- 20:2 **Ambjörn Månsson** (1562-67)
- 20:3 **Anders Jonsson** (1568-1621), ryttare (1577-87), var gift (1610-11), hade en dräng och en piga (1610)
- 20:4 **Hans** (1582-83)
- 20:5 **Jöns** (1609-15)
- 20:6 **Per Klensmed** (1614-25), var gift (1614-19).
Ett annat äkta par bodde här (1614-18). Han var skogvaktare (1626).
- 20:7 **Sven Larsson** (1620-23)
- 20:8 **Sven Ingemarsson** (1626); enbart **Sven** (1629-31)
- 20:9 **Sven Håkansson** (1638-39) g.m. **Karin Svendsdotter** (1642)
Barn: **Tore Bengtsson** (se 20:10), efternamnet visar att han inte var son till Sven Håkansson (20:9).
- 20:10 **Tore Bengtsson** (1642-81) g.m. **Birgitta Andersdotter** (1645-81)
Marit (1645-47), piga
Anna Bengtsdotter (1652), piga
Nils Persson (1654-57), dräng
Anna Svendsdotter (1657), piga
Anna Månsdotter (1659), piga
Kerstin (1659), piga
Sven Andersson (1660), dräng
Birgitta (1662), piga
Kerstin (1666-68), piga
Börje (1662-68), dräng

Måns Håkansson (20:1) dömdes 1541 för helgdagsbrott och slagsmål.
Ambjörn Månsson (20:2) var sannolikt son till Måns Håkansson (20:1). I övrigt är eventuella släktskapsrelationer svåra att utreda. Det enda som är säkert är att Tore Bengtsson (20:10) är son till Karin Svendsdotter (20:9).

LEXBERG (Södra ?; Klosterhemman)

- 21:1 **Sigge** (1545)
- 21:2 **Jon Siggesson** (1562-68)
- 21:3 **Lars Jonsson Korp** (1570-81), skytte/knekt (1577)
- 21:4 **Per Bengtsson** (1582-86), ryttare (1586). Han kan ha kommit från Överkyrka (jfr 18:3).
- 21:5 änkan (1587-90)

21 :6 **Nils** (1589-93)

21:7 **Måns Persson** (1601-07), ryttare (1601), hans hustru kallas ryttaränka (1606).

21:8 **Lars Torbjörnsson** (1608-25), ryttare (1620-21), var gift (1610-19). Ett annat äkta par bodde här (1617). Han hade en dräng (1611).

21:9 **Hans Svensson** (1625-31), skräddare, och ryttare (1631) g.m. **Elin Arvidsdotter** (1638-68). Hon gifte om sig med **Per Andersson** (1642-68).

Barn: **Hans Persson** (1660)

Lars Svensson (1642), dräng (se nedan)

Elin Olofsdotter (1642), inhyst

Elin Svendsdotter (1642)

Sigrid Nilsson (1642), piga

Lars Svensson (1646-77), ryttare (1646-54) g.m. **Kerstin Andersdotter** (1647-77)

Sigrid (1652), piga

Anna Månsdotter (1655), piga

Anna Bengtsdotter (1657), piga

Jon Jonsson (1657-59), dräng

Måns (1662-68), ryttare g.m. **Ragnhild** (1666-68)

Gunilla (1662), piga

21:10 **Jon Andersson** (1673-81), var gift

Lars Arvidsson (1675-91), var gift

Sigge (21:1) dömdes 1541 för helgdagsbrott och slagsmål. De tre första personerna kan vara far och son i tre generationer. Den änka som nämns (21:5) var troligen gift med Per Bengtsson (21:4) och inte med Lars Jonsson Korp (21:3). Vidare kan Måns Persson (21:7) ha varit son till Per Bengtsson (21:4).

NYATORP

Gården låg under senare delen av medeltiden öde under lång tid. Likaså nämns den som öde under delar av 1500- och 1600-talet, vilket den i praktiken också var. Det finns t.ex. inga kända bönder från tiden 1573-1626, vilket skulle vara fallet om den var bebodd.

38:1 **Alf** (1545)

38:2 **Nils** (1563-72)

38:3 **Olof** (1567)

38:4 **Jon** (1627-38), var ogift (1636)

38:5 **Gustav Jonsson** (1642-68)

g.m. 1. **Ingrid Jonsdotter** (1654-66)

g.m. 2. **Karin** (1668-73), änka (1673)

Barn: **Jon Gustavsson** (1654-62)

Birgitta Gustavsdotter (1655-62)

Kerstin (1660), inhyst

38:6 **Hans** (1675-1702) var gift

Jon (38:4) var ogift men fick ett oäkta barn: Det skulle kunna vara Gustav Jonsson (38:5).

PLOMSÅSEN

PLOMSÅSEN (Kronohemman)

9:1 **Sven Nilsson** (1563-72)

9:2 **Nils** (1570-72)

9:3 **Arvid** (1579-86)

9:4 **Per Larsson** (1587-93), ryttare (1587)

9:5 **Måns** (1601-05)

9:6 **Anders Påvelsson** (1606-32), var gift (1610-19), hade en piga (1611)

9:7 **Anders Mårtensson** (1642-46) g.m. **Birgitta Olofsdotter** (1642-54)

Barnlöst. De skulle få ärvas av hennes systerdotter Marit Persdotter, sannolikt hon som nämns nedan.

Elin Larsdotter (1642), piga

Karin Esbjörnsdotter (1647), piga

Marit Persdotter (1654-57), piga

9:8 **Lars Andersson** (1650-81) g.m. **Elin Persdotter** (1655-81)

Birgitta Jonsdotter (1657-60)

De två första personerna kan vara far och son (9:1-2), men som anges ovan är Lars Andersson (9:8) inte son till Anders Mårtensson (9:7).

RAVELSTORP

Ravelstorp är namngivet av en man vid namn Ragnvald. När han levtt är okänt. Denna gård blev sannolikt delad under medeltiden.

I domböckerna finns fyra personer som inte kan föras till en bestämd gård. Det är **Bryngel** (1584), **Sven** (1592), **Anders Olofsson** (1620) som var ogift, och **Måns Ebbesen** (1629) som var en ogift dräng.

KARTAGÅRDEN (från 1702; Skattehemman)

7:1 **Bengt** (1545)

7:2 **Anders Jonsson** (1563-68), dog dock troligen c:a 1564. g.m. **Birgitta**, änka (1564-68)

7:3 **Helge Jonsson** (1570-1620), endast enstaka år, var gift (1614). Här bodde också ett annat; äkta par (1616-19) och en änka (1609-18). Mannen i det äkta paret hette **Erik**. 7:4 **Måns Jonsson** (1571-1621), var gift (1610-11), hade en dräng (1610-11) och en piga (1611)

7:5 **Anders Månsson** (1619-29)

7:6 **Nils Månsson** (1627)

7:7 **Lars** (1620-22, 1630-31)

7:8 **Bengt** (1628-30) g.m. **Birgitta** (1630)

7:9 **Jon** (1630-31)

7:10 **Måns Andersson** (1638-55) g.m. **Birgitta Björnsdotter** (1642-57)

Barn: **Karin** (1642, 1654-62) g.m. **Bengt** (1655-57)

Kerstin (1643), hustru (1657-68), änka (1673-77)

Anders Månsson (se 7:9)

Bengt Andersson (1642), dräng

Jon Persson (1646-52) g.m. **Elsa Svensdotter** (1652-62), inhyst (1659-62)

Ingeborg Bengtsdotter (1654-55), piga

Bryngel Bengtsson (1654-55), dräng

Olof Andersson (1657), inhyst

7:11 **Anders Månsson** (1642-81) g.m. **Kerstin Olofsdotter** (1645-80)

Barn: **Birgitta** (1654-55)

Elin (1657-60)

7:12 **Olof Andersson** (1662-91), ryttare (1662-77) g.m. **Gunnel** (1666-91)

Lars Svensson (1657), dräng

Nils Svensson (1660-62), dräng

Ingrid (1668), piga

Johan (1680-81), ryttare, var gift (1681)

Anders, Helge och Måns Jonssöner (7:2-4) kan mycket väl ha varit bröder. Anders Månsson (7:5) måste ha varit son till Måns Jonsson (7:4). År 1619 och 1620 försökte olika personer göra anspråk på delar av gården, dvs samtidigt. som Anders Månsson tog över gården. De som gick till tings för att få sin sak prövad var sannolikt nära släktingar till Måns Jonsson (7:4), men Anders Månsson (7:5) kunde visa upp ett brev från 1576 som visade att han hade rätt till gården. Vad exakt som det stod i brevet vet vi inte. (se nedan)

Denne Anders Månsson (7:5) sålde gården på 1620-talet. Ägoförhållandet är till en början oklart. Bryngel i Synnerål sålde en liten del av gården runt 1630 till Birgitta, Bengts hustru (7:8), vilka vid denna tid bodde på gården. Huvuddelen av gården såldes dock c:a 1630 av Anders Månsson (7:5) och hans farbror Helge Jonssons (7:3) barn, Bengt Helgesson i Valaberg, och Marit Helgesdotter i Öggetorp. Köparen var Måns Andersson vid Överkyrka i Gökhem. Denna försäljning ger oss viss ledning av vad det stått i brevet från 1576. Det borde ha varit ett intyg att Helge och Måns Jonssöner (7:3-4) var ensamma ägare till gården, ett intyg som kan ha varit föranlett av att deras förmodade broder Anders Jonsson (7:2) dött strax tidigare, och att andra syskon sannolikt fanns som borde ha blivit utlösta vid denna tid.

Med Måns Andersson (7:10) följer sannolikt tre generationer genom efterträdarna Anders Månsson (7:11) och Olof Andersson (7:12).

(RAVELSTORP)

TORSAGÅRDEN (Kyrkohemman)

13:1 **Björn Larsson** (1540-45)

13:2 **Lars Jonsson** (1563-81)

13:3 **Björn Persson** (1581-91)

13:4 **Ebbe Persson** (1593-1614), var gift (1610-11), var ryttare (1586-1601), hade en respektive två drängar (1610 resp 1611), och inhyste en änka (1609-11)

13:5 **Torkel** (1610), knekt

13:6 **Erik Larsson** (1614-55), ryttare (1620-31)

g.m. 1. **Elsa Svendsdotter** (1614-42)

g.m. 2. **Malin Olofsdotter** (1652)

g.m. 3. **Kerstin Månsdotter** (1655-60)

Lars Larsson (1642), dräng

Olof Svansson (1642-43), dräng

Truls Olofsson (1646), dräng

Jon Torsson (1646-55), ryttare

Erik Matsson (1652), dräng

Bengt (1654), dräng

Jon Jonsson (1654), dräng

Anna (1652-55), piga

Marit Nilsson (1657), piga

Per Jonsson (1657) g.m. **Margareta Andersdotter** (1657-59)

Elin (1659), piga

Olof (1659-60) g.m. **Anna Bengtsdotter** (1659-60) **Sven Andersson**

(1660-62) g.m. **Anna Håkansdotter** (1660-62)

13:7 **Jon Torsson** (1662-77), ryttare g.m. **Margareta** (1662-80), änka (1680)

Håkan (1662), var gift

Anders (1668)

Lars (1674)

13:8 **Olof Andersson** (1681-1717), ryttare, var gift.

Eventuella släktskapsrelationer kan inte utredas. I mars 1639 brann ladugården ner.

(RAVELSTORP)

FRÄLSEGÅRDEN (Frälsehemman)

Sigge Arvidsson (c:a 1490)

39:1 **Nils Månsson** (1545-68) g.m. **Gunilla**, änka (1568-93)

39:2 **Sven** (1571-72)

39:3 **Lars Nilsson** (1582-99)

39:4 **Måns Nilsson** (1599-1642), var gift (1610-19), hade en dräng (1610-11). Här bodde **Sven Andersson** och **Sven Siggesson** (1620).

Barn: **Ingrid** (1642)

Jon Andersson (1642) g.m. **Ebba Larsdotter** (1642)

39:5 **Esbjörn Svensson** (1644-47), son till en **Sven Jonsson**. g.m. **Karin Andersdotter** (1644-47)

39:6 **Bengt Larsson** (1654-55) g.m. **Marit Bengtsdotter** (1654-55)

38:7 **Håkan Jonsson** (1654-59) g.m. **Elin Siggesson** (1654-59)

Anna (1655-57), piga

39:8 **Måns Olofsson** (1659-81) g.m. **Kerstin Månsdotter** (1659-81)

Erik (1675) var gift **Ragnhild** (1677), änka

39:9 **Per** (1691), var gift **Bengt Nilsson** (1691), var gift

Lars och Måns Nilssöner (39:3-4) är sannolikt söner till Nils Månsson (39:1), men detta förutsätter att Måns föddes strax innan Nils dog. I övrigt kan inga släktskapsrelationer påvisas.

REMMEN

Ortnamnet kan tolkas på olika sätt. Bl.a. kan det tolkas som en ”utlöpare”, men syftning snarast på Gökhem by, eller på det krön i landskapet varvid byn legat. Dylka tolkningar styrks av att de tidiga källorna har prepositionen ”på” Remmen, och inte ”i” Remmen.

En del personer från Remmen har inte kunnat föras till en bestämd gård. Det gäller **Lars Andersson** (1637-40), hustru **Karin** (1641; vars man **Knut** var soldat i Tyskland), och **Lars Larsson** (1646).

NOLGÅRDEN (från 1680; Klosterhemman)

- 22:1 **Karl** (1545), kan vara förväxlad med 24:1 eller 25:1
- 22:2 **Måns Jonsson** (1562-70)
- 22:3 **Nils Duke** (1571-85)
- 22:4 **Brynte** (1584)
- 22:5 änkan (1586-87)
- 22:6 **Nils Kart** (1587-90)
- 22:7 **Anders** (1593)
- 22:8 **Jon** (1601-1616), knekt (1601)
- 22:9 **Arvid Torstensson** (1614-68), var gift (1614-19) g.m. **Birgitta Svensdotter** (1646-68) Barn: **Sigrid** (1642) **Kerstin** (1668)
Kerstin Andersdotter (1645-46), piga
Lars Månsson (1646-47) g.m. **Ingela Björnsdotter** (1646-47) **Marit** (1654), piga Ingrid (1655), piga
Bryngel (1659), dräng
- 22:10 **Anders Jonsson** (1673-81), var gift (1673-81), hon var änka (1691).

Den änka som nämns (22:5) bör antingen ha varit gift med Nils Duke (22:3) eller Brynte (22:4). Arvid Torstensson (22:9) bör ha varit gift två gånger, och endast Kerstin kan ha varit dotter till hustrun Birgitta Svensdotter.

49

(REMMEN)

MELLOMGÅRDEN (från 1680; Klosterhemman)

- 23:1 **Anders Karlsson** (1545)
- 23:2 **Håkan Andersson** (1562-70)
- 23:3 **Povel** (1572-81)
- 23:4 **Per Larsson** (1575-76)
- 23:5 **Nils Andersson** (1579-1615), gästgivare och fjärdingsman (1600-10), var gift (1610), och hade en dräng och en piga (1610)
- 23:6 **Lars Nilsson** (1614-1662) g.m. **Birgitta Persdotter** (1614-66), härstammade från Floby by.
Barn: **Jon** (1654) **Karin** (1654-57)
Birgitta (1659)

Cicilia (1660; se 23:7)
Birgitta Jonsdotter (1642), inhyst
Sven Andersson (1655), dräng
Börje (1657), dräng **Karin** (1662), piga
Gunnar (1662)
23:7 **Olof** (1666-91) g.m. **Cicilia Larsdotter** (1666-91; se 23:6)
Barn: **Karin** (1666)
Håkan (1666-91) g.m. **Kerstin** (1666-68)

Troligen var Anders Karlsson (23:1) far till Håkan Andersson (23:2). Likaså bör Nils Andersson (23:5) ha varit far till Lars Nilsson (23:6).

(REMMEN)

SÖRGÅRDEN (från 1680; Klosterhemman)

24:1 **Måns Bengtsson** (1545), kan vara förväxlad med 22:1 eller 25:1
24:2 **Björn** (1562-70), gästgivare på 1560-talet.
24:3 **Anfast** (1572-75)
24:4 **Esbjörn** (1576-81)
24:5 **Olof Skräddare** (1581-1605)
24:6 **Anders** (1606-22), var gift (1610-18), nämns som änkling (1619). En änka bodde på gården (1610)
24:7 **Ebba** (1623-31), änka
24:8 **Jon** (1626-29)
24:9 **Birgitta Andersdotter** (1638-42), änka
Elin Torsdotter (1638-42), kallas "Anders hustru" (1638-39)
24:10 **Kerstin Andersdotter** (1645)
24:11 **Lars Månsson** (1646-54)
g.m.1 **Ingela Björnsdotter** (1646-52)
g.m.2 **Gunilla** (1654)
24:12 **Björn** (1654-55) g.m. **Ingrid Björnsdotter** (1654-62)
24:13 **Per Siggesson** (1655-77) g.m. **Ingeborg Persdotter** (1657-74)
Kerstin Persdotter (1659), piga
Per (1660) g.m. **Marit** (1660)
Birgitta (1666-75), soldathustru
24:14 **Gunnar** (1691)

Birgitta Andersdotter (24:9) kan ha varit gift med Jon (24:8). Ingela och Ingrid Björnsdöttrar (24:11-12) kan ha varit systrar. I övrigt kan inga släktskapsrelationer skönjas.

(REMMEN)

KOCKAGÅRDEN (från 1691; Klosterhemman)

25:1 **Arvid Månsson** (1545), kan vara förväxlad med 22:1 eller 24:1
25:2 **Måns Svensson** (1562-77)

25:3 **Hans** (1579-93)
25:4 **Håkan** (1599-1618), var gift (1610-18), hon nämns som änka (1620-21). Här bodde också ett annat äkta par (1614-16).
25:5 **Måns Andersson** (1619-47) g.m. **Marit Andersdotter** (1619-42)
25:6 Barn: **Lars Månsson** (1642-54) g.m. **Gunilla Jonsdotter** (1642-54)
Anders Larsson (1652)
Björn (1654), dräng
25:7 **Lars Andersson** (1655)
Olof (1655) g.m. **Kerstin** (1655-59)
Olof (1655) g.m. **Ingrid** (1654-81), änka (1681)
Elin Bryngelsdotter (1659), dotter (?)
Anna (1660-68), hustru
Birgitta (1668), hustru
25:8 **Måns** (1680-91), var gift
Sven (1691), var gift
Per (1691), var gift
Tores änka (1691)

Några fler släktskapsrelationer än den mellan 25:5 och 25:6 kan inte utredas.

ROGESTORP

Byn är sannolikt uppkallad efter en man vid namn Rodger. När denne person levtt är oklart, likaså när Rogestorp delats i två gårdar.

Lars Andersson (1635) kan inte föras till någon bestämd gård.

De boende fram till år 1581 kan inte säkerställas till en bestämd gård. En del omständigheter talar för att nedanstående placering är den riktiga.

SVEN PERSGÅRDEN (från 1710; Frälsehemman)

40:1 **Jon** (1545)

40:2 **Håkan Jonsson** (1562-68) g.m. **Kerstin** (1567-81), änka senast 1575

40:3 **Bengt** (1582-1630), var gift (1610-19), hade en dräng och en piga (1610-11), g.m. **Kerstin** (1631)

Jon Skräddare (1628)

40:4 **Sven Persson** (1638-46) g.m. **Karin Olofsdotter** (1642-46)

Barn: **Per** (1642-46)

40:5 **Anders Jonsson** (1647-62) g.m. **Ingrid Svensdotter** (1647-62)

Barn: **Sven** (1655-59)

Sven Andersson (1654), dräng

Anna Larsdotter (1657), piga

Lars Svensson (1660), dräng

40:6 **Sven** (1668), soldat, var gift

Elin (1673-74), änka

Bengt (1673)

Kerstin (1675-81), änka

Sven (1680), skomakare

40:7 **Sven Persson** (1681), var gift. Den person som namngett gården.

Sven Gustavsson (1681), var gift.

Jon var sannolikt far till **Håkan Jonsson** (40:1-2).

Anders Jonssons (40:5) hustru Ingrid Svensdotter kan ha varit dotter till Sven Persson (40:4).

(ROGESTORP)

HUSTRU INGRIDSGÅRDEN (från 1710; Frälsehemman)

41:1 **Gustav** (1545)

41:2 **Ingrid** (1562-73), änka senast 1564

41:3 **Anders Gustavsson** (1572-81)

41:4 **Björn** (1582-1621), var gift (1610-17), änklings (1618). Hade en dräng och en piga (1610-17)

41:5 **Abraham** (1586)

41:6 **Arvid** (1587-90)

41:7 **Per** (1619-39)

41:8 **Håkan Persson** (1638-42) g.m. **Ingrid Jonsdotter** (1642)

41:9 **Jon Persson** (1645-62) g.m. **Ingrid Jonsdotter** (1645-62)

Barn: **Jon** (1662)

Håkan Persson (1645-62) g.m. **Birgitta Olofsdotter** (1645-62)

Barn: **Anna** (1659)

Gunilla Gustavsdotter (1642), inhyst

Birgitta Andersdotter (1646), piga

Marit Larsdotter (1647), piga

Kerstin (1654), inhyst

41:10 **Per** (1668-75) g.m. **Ingrid** (1668-80), änka (1677). Den person som namngett gården.

Sven Jonsson (1668-81) g.m. **Marit** (1668-81)

Gustav (41:1) var sannolikt gift med Ingrid (41:2) och far till Anders (41:3).

Per (41:7) var troligen far till Håkan Persson (41:8), och möjligen också till Jon Persson (41:9). Namnen Håkan Persson och Ingrid Jonsdotter (jfr 41:8) återfinns också under 41:9. Möjligen är en av dessa två identisk med den andre med samma namn. Samtliga personer under 41:10, utom Marit, har namn som indikerar att de kan ha varit släkt med tidigare boende på gården.

54

SKOGSKÄLLE

Skogskälle var delad i två gårdar på 1400-talet, och sannolikt skedde denna delning i början av medeltiden eller tidigare.

SKOGSKÄLLE (Frälsehemman)

- 42:1 **Nils Olofsson** (1545)
- 42:2 **Jon Nilsson** (1562-68)
- 42:3 **Björn** (1570-86)
- 42:4 **Lars** (1585-1618), ryttare (1601), var gift (1610-18). Här bodde också en dräng och en piga (1610), och en änklings och två pigor (1611).
- 42:5 **Bryngel** (1615-23) g.m. **Ebba Larsdotter** (1614-25), änka (1625)
- 42:6 **Anders** (1625-28)
- 42:7 änkan (1626-29)
- 42:8 **Måns** (1628-30)
- 42:9 **Ebbe** (1631)
- 42:10 **Björn Arvidsson** (1632-39) g.m. **Ingegerd Svendsdotter**, änka (1642-55)
- Olof Andersson** (1642-45), dräng
- Karin Jonsdotter** (1642), piga
- Sven Jonsson** (1646), dräng
- Bengta Olofsdotter** (1646-47), piga
- Sven Hansson** (1647), dräng
- Erik Olofsson** (1654), dräng
- 42 :11 **Truls Olofsson** (1655-81), kom till gården som dräng (1655-59), g.1659/1660 m. **Birgitta Andersdotter** (1654-81), kom till gården som piga (1654-59)
- Marit Olofsdotter** (1655-59), piga
- Kerstin** (1660), piga
- Karin** (1662), piga
- Birgitta** (1666-68), piga

De två först kända personerna Nils och Jon (42:1-2), kan mycket väl vara far och son. Vidare kan Ebba Larsdotter (42:5) ha varit dotter till Lars (42:4).

55

(SKOGSKÄLLE)

LILLA SKOGSKÄLLE (från 1572; Frälsehemman)

- 43:1 **Jon Andersson** (1545-68)
- 43:2 **Måns** (1570)
- 43:3 **Gunnar** (1575-79)
- 43:4 **Jon** (1582)
- 43:5 **Olof** (1583-1619), var gift (1610-15), här bodde också en änklings (1611) och två andra par (1618).
- 43:6 **Håkan** (1585)

43:7 **Jon** (1616-20), var gift (1616-19), här bodde också en änka (1619)
43:8 **Lars Persson** (1618-21)
43:9 **Ambjörn** (1621-22)
Sven Siggesson (1623-55) g.m. **Elin Markusdotter** (1642-66)

Barn: **Anna** (1654-62)
43:10 **Markus** (se 43:11)
Jon Siggesson (1645-57) g.m. **Elin** (1654-55)
43:11 **Markus Svensson** (1660-75) g.m. **Kerstin** (1666-77)

Den enda släktskapsrelationen som kan spåras är mellan 43:10 och 43:11.
Sven Siggesson (43:10) hade inbrott 1650 eller något år dess förinnan.

SKÅR

I byn finns ett flertal personer som inte kan föras till en bestämd gård. **Lars** (1466) som bodde på ett klosterhemman. Några klosterhemman fanns inte i början av 1500-talet, varför gården senare måste ha blivit kyrkohemman eller snarare frälsehemman. Vidare **Anders** och **Abraham** (1592), **Sigge Jonsson** (1634-41) som bodde på frälsejord, samt **Lars Jonsson** (1634).

SKATTEGÅRDEN (från 1619; Skattehemman)

8:1 **Sven Knutsson** (1545-68)

8:2 **Tore** (1570-99)

8:3 **Nils Tysk** (1590-1605), ryttare (1593-1601)

8:4 änkan (1606-16), hade en dräng (1610-11)

8:5 **Jon Andersson** (1614-47) g.m. **Karin Nilsson** (1614-45)

Lars Andersson (1618-57) g.m. **Karin Nilsson** (1618-55)

Karin Bengtsdotter (1542-47), piga

8:6 **herr Jon** (1652-75) g.m. **Elin Siggesdotter** (1652-77), änka (1677)

Johan Zakrisson (1657-68) g.m. **Anna Siggesdotter** (1657-77), änka (1673)

Olof Andersson (1652-55) g.m. **Gunilla Arvidsdotter** (1652-60)

Per Siggeson (1655), dräng

Kerstin Svensdotter (1655), piga

Ragnhild (1655), piga

Anna (1657), inhyst

Anna Svensdotter (1659), piga

Anna Persdotter (1660), piga

Marit Hansdotter (1660), hustru

Gunnar (1662)

8:7 **Arvid** (1680), ryttare, var gift

Anders (1681), ryttare, var gift

Torsten (1681), ryttare, var gift

Jon (1691), ryttare

Den änka som nämns (8:4), var sannolikt gift med Nils Tysk (8:3) och inte Tore (8:2). En av de två Karin Nilssonötror (8:5) som efterträder Nils Tysk, kan vara hans dotter.

Gården såldes runt 1650, och köparen kan antas vara prästen herr Jon. Vad han hette i efternamn, eller var han verkat som präst, har inte framkommit. Hans hustru Elin Siggesdotter kan ha varit syster till Anna Siggesdotter som bodde på gården samtidigt med henne.

(SKÅR)

GATEGÅRDEN (från 1691; Kyrkohemman), kallad "Björns gård" (1646-47)

14:1 **Olof Svensson** (1540-52)

14:2 **Gunnar Olofsson** (1562-70)

14:3 **Sven Olofsson** (1564-68)

14:4 **Per Gunnarsson** (1571-81)

14:5 **Ambjörn Smed** (1581-88), ryttare (1586-87)

14:6 **Hans Persson** (1588-1625), skräddare, ryttare (1593-1619), var gift (1610-11), och hade en dräng (1611)

14:7 **Lars** (1599-1601), ryttare

14:8 **Jon Siggesson** (1626-32)

14:9 **Per Smed** (1626)

14:10 **Björn Jonsson** (1634-41)

14:11 **Nils Nilsson** (1644-50), löjtnant, sambo **Annika Hansdotter** (1644), från Redvägs härad.

14:12 **Christian Walter** (1650-55) g.m. **Elin Persdotter** (1654-60)

Lars Olofsson (1652), dräng

Birgitta Gustavsdotter (1657), piga

14:13 **Olof Olofsson** (1662-68) g.m. **Anna** (1662-68)

14:14 **Elin** (1673), soldathustru

Ragnhild (1673), soldathustru

14:15 **Arvid Bengtsson** (1691), rustmästare, var gift

Bengt Arvidsson (1691-1702), soldat, var gift

Gunnar och Sven Olofssöner (14:2-3) skulle kunna vara söner till Olof Svensson (14:1), och Per Gunnarsson (14:4) är möjligen son till Gunnar Olofsson (14:2) och far till Hans Persson (14:6). I så fall återfinns fyra generationer på gården. Vidare är det möjligt att Björn Jonsson (14:10) var son till Jon Siggesson (14:8).

Nils Nilsson (14:11) var sannolikt inte född i Gökhemms sn. Den kvinna som han hade sammanlevt med ett eller ett par år, Annika Hansdotter, flydde till Danmark när hon blev med barn. Nils Nilsson blev dömd till döden för det oäkta barnets skull, men benådades.

År 1632 sägs att gården varit öde i flera år, och att inte ett enda hus fanns kvar. Därför beviljades 6 års skattefrihet.

(SKÅR)

KARTAGÅRDEN (Olof Persgården, från 1646; Kyrkohemman)

15:1 **Jon Björnsson** (1540-68)

15:2 **Lars Gunnarsson** (1568-86)

15:3 **Per Larsson** (1587-1621), knekt (1601), ryttare (1618), hade en piga (1610-11) g.m. **Ingrid** (1610-19), benämns änka (1614-19)

- 15:4 **Arvid** (1621-22), g.m. **Sigrid** (1621)
 15:5 **Olof Persson** (1623-32), sannolikt den person som namngett gården.
 15:6 **Per Nilsson** (1633-44), soldat g.m. **Ragnhild Klementsdotter** (1638-42)
 15:7 **Håkan Andersson** (1646-57), född i oäkta säng. g.m. **Anna Månsdotter** (1652-60)
Lars Andersson (1647)
Lars Olofsson (1657) g.m. **Karin Bengtsdotter** (1657)
Elin Nilsdotter (1660-66), hustru
Marit (1660-66), hustru
 15:8 **Börje** (1662-68) g.m. **Ingeborg** (1662-68)
 15:9 **Johan** (1673-75), var gift
 15:10 **Håkan Larsson** (1677-81), var gift
 15:11 **Zakris Jonsson** (1691), var gift

Möjligen återfinns tre generationer genom Lars Gunnarsson (15:2), Per Larsson (15:3) och Olof Persson (15:5).

(SKÅR)

HULEGÅRDEN ("Hulan" från 1562; Kyrkohemman)

- 16:1 **Bengt Olofsson** (1540-55)
 16:2 **Anders** (1562)
 16:3 **Lars Olofsson** (1563-68)
 16:4 **Torkel** (1567-1618) ryttare (1606), var gift (1610-11)
 16:5 **Gunnar Björnsson** (1572)
 16:6 **Olof** (1602)
 16:7 **Gustav Andersson** (1603-42) g.m. 1. **Anna Jörgensdotter** (1614-39), bördig från Skattegården i Gökhem och syster till **Sven Jöransson** (5:4).
 g.m. 2. **Marit Nilsdotter** (1642)
 16:8 **Gunnar Bengtsson** (1646-55), soldat, de flyttade från Ödegården (nr 45 nedan) g.m. **Kerstin Andersdotter** (1654-60)
 16:9 **Nils Andersson** (1646-55), soldat, g.m. **Karin Olofsdotter** (1652-60)
Sven (1654-55) g.m. **Birgitta Larsdotter** (1655-59)
Nils (1654-55) g.m. **Ingegerd** (1654-55)
Torsten (1662-68) g.m. **Ingrid** (1662-68) **Ingela** (1666)
 16:10 **Olof** (1673), var gift
 16:11 **Lars** (1674-75), ryttare g.m. **Karin** (1674-77), änka (1677)
 16:12 **Måns Håkansson** (1680-91), var gift

Eventuella släktrationer kan inte utredas.

(SKÅR)

LEDGÅRDEN (från 1545; Frälsehemman)

- 44:1 **Bryngel** (1545)

44:2 **Olof** (1563-64)
44:3 **Erik** (1566)
44:4 **Sven Månsson** (1567-68)
44:5 **Gunnar** (1570)
44:6 **Bengt** (1571)
44:7 **Lars Björnsson** (1572-93)
44:8 **Jon** (1585)
44:9 **Börje** (1586-88)
44:10 **Olof Svensson** (1599)
44:11 **Olof** (1599-1602)
44:12 **Anders** (1606-27), var gift (1614-19). Här bodde också ett annat äkta par (1610-19), sannolikt 44:11 eller 44:13.
44:13 **Jon Torstensson** (1619-54)
Barn: **Kerstin** (se 44:14)
Anna (1646; se 44:14)
Bengt Torstensson (1642-47), inhyst
44:14 **Måns** (1650-81) g.m. **Anna Jonsdotter** (1654-81)
Olof (1654-66) g.m. **Kerstin Jonsdotter** (1654-66)
Jon (1655) g.m. **Birgitta Jonsdotter** (1654-62), hon var sannolikt också en dotter till Jon Torstensson (44:13)
Kerstin (1655), piga
Gunilla Gustavsdotter (1659-68), inhyst
Elin (1666-73), inhyst

Enligt skattelängden är Olof Svensson (44:10) och Olof (44:11) två personer, och inte en och samma person.

Den enda släktskapsrelationen som går att spåra är Jon Torstensson (44:13) och hans döttrar.

(SKÅR)

ÖDEGÅRDEN (från 1606; Frälsehemman) f.d. Bosgården (?).

Gården benämndes skattetekniskt som öde år 1582. Möjligen var det vid detta tillfälle som gården fick sitt namn.

45:1 **Arvid** (1545)
45:2 **Erik Siggesson** (1562-71)
45:3 **Jon Bryntesson** (1572; sannolikt samma person som 48:3 – Storegården)
45 4 **Arvid** (1573-76)
45:5 **Esbjörn** (1577-82)
45:6 **Bryngel** (1579-93)
45:7 **Harald** (1599-1601)
45:8 **Olof** (1602)
45:9 **Esbjörn** (1603-05)
45:10 **Anders** (1614-21), var gift (1614-19). Här bodde en piga (1610) och ett annat äkta par (1611-14).

45:11 **Bengt** (1619-28)
45:12 **Olof** (1619-20)
45:13 **Jon** (1626-28)
45:14 **Birgitta**, Bengts hustru (1636-39)
45:15 **Gunnar Bengtsson** (1642-45), soldat g.m. **Kerstin Andersdotter** (1642-45)
Måns Håkansson (1642) g.m. **Elin Jonsdotter** (1642)
45:16 **Anders Esbjörnsson** (1644-77)
g.m. **Birgitta Andersdotter** (1645-77)
Olof Andersson (1646-47) g.m. **Kerstin Jonsdotter** (1646-47)
Nils (1654-55) g.m. **Gunilla Persdotter** (1654-62)
Anna (1662)
Sigrid (1668), piga

Släktskapsrelationerna är svåra att utreda. Förekomsten av det ovanliga namnen Esbjörn (45:5,9,16) och Brynte/Bryngel (45:3,6) indikerar att i varje fall flera av personerna är nära släkt med varandra.

Birgitta, Bengts hustru (45:14) behöver inte ha varit gift med Bengt (45:11). En motsvarande benämning finns från Kartagården i Ravelstorp År 1630. Möjligen har denna Birgitta flyttat från Ravelstorp till Ödegården.

(SKÅR)

ÅSEN (från 1545; Frälsehemman)

46:1 **Mats "Söffud"** (1545)
46:2 **Björn** (1564-67)
46:3 **Per** (1568)
46:4 **Arvid** (1570)
46:5 **Lars Björnsson** (1571-90)
46:6 **Anders** (1588)
46:7 **Sven** (1589-1603)
46:8 **Sigge** (1599-1602)
46:9 **Sven** (1603-05)
46:10 **Olof** (1606-18), var gift (1610-11)
46:11 **Jon Olofsson** (1614-23), var gift (1614-19)
46:12 **Håkan Kart** (1625-29), jfr 48:8 – Storegården
46:13 **Erik Remsnidare** (1626), sannolikt boende på Lillegården (47:6)
46:14 **Sven** (1629-31)
46:15 **Affse** (1638-39)
46:16 **Anders Toresson** (1642-77) g.m. **Elin Olofsdotter** (1642-77)
Lars Gunnarsson (1642) g.m. **Elin Svendsdotter** (1642)
Karin Ambjörnsdotter (1655-66)
Marit. (1655-59), inhyst
Elin Persdotter (1657-59), piga
46:17 **Ambjörn** (1668-1702), var gift (1673-1702), var dräng på gården några år innan han tog över den.

Lars Björnsson (46:5) var sannolikt son till Björn (46:2). Av allt att döma var Sven (46:7) och Sven (46:9) två olika personer. Jon Olofsson (46:11) var troligen son till Olof (46:10). Vad Mats (46:1) tillnamn ”Söffud” betyder är oklart.

(SKÅR)

LILLEGÅRDEN (från 1645; Frälsehemman)

47:1 (**Bryngel Svenungsson** (1545), kan vara förväxlad med 48:1 – Storegården.

47:2 **Elin, Anolfs hustru** (1562-64)

47:3 **Arvid Gunnarsson** (1563-80)

47:4 **Sven Jonsson Gierske** (1579-1618), var gift (1610-11)

47:5 **Per Jonsson Smed** (1609-24), var gift (1614-19)

”Per Smeds och Per Jonssons gård” (1620)

47:6 **Erik Remsnidare** (1625-31), jfr 46:13 – Åsen.

47:7 **Anders** (1628)

47:8 **Måns Arvidsson** (1638-42) g.m. **Birgitta Larsdotter** (1642)

Anna Persdotter (1642), piga

47:9 **Jon Nilsson** (1645-47) g.m. **Helga Andersdotter** (1645-47)

Jon Larsson (1646-47)

47:10 **Lars Henriksson** (1655-91), befallningsman, g.m. **Elsa Bengtsdotter** (1655-91)

Måns (1654-60) g.m. **Elin Jonsdotter** (1654-60)

Måns (1654), dräng

Karin (1654), hustru

Gunilla Olofsdotter (1657), inhyst

Karin Bengtsdotter (1659-60), inhyst

Som angetts ovan kan Per Smed (47:5) vara namnet på två personer, varav båda var smeder och en hette Jonsson.

Erik Remsnidare (47:6) betalade till synes skatten för Åsen år 1626.

(SKÅR)

STOREGÅRDEN (från 1662; Frälsehemman)

48:1 (**Ambjörn Bengtsson** (1545), kan vara förväxlad med 47:1 – Lillegården.

48:2 **Bengt Esbjörnsson** (1562-68)

48:3 **Jon Bryngelsson Smed** (1568-93), betalade skatt för Ödegården 1572.

48:4 **Anders Bryngelsson** (1576-81)

48:5 **Anders Håkansson** (1599-1601)

48:6 **Jon Torstensson** (1601-03)

48:7 **Jon Bryngelsson** (1604-18), var gift (1610-11), hade en dräng (1610-11).

48:8 **Håkan Kart** (1609-24, 1631), bodde senare på Åsen (46:12), g.m. **Elin** (1614-21)

Här bodde ett annat äkta par (1614-19) och ytterligare ett (1614-16).

48:9 **Sven Torstensson** (1620)

48:10 **Lars Torstensson** (1628-59)

g.m.1. **Kerstin** (1645)

g.m.2. **Birgitta** (1654)

g.m.3. **Anna Bryngelsdotter** (1655-60), dotter till 48:12.

48:11 **Lars Svensson** (1628)

48:12 **Bryngel Helgesson** (1630-62) g.m. **Karin Jonsdotter** (1642-62)

Barn:

Anna (1654; se 48:10)

Gunilla (1655-62)

Helge Bryngelsson (1659-68) g.m. **Karin Svensdotter** (1660-68)

Anna Persdotter (1646-47), piga

Elin Månsdotter (1657), piga

Kerstin Månsdotter (1659-60), inhyst

48:13 **Måns** (1662-75)

g.m. **Elin** (1662-77) Barn: **Kerstin** (1668)

Lars Olofsson (1666-80), ryttare g.m. **Karin** (1673)

Olof (1673-74)

Den rika förekomsten av namn som Bengt, Bryngel, Anders, Håkan, Jon och Torsten samt ändelsen -björn, indikerar starkt att i varje fall de flesta personerna ner till 48:12 kan ha varit nära släkt.

(SKÅR)

TRÄDGÅRDEN (från 1562; Frälsehemman)

49 :1 **Bryngel** (1563-64)

49:2 **Sven** (1566-68)

49:3 **Torsten** (1568-79)

49:4 **Anders** (1577-93), var gift och hans änka nämns (1599)

49:5 **Anders Bryngelsson** (1601-30), var gift (1610-19), och hade en dräng (1610-11).

49:6 **Per** (1614-28), var gift (1614-19)

49:7 **Bryngel Gustavsson** (1629-47) g.m. **Elin Nilsson** (1642-47)

49:8 **Anders Olofsson** (1654-62) g.m. **Anna Bryngelsdotter** (1654-62)

Anna Gustavsdotter (1654), piga

Malin Gustavsdotter (1655), piga

Elin Andersdotter (1657), inhyst

Gunilla Olofsdotter (1659), inhyst

Gunilla Bengtsdotter (1660), piga

Kerstin (1662), piga

49:9 **Olof Andersson** (1666-1702) g.m. **Karin** (1666-80)

Olof Andersson (49:9) var sannolikt son till Anders Olofsson (49:8).

Sannolikt var det denna gård i Skår som brann ner helt och hållet av vådaeld år 1626.

TRIMSTORP

TRIMSTORP (Klosterhemman)

Gården är namngiven av en man vid namn Trim.

26:1 **Sven Skräddare** (1545-67)

26:2 **Olof Svensson** (1566-68)

26:3 **Arvid Larsson** (1568-99)

26:4 **Håkan** (1587-1602)

Barn: **Jon** (1620)

26:5 **Måns Arvidsson** (1603-14), var gift (1610-11), hade en dräng (1610-11), och här bodde ett annat äkta par (1610-11) sannolikt 26:6 eller 26:7.

26:6 **Håkan** (1614-26), var gift (1614-19), här bodde en piga (1611) och bodde ett annat äkta par (1614-15), och en änka (1616-19) ”**Jons änka**”.

26:7 **Erik Andersson** (1616-42), gästgivare (1626)

26:8 **Jon Håkansson** (1620-54), gästgivare (1626) g.m. **Karin Persdotter** (1642-54)

Barn: **Ingeborg** (1642) son (1633)

Elin Abrahamsdotter (1642, 1647), piga

Arvid (1643)

Peder Olofsson (1645-50) g.m. **Marit Jonsdotter** (1645-47), dotter till

26:8

Håkan (1652), son till 26:8 ? g.m. **Elin Siggesdotter** (1652)

28:9 **Asmund Jonsson** (1652-59) g.m.

Bengta Olofsdotter (1652-68)

Elin Olofsdotter (1655), inhyst

Lars Assarsson (1659), dräng

Olof Svensson (1659-60), dräng

Ingeborg Andersdotter (1659-60), piga

Kerstin Persdotter (1660), piga

Kerstin (1660-62), piga

Bengt (1662), dräng

Jon (1662), dräng

Håkan (1666) var gift **Sven** (1668), var gift

Anders Månsson (1673-74), var gift

Carl (1675), var gift

Bengt (1677) **Nils Larsson** (1680-81) var gift

28:10 **Nils Larsson** (1662-81), ryttare, g.m. **Ingeborg** (1662-81)

28:11 löjtnant **Sifverbom** (1691)

Sven Skräddare (28:1) var troligen far till Olof Svensson (26:2). Vidare kan Arvid Larsson (26:3) vara far till Måns Arvidsson (26:5). Likaså kan Håkan (26:6) vara far till Jon Håkansson (26:8), som i sin tur sannolikt var far till Asmund Jonsson (26:9).

VALABERG OCH BIUM

Byn bestod av minst 3 gårdar under medeltidens mitt. Bium har förts till Valabergs by i enlighet med skattelängderna.

HOVMANSGÅRDEN (från 1702; Klosterhemman)

27:1 **Lars Ragnvaldsson** (1545)
27:2 **Arvid Larsson** (1562-68)
27:3 **Elin** (1567)
27:4 **Per Jonsson** (1568-73)
27:5 **Hans** (1575-1603)
27:6 **Per Larsson** (1576-1602), ryttare (1586)
27:7 **Anders Torstensson** (1606-20), skräddare, var gift (1610-19)
Sven Andersson (1611-19), ryttare
27:8 **Per Esbjörnsson** (1618-20)
27:9 **Anders Hansson** (1619-60), ryttare (1620-22) g.m. **Ebba Tolsdotter** (1642-62)
Barn: **Assar** (1642-68) g.m. **Karin Bengtsdotter** (1652-68)
Kerstin (1642-54)
Sven (1652)
Jacob (1654-59)
Elin (1655-60)
Bryngel (1660), dräng
Kerstin (1660), inhyst
Elin (1660), inhyst
Anders Bryngelsson (1660), dräng
Karin (1660), piga
Bengt (1662), dräng
Elin (1662), piga
Ingrid (1662), piga
27:10 **Bengt Torstensson** (1666-81) g.m. **Elin** (1666-81)
Anders Bryngelsson (1666-91), ryttare g.m. **Karin** (1666-91)

Lars Ragnvaldsson (27:1) är möjligen far till Arvid Larsson (27:2), och Elin (27:3) är sannolikt sistnämndes hustru. Elin (27:10) skulle kunna vara dotter till Anders Hansson (27:9).

(VALABERG)

STOREGÅRDEN (från 1563; Frälsehemman)

50:1 **Lars** (1545), kan vara förväxlad med 51:1 eller 52:1.
50:2 **Bengt** (1564-68)
50:3 **Anders Håkansson** (1570-99) - jfr 53:3
50:4 **Håkan** (1573-75) - jfr 53:4
50:5 änkan (1599)

50:6 **Jon** (1599-1603) - jfr 53:5

50:7 **Bengt Helgesson** (1599-1639), son till Helge (7:3) i Kartagården, Ravelstorp. Var gift (1610-19). Här bodde också en änking (1611).

Barn: dotter (1634)

Birgitta (1642-45), fick ett oäkta barn med ryttaren **Håkan Bengtsson** (19:7) i Härstorp.

Jon (1610-21), var gift.

En änka nämns (1626-28)

50:8 **Erik Bengtsson** (1642-91)

g.m. **Gunilla Björnsdotter** (1642-91)

Sven Andersson (1638-39)

Torsten Månsson (1642-46) g.m. **Bodela Bengtsdotter** (1642)

Bryngel Bengtsson (1642), inhyst

Lars Larsson (1642-45) g.m. **Ingrid Svensdotter** (1642-45)

Lars Larsson (1642)

Anders Svensson (1645-47) g.m. **Anna Bryngelsdotter** (1645-47)

Håkan (1655-57) g.m. **Sigrid Jonsdotter** (1655-57)

Anders (1662-66), dräng

Nils (1668), dräng

Anders (1668-73) g.m. **Ebba** (1660-73)

50:9 **Nils Eriksson** (1680-1702), var gift (1680), och hon var änka (1710).

Håkan (50:4) kan ha varit son till Anders Håkansson (50:3). Det är oklart vem änkan (50:5) varit gift med, men det borde ha varit någon av dessa två.

De tre personerna 50:3,4,6 förefaller vara identiska med de personer som betalade skatt för Bium.

Möjligen var Erik Bengtsson (50:8) son till Bengt Helgesson (50:7) och far till Nils Eriksson (50:9).

Torsten Månsson och hans hustru (se 50:8) återfinns senare på Olof-Svensgården (52:5).

(VALABERG)

BÄCKAGÅRDEN (från 1563; Frälsehemman)

51:1 **Arvid Svensson** (1545), kan vara förväxlad med 50:1 eller 52:1.

51:2 **Jon Jonsson** (1563)

51:3 **Per Jonsson** (1564-72)

51:4 **Jon Andersson** (1571)

51:5 **Arvid** (1599-1618), var gift (1610-11)

Måns (1614-15), var gift

51:6 **Per Hansson** (1616-32), var gift (1617-19)

51:7 **Esbjörn Trulsson** (1638-42)

Barn: **Anders** (1642)

Håkan (1639)

51:8 **Per Svensson** (1646-50) g.m. **Malin Bengtsdotter** (1646)

Bengt Helgesson (1650)

51:9 **Sven Svensson** (1654-62) g.m. **Kerstin Andersdotter** (1654-62)

51:10 **Jon Gustavsson** (1666-75) g.m. Ingela (1666-77)

Ingrid (1668), inhyst

51:11 **Jon Andersson** (1681-1717), ryttare. Var gift.

Jon och Per Jonssöner (51:2-3) kan ha varit bröder. I övrigt är släktrrelationerna oklara.

Gården nämns som öde 1575-91 och 1616-18, vilket den förefaller ha varit även rent konkret, i varje fall under 1500-talet.

(VALABERG)

OLOF-SVENSGÅRDEN (från 1702; Frälsehemman)

Gårdsnamnet kan svårligen förklaras. Ingen gård Olof Svensson är känd på namn på gården. Däremot finns en person med detta namn på Hulegården i Valaberg. En sammanblandning mellan dessa gårdar är en omöjlighet, men intressant nog levde denna Olof Svensson i slutet av 1600-talet, vilket är den tid då de flesta dylika namn bildats. Den enda rimliga förklaringen är att denna Olof Svensson (eller någon annan med samma namn) haft stor betydelse för gården främst i skattetekniskt avseende.

52:1 **Måns Karlsson** (1545), kan vara förväxlad med 50:1 eller 51:1.

52:2 **Måns** (1562-64), kallas **Persson** (1562), **Björnsson** (1563) och **Larsson** (1564). g.m. **Birgitta** (1570)

52:3 **Nils Månsson** (1564-1605)

52:4 **Bengt Nilsson** (1606-32), var gift (1610-19). Här bodde också en änking (1610-11).

Måns (1614-20), var gift

52:5 **Torsten Månsson** (1638-47) g.m. **Bodel Bengtsdotter** (1642-59)

Barn: **Kerstin** (1654-59)

Ingrid (1659)

Anna (1659)

Kerstin Andersdotter (1638-42), gift med ”**Bengt**”.

Erik Bengtsson (1642) g.m. **Gunilla Björnsdotter** (1642)

Anders Svensson (1646-47) g.m. **Karin Olofsdotter** (1646-47)

Malin (1654), hustru

Anders Svensson (1654-55) g.m. **Ebba Svendsdotter** (1654-55)

Gunnar (1655), dräng, var gift

Per Svensson (1655) g.m. **Malin** (1655-59)

Anders (1660) g.m. **Ingrid Svendsdotter** (1660)

Lars Svensson (1660), dräng

Sven (1662), ryttare g.m. **Ingrid** (1662) **Bryngel** (1662) g.m. **Kerstin** (1662)

Anders Månsson (1666-68) g.m. **Elin** (1666-68) **Nils** (1668), soldat g.m.

Ingeborg (1668-73)

Anders Nilsson (1673-75), ryttare g.m. **Karin** (1673-80), änka (1677)

Måns (52:1) och Måns (52:2) kan vara en och samma person.

Möjligen återges fyra generationer genom Måns (52:1/2), Nils Månsson (52:3), Bengt Nilsson (52:4) och Bodel Bengtsdotter (52:5).

Kerstin Andersdotter (under 52:5), kan ha varit gift med Bengt Nilsson (52:4).

(VALABERG)

BIUM (från 1615; Frälsehemman)

Gårdsnamnet kan tolkas på olika sätt. Det som förefaller ligga närmast till hands är likheten med skattelängdernas benämning ibidem (= på samma ställe/gård/by) som i folkmun kan ha blivit ”i Bidem” så som det också tidigt stavades. Detta namn kan knappast ha uppkommit genom slarv hos skatteskrivarna, vilka var väl förtrogna med detta ord. Med tanke på de nära relationerna mellan Bium och Storegården i Valaberg vilket framkommer i skattelängderna, kan detta ord skämtsamt ha använts som benämning på gården för att slutligen bli ett ordinärt gårdsnamn.

53:1 **Anders Jonsson** (1545)

53:2 **Håkan Jansson** (1545-68) g.m. **Gunilla** (1567-72)

53:3 **Anders Håkansson** (1572-99) – 50:3

53:4 **Håkan** (1576-81) – jfr 50:4

53:5 **Jon Smed** (1587-1619) – jfr 50:6. Var gift (1610-11), och hade en dräng och en piga (1610-11).

Änkling (1616-19)

53:6 **Anders Svensson** (1601-28), var gift (1614-16)

53:7 **Sven Torstensson** (1628-60) g.m. **Ingegerd Andersdotter** (1642-60)

Barn: **Ebba** (1654-55)

Kerstin (1659-60)

53:8 **Anders** (1662-66) g.m. **Ebba** (1662-66)

Kerstin (1662), hustru

Sven (1662-68) g.m. **Ingela** (1662-68)

Torbjörn (1666-68) g.m. **Karin** (1666-68)

53:9 **Per** (1674-75) var gift

53:10 **Torbjörn Markusson** (1677-1702), var gift

53:11 **Markus Torbjörnsson** (1710)

Anders och Håkan Jonssöner (53:1-2) var sannolikt bröder, och Anders Håkansson (53:3) var troligen son till denne Håkan, samt möjligen far till Håkan (53:4). Ingegerd Andersdotter (53:7) kan ha varit dotter till Anders Svensson (51:6).

Relationerna mellan Bium och Storegården är flera. Anders, Håkan och Jon (53:3,4,5) förefaller vara identiska med de personer som också betalade

skatt för Storegården. Torbjörn och Karin (se 53:8) bodde tidigare på Storegården.

Anders hustru Ebba (53:8) kan ha varit dotter till Sven Torstensson (53:7).

Sannolikt var Markus Torbjörnsson (53:11) son till Torbjörn Markusson (53:10).

(VALABERG)

HULEGÅRDEN (från 1638; Frälsehemman)

54:1 **Jon Andersson** (1545-93)

54:2 **Anders Esbjörnsson** (1599-1601)

54:3 **Jon** (1603-15), var gift (1614-15)

54:4 **Anders Jonsson** (1618-21)

Per (1616-19), var gift

54:5 **Erik Håkansson** (1620-31)

54:6 **Måns** (1638-39)

54:7 **Nils Andersson** (1639-47) g.m. **Gunilla Andersdotter** (1642-54)

Birgitta (1645), piga

Sven (1647-50) g.m. **Karin Olofsdotter** (1647)

Barn **Olof** (se 54:8) **Anders Svensson** (1648-49)

54:8 **Olof Svensson** (1647-91)

g.m. 1. **Karin Olofsdotter** (1654-57)

g.m. 2. **Ebba Svendsdotter** (1659-91)

Ingegerd Esbjörnsdotter (1655), inhyst

Ingrid Olofsdotter (1657-59), piga

Kerstin (1660), piga

Ingrid (1666), piga

soldat **Carls hustru** (1691)

Anders Jonsson (54:4) kan ha varit son till Jon (53:3), och Nils Andersson (54:7) kan ha varit son till nämnde Anders.

ÄLEBERG

I slutet av 1400-talet var Äleberg delat i två gårdar. Denna delning hade dock sannolikt skett betydligt tidigare.

På en av dessa gårdar bodde **Håkan** (c:a 1490), och därefter **Sven Håkanson** (c:a 1500) som sannolikt var denne Håkans son. Det är oklart vilken gård de bodde på. Eftersom vi känner till vilka adelspersoner som dessa år ägde gården, finns det en möjlighet att spåra vilken gård det rör sig om. Detta kan dock inte undersökts här.

PER-LARSGÅRDEN (från 1710; Frälsehemman)

55:1 **Nils Bengtsson** (1545)

55:2 **Nils Larsson** (1562-90)

55:3 **Lars Siggesson** (1585-1615), var gift (1614-15), hade en piga och en dräng (1610-11).

55:4 änkan (1616-20), var sannolikt gift med Lars Siggesson (55:3)

55:5 **Sven Siggesson** (1618-24)

55:6 **Lars Månsson** (1621-44), hans mor kom från Anfasttorp, g.m.

Ingeborg Nilsson (1642)

55:7 **Nils Persson** (1654-66) g.m. **Marit Svensdotter** (1654-66)

Ingeborg Larsson (1654-55), piga

Torsten (1657-59) g.m. **Ingrid Larsson** (1657-59)

Elin Persdotter (1657-60), piga

Gunilla Bryntesdotter (1660), piga

Arvid Bryntesson (1660) g.m. **Gunilla Månsdotter** (1660)

Håkan (1666) g.m. **Kerstin** (1666)

Nils (1668), dräng

Marit (1668), piga

55:8 **Elin** (1668-91), hustru, änka (1691)

55:9 **Per Larsson** (1691), befallningsman, var gift och hon var änka (1702). Det är han som har namngett gården.

Släktskapsrelationerna är oklara. Möjligen är Lars och Sven Siggesson (55:3 och 55:5) bröder, och Marit Svensdotter (55:7) skulle kunna vara en dotter till denna Sven Siggesson. Vad Elins (55:8) man hette framgår inte.

(ÄLEBERG)

NILS-OLOFSGÅRDEN (från 1710; Frälsehemman)

56:1 **Arvid** (1545-68)

56:2 **Nils Arvidsson** (1567-1605)

56:3 **Olof** (1606-32), var gift (1614), hade en piga och en dräng (1610-11).

56:4 änkan (1620)

56:5 **Nils Olofsson** (1638-81), den man som namngett gården, g.m. **Ingrid Jonsdotter** (1642-81)
Elin Andersdotter (1654-59), piga
Sven (1657), dräng
Håkan (1660), dräng
Marit Olofsdotter (1660-66), piga
56:6 **Anders Larsson** (1691-1714), var gift
Lars (1702-10), soldat

Sannolikt var Arvid (56:1) far till Nils Arvidsson (56:2), och Olof (56:3) far till Nils Olofsson (56:5). Änkan (56:4) kan möjligen ha varit gift med Nils Arvidsson (56:2), men det är mindre troligt.

FÖRNAMNEN

Män

	1545	1577	1610	1642	1674
Abraham			1		
Alf	1				
Ambjörn	2		1		
Anders	4	7	10	8	10
Arvid	4	2	2	1	3
Asmund					1
Assar				1	
Bengt	3		5	4	1
Birger		1			1
Björn	1	2	2	2	1
Bryngel	2	1		3	
Ebbe			1		
Erik				3	1
Esbjörn		3		1	
Gunnar				1	1
Gustav	1			2	
Göran				1	
Hans		1	1		2
Helge		1			2
Håkan	2	2	2	2	2
Jon	6	3	3	5	5
Karl	2				1
Lars	6	7	6	14	4
Markus					1
Mats	1				
Måns	4	5	4	9	5
Nils	4	4	2	3	3
Olof	3	1	4	3	6
Per	2	4	1	3	3
Påvel		1			
Sigge	1		1	2	1
Sven	5	1	4	6	3
Torbjörn		1		1	
Tore		2	1	1	1
Torkel		1	1		
Torsten				1	
Trulls					1
<i>olika namn</i>	19	20	19	23	25
<i>summa</i>	54	50	52	77	61

Kvinnor

	1642	1666
Anna	2	7
Bengta		1
Birgitta	10	3
Bodil	1	
Ebba	4	
Elin	15	14
Elsa	2	1
Gunilla	5	5
Ingeborg	5	4
Ingegerd	2	1
Ingrid	8	11
Karin	17	9
Kerstin	12	13
Malin	1	
Margareta	4	4
Ragnhild	3	1
Ramfrid		1
Sigrid	2	1
<i>olika namn</i>	16	16
<i>summa</i>	93	77

Birger/Börje har räknats tillsammans, liksom Bryngel/Brynte där förstnämnda är allra vanligast. Bryngel kommer från namnet Bryniolf. Gunnar/Gunne har också räknats tillsammans, liksom Jon/Jöns och Per/Peter/Petter, Peder. Olika namnalternativ kan användas för samma person. Britta/Berta/Börta har förts till Birgitta varifrån namnen kommer. Bengta är en kortform av Benedikta. Margit är egentligen en kortform av Margareta, men dessa har särskilts. Ragnhild återges vanligen Ragnella.

Göran stavas genomgående Jöran – den gamla stavningen – i gårdsförteckningen.

DOMBOKSPROTOKOLL 1541-1650

Den äldsta kända rättsliga dom som är känd rörande Gökhemms socken är från 1541. Till en början rör det sig bara om sakören, dvs redovisning av Kronans inkomster rörande dess del av bötesbeloppet. Runt år 1600 började man upprätta protokollböcker över samtliga ärenden som tagits upp på tinget. Till en början var redovisningarna kraftigt summariska för att undan för undan bli mer fylliga.

Ting hölls tre gånger om året. Mellan 1612-41 skiftade valet av tingsplats inom häradet, men år 1641 måste ett påbud ha utgått som deklarerat att detta var emot lagen, och att endast häradets rätta tingsplats fick användas. Härigenom vet vi att Gökhemms by var häradets urgamla och rätta tingsplats.

Pörutom domaren fanns alltid 12 nämndemän från häradet. Vanligen anges bötesbeloppet i de fall detta utfästes. Treskifte av böter innebär att bötesbeloppet delades mellan konungen, lagmannen och häradet. Från 1630-talet avslutas en del mål med uppgift om den dömde bodde på kronans eller på adelns jord, vilket anges ”kronosak” eller ”frälsesak”. När jord såldes skulle försäljningen utlysas på tre ting innan det fick laga kraft. Detta liksom alla andra ärenden, följer i det närmaste Nagnus Erikssons landslag från 1300-talet, där man kan återfinna de citerade lagparagraferna. För att kunna fria sig mot anklagelser kunde man i vissa fall utfästa t.ex. tolvmannaed, där 12 män svor att man var oskyldig till anklagelsen. Antalet skiftade med anklagelsens art.

NÄMNDEMÄN

(från Gökhemms sn)

Anders Jonsson	3:11	Gökhem, Bergsgården	1612-25
Lars Bältare	4:4	Gökhem, Bältaregården	1622
Sven	(46:14)	Skår, Åsen	1622-33
Lars Nilsson	23:6	Remmen, Mellomgården	1622-50
Måns	11:5	Gökhem, Vråna	1625-28
Per	41:7	Rogestorp, Hustru Ingridsgården	1630-33
Jöran Svensson	1:7	Anguntorp	1632-50
Anders Andersson	17:6	Kråketorp	1634-47
Per Larsson	(10:6)	Gökhem, (Olof Persgården)	1635-37
Björn Andersson	30:11	Gökhem, Ledsgården	1636-50

REGISTER ÖVER DOMBOKSPROTOKOLLEN

1541-1650 (år, månad och datum)

1. Anguntorp
2. Anguntorp
3. Gökhem, Bergsgården
4. Gökhem, Bältaregården
5. Gökhem, Skattegården/Gästgivargården
6. Holöja, Skattegården
7. Ravelstorp, Kartagården
8. Skår, Skattegården
9. Plomsåsen
10. Gökhem, Olof Persgården
11. Gökhem, Vråna
12. Holöja, Tomten
13. Ravelstorp, Torsagården
14. Skår, Gategården
15. Skår, Kartagården
16. Skår, Hulegården
17. Kråketorp
18. Gökhem, Överkyrka
19. Härstorp
20. Lexberg, Norra (?)
21. Lexberg, Södra (?)
22. Remmen, Nolgården
23. Remmen, Mellomgården
24. Remmen, Sörgården
25. Remmen, Kockagården
26. Trimstorp
27. Valaberg, Hovmansgården
28. Björstorp
29. Gunnareviken
30. Gökhem, Ledsgården
31. Gökhem, Östergården
32. Gökhem, Nästegården
33. Gökhem, Landbogården
34. Holöja, Andregården
35. Holöja, Mellomgården
36. Holöja, Dränggården
37. Holöja, Stallmästargården
38. Nyatorp
39. Ravelstorp, Frälsegården
40. Rogestorp, Sven Persgården
41. Rogestorp, Hustru Ingridsgården
42. Skogskälle
43. Skogskälle, Lilla
44. Skår, Ledsgården
45. Skår, Ödegården
46. Skår, Åsen

- 47. Skår, Lillegården
- 48. Skår, Storegården
- 49. Skår, Trädgården
- 50. Valaberg, Storegården
- 51. Valaberg, Bäckagården
- 52. Valaberg, Olof Svensgården
- 53. Valaberg, Bium
- 54. Valaberg, Hulegården
- 55. Äleberg, Per Larsgården
- 56. Äleberg, Nils Olofsgården

1. Anguntorp

1619-12-6, 1624-11-4, 1625-5-10, 1639-3-6, 1626-5-12, 1630-6-3, 1632-3-2, 1633-6-13, 1635-6-30, 1639-11-4, 1642-7-1, 1644-10-14, 1645-4-1, 1647-8-14.

2. Anguntorp

1620-11-22, 1622-7-17, 1633-10-29, 1635-6-30, 1637-3-14, 1637-10-23, 1637-11-26, 1639-3-6, 1639-7-22, 1641-6-21, 1650-2-8, 1650-10-7, 1650-10-7.

3. Gökhem, Bergsgården

1628-10-10, 1640-11-11, 1641-6-21, 1641-7-5, 1641-10-20, 1642-7-1, 1642-10-12, 1644-6-6, 1644-10-14, 1645-4-1, 1645-10-15, 1649-6-5, 1649-10-12, 1650-10-7.

4. Gökhem, Bältaregården

1562, 1625-2-18, 1625-5-10, 1629-10-16, 1631-6-22, 1636-11-11, 1637-3-14, 1637-10-23, 1637-11-26, 1645-10-15, 1648-3-14.

5. Gökhem, Skattegården/Gästgivargården

1562, 1631-2-21, 1631-6-22, 1633-6-13, 1633-10-29, 1637-3-14, 1637-10-23, 1637-11-26, 1638-6-4, 1638-10-29, 1639-3-6, 1639-11-4, 1642-7-1, 1649-2-3.

6. Holöja, Skattegården

1622-7-17, 1637-11-26, 1639-3-6, 1639-7-22, 1639-11-4, 1645-10-15, 1646-6-15, 1646-10-31, 1648-11-4, 1649-10-12, 1650-2-8.

7. Ravelstorp, Kartagården

1619-7-12, 1620-5-31, 1624-11-4, 1625-2-18, 1629-6-8, 1630-6-3, 1630-11-2, 1634-10-17, 1642-7-1, 1643-6-5, 1646-10-31, 1649-6-5, 1650-10-7.

8. Skår, Skattegården

1620-5-31, 1621-11-5, 1637-11-26, 1646-10-31, 1647-2-25, 1647-5-26, 1648-11-4, 1649-6-5, 1649-10-12, 1650-2-8.

9. Plomsåsen

1643-4-15, 1645-10-1, 1650-2-8.

10. Gökhem, Olof Persgården

1628-10-10, 161633-6-13, 161641-10-20.

11. Gökhem, Vråna

1631-6-22, 1635-10-30, 1639-3-6, 1639-11-4, 1642-7-1, 1644-6-6, 1649-6-5, 1649-10-12, 1650-2-8, 1650-10-7.

12. Holöja, Tomten

1632-6-15, 1650-10-7.

13. Ravelstorp, Torsagården

1639-7-22, 1643-4-15, 1650-10-7.

14. Skår, Gategården

1585, 1612, 1620-5-31, 1621-11-5, 1632-6-15, 1641-6-21, 1645-4-1, 1646-3-5, 1647-8-14, 1648-11-4, 50-2-8.

15. Skår, Kartagården

1549, 1621-11-5, 1633-10-29, 1641-8-5, 1646-8-8, 1650-10-7.

16. Skår, Hulegården

1585, 1639-3-6, 1639-11-4.

17. Kråketorp

1620-11-22, 1635-10-30, 1639-7-22, 1640-11-11, 1643-9-15, 1648-11-4, 1649-2-3.

18. Gökhem, Överkyrka

1541, 1623, 1622-10-17, 1623-2-11, 1624 -6-1, 1626-10-27, 1628-10-10, 1629-6-8, 1630-11-2, 1642-7-1, 1647-2-25, 1647-5-26.

19. Härstorp

1612, 1634-10-17, 1635-3-17, 1645-10-17, 1650-10-7.

20. Lexberg, Norra

1622-10-17, 1647-7-14.

21. Lexberg, Södra

-

22. Remmen, Nolgården

1632-6-15, 1635-10-30, 1641-6-21.

23. Remmen, Mellomgården

1629-6-8, 1633-10-29, 1648-3-14.

24. Remmen, Sörgården

1612, 1632-6-15, 1646-8-8.

25. Remmen, Kockagården

1633-10-29, 1634-10-17, 1641-6-21, 1642-10-13, 1647-5-26, 1650-10-7.

26. Trimstorp

1583, 1620-5-31, 1626-5-12, 1630-6-3, 1633-10-29, 1643-9-15, 1644-7-6,
1650-2-8.

27. Valaberg, Hovmansgården

1635-6-30, 1650-10-7.

28. Björstorp

1632-11-8, 1636-7-11, 1638-10-29, 1639-3-6, 1639-7-22, 1639-11-4, 1645-
10-15.

29. Gunnareviken

1634-10-17, 1635-3-17, 1650-10-7.

30. Gökhem, Ledsgården

1562, 1632-6-15, 1641-6-21.

31. Gökhem, Östergården

1644-6-6, 1649-2-3.

32. Gökhem, Nästegården

1632-3-2, 1633-3-1, 1639-11-4, 1645-10-15, 1646-5-8, 1646-6-15.

33. Gökhem, Landbogården

1639-11-4, 1642-5-2, 1642-10-13.

34. Holöja, Andregården

1633-6-13, 1641-10-20, 1642-3-8, 1642-5-2.

35. Holöja, Mellomgården

1648-11-4.

36. Holöja, Dränggården

1636-11-11, 1650-2-8.

37. Holöja, Stallmästargården

1646-5-8.

38. Nyatorp

1636-3-18, 1649-6-5, 1649-10-12, 1650-2-8.

39. Ravelstorp, Frälsegården

1639-11-4, 1644-3-26, 1646-10-31, 1648-3-14.

40. Rogestorp, Sven Persgården

1641-8-5.

41. Rogestorp, Hustru Ingridsgården

1631-6-22, 1641-8-5.

42. Skogskälle

1621-7-23, 625-2-18, 1625-5-10, 1632-6-15.

43. Skogskälle, Lilla

1621-7-23, 1650-10-7.

44. Skår, Ledsgården

1641-6-21, 1650-2-8.

45. Skår, Ödegården

1632-6-15, 1636-11-11, 1644-10-31.

46. Skår, Åsen

1639-3-6, 1650-10-7.

47. Skår, Lillegården

-

48. Skår, Storegården

1621-11-5, 1631-10-21, 1635-6-30, 1639-3-6.

49. Skår, Trädgården

1626-10-27, 1631-10-21.

50. Valaberg, Storegården

1630-11-2, 1634-10-17, 1639-7-22, 1641-8-5, 1645-4-1, 1645-10-15, 1646-5-8, 1646-10-31, 1650-10-7.

51. Valaberg, Bäckagården

1624-6-1, 1641-6-21, 1649-6-5, 1650-2-8, 1650-6-15, 1650-10-7.

52. Valaberg, Olof Svensgården

-

53. Valaberg, Bium

1645-4-1.

54. Valaberg, Hulegården

1635-3-17, 1648-11-4, 1649-6-5, 1650-2-8.

55. Äleberg, Per Larsgården

1629-6-8, 1632-11-8, 1633-6-29, 1644-11-14.

56. Äleberg, Nils Olofsgården

-

Ej gårdsbestämnda:

Anguntorp: 1562, 1622-1-28, 1645-10-15, 1646-5-8, 1646-6-15, 1646-8-8, 1647-8-14,

1647-10-14, 1650-2-8, 1650-6-15, 1650-10-7.

Gökhem: 1626-3-2, 1626-5-12, 1628-10-10, 1631-2-21, 1631-6-22, 1636-3-18, 1644-10-14, 1646-6-15, 1646-10-31, 1647-2-25, 1647-5-26, 1647-10-14, 1650-2-8, 1650-10-7.

Holöja: 1647-5-26, 1648-3-14, 1648-11-4, 1650-10-7.

Ravelstorp: 1584, 1620-11-22, 1629-1-13.

Remmen: 1628-10-10, 1637-10-23, 1640-11-11, 1641-8-5, 1646-8-8.

Rogestorp: 1621-7-23, 1635-3-17. Skår: 34-6-7, 1634-10-17, 1635-10-30, 1641-6-21.

Valaberg: 1635-10-30, 1636-7-11, 1639-7-22.

Äleberg: 1629-10-16, 1630-6-3.

Gökhem, Remmen, Anguntorp: 1649-10-12.

SAKÖRE 1541-1623

Inom parentes anger siffran den gård som berörs.
ibid = på samma ställe/gård

1541 den 15 aug i Marka

- (20) Måns Håkansson i **Lexberg** för helgdagsbrott. 3 mark
- (20) Måns Håkansson i **Lexberg** för sårsmål. 1 ½ mark
- (21) Sigge i **Lexberg** för blånad. 1 mark
- (21) Sigge i **Lexberg** för helgdagsbrott. 3 mark
- (18) Lars Persson vid **Överkyrka** för helgdagsbrott. 4 1/2 öre
- Olof Karlsson **ibid** för helgdagsbrott. 1 1/2 mark

1549

- Håkan i Vråna för hårtag (slagsmål). 4 öre
- (15) Jon i **Skår** för en ”inlending”. 10 mark

1562

- (-) Lars i **Anguntorp** för löskaläge. 8 mark
- (30) Nils Månsson i **Gökhem** för han har gjort landköp (idgat olaglig handel). 6 mark
- (5) Jon Svensson i **Gökhem** för löskaläge. 6 mark
- (4) Holme Persson i **Gökhem** för slagsmål. 1 mark

1583

- (26) Arvid i **Trimstorp** för ”inlending”. 1 mark

1584

- (-) Bryngel i **Ravelstorp** för han belägrat en piga han var trolovad med. De är nu vigda. 4 mark

1585

- (14) Ambiörn i **Skår** för sårsmål. 1 .1/2 mark
- (16) Torkel i **Skår** för blodvite. 1 mark

1592

- (-) Anders i **Skår** för mökränkan. 1 styck ko
- (-) Abraham i **Skår** för blodvite. 3 mark
- (-) Sven i **Ravelstorp** för enfalt hor. 5 st oxar
- (42) Lars i **Skogskälle** för blånad. 1 mark

1623

- (18) Asmund Månsson i **Gökhem** för slagsmål. 2 mark

DOMBOKSPROTOKOLL 1612 – 1650

Berörda gårdsnummer anges efter varje mål.

1612 30 april i Surby

Hans Skräddare i **Skår** vittnar i ett fall.(14)

Anders Svensson i Härstorp gjorde en 3-mannaed för det sto hans hustru Sigrid mist. Dessa gingo eden med honom: Anders på **Remmen** och två till ej från Gökhem.(19, 24)

1612 25 nov i Marka

- - -

1619 12 juli i Äsaka

”Bengt andersson talade till Helge i Rafuulstorp (**Ravelstorp**) om en systerlot ibidem, och blef så afsagt, att Helge skall göra 6 manna edh så att han är honom inte skylligh på sarnma systerlot, eller betala honom samma lot tillfyllest efter goda manna malz ardom.” (7)

1619 6 dec i Göteve

”arffued i angunnatorp (**Anguntorp**) för tingstämpning. 3 mark till treskiftis.” (1)

1620 31 maj i Kleva

”Jonh Håkonsson i Tromstorp (**Trimstorp**) för mökränkan med Margreta alfzdatter, sakfälltig till 40 mark till treskiftis.” (26)

”Oluf Olufsson på Höfwne och Jon Pedersson klandrade på en Jordadel i Rafuulstorp (**Ravelstorp**), då framlade anders Månsson i Rauulstorp itt Jordabref Dato 1576 huar med han wilh förswara och beholla iorden, och all den stund tho ander hafua hwarken bref, wittne eller bewijs huru stor lot the hade ther i, Blef för den skull afsagt, att anders Månsson blef war widh sitt Jordabrefz Jnneholdt, til thes the ander med högre skäl kunna honom afläggia, och sitt tilltal bewijsa.” (7)

”Bryngill i Sönnerål och Bengt andersson i dala, klandrade på 2 systerloter i them ander halfue gården som Helge påboor i Rafuulstorp (**Ravelstorp**): Blef så der om afsagt, att Helge skall gifwa huar 19 1/2 mark och taga af dem skaft och skäl, och thz sedan oklandra beholla.” (7)

Hans i **Skår** för våldswerk. Efter det 28:e kapitlet i Konungabalken sakfällt till 40 mark till treskifte. (14)

Jon Andersson i **Skår** talade till ovannämnde Hans i **Skår** om den äng som Hans har köpt från Skattegården i Skår som nu Jon bor på. Då Hans varken har köpebrev, vittne, lagligt skäl eller bevis, eller lagligen handlat såsom lagtexten bjuder, dömdes ängen till Skattegården såsom den förut har legat. (8, 14)

1620 22 nov i Vist

”Anders Olsson i Rafuulstorp (**Ravelstorp**) för mökränkan med Ingrid Bengtzdotter, 40 mark till treskiftis.” (-)

Sven i **Anguntorp** fäste en 12-mannaed för beskyllning att han skjutit ett djur. (2)

Måns Persson i **Kråketorp** för ”fullsåre” han gjorde Måns Andersson i Bråtabacken. 20 mark till treskifte.(17)

1621 23 juli i Rogestorp

”Samma tidh blef hollet Jorda Syn i Rofuestorp (**Rogestorp**) på en hage som wälbördige Hendrich Flämmings fogde hade nu i näst förleden währ latet ingiärda, wtan dom och nogon befallningsmans tillståndh i häradet. Och all den stundh samme hage är allmänningen både Crononas och andra frälses mäns vtan dom inhägnat blef han nu af Nämnden vtdömpt så möket han i åhr inhägnat hafuer.” (-)

Bryngel i Skogskälle på sin hustrus vägnar, Ebba Larsdotters, för ett stycke lärft som varit Lars Perssons i **Skogskälle**. Nämnden kunde inget göra för henne. Sakfälldes till 40 mark till treskifte. (42, 43)

1621 5 nov i Sjötorp

Hans i **Skår** vädjade med 12 öre emot domen från den 31 maj 1620 där han blev dömd till 40 mark för att han utan fogdens tillstånd hade vållat sig ett Kronohemman och brukat det.tillsammans med det hemman han besitter. (14)

Hans hustru i **Skår** klagade att Hans Persson, fogdekarlen, hade slagit henne så hon fått 4 blånader och låtit trampa sönder hennes ”quid” (?). Kerstin, Jons hustru, Elin, Håkans hustru, och Sigrid, Arvids hustru, alla från **Skår**, svor och vittnade att så var fallet, tillika med hela Skårs by. Målet förs vidare till Vartofta häradsting. (14, 8, 15, 48)

1622 28 jan i Gökhem

Sven i Måltorp klagade till sin broders hustru Agneta Persdotter i **Anguntorp** om ett bälte om 12 lod som han lånade brodern, vilket Sven ville bevisa med häradshövdingens brev, men som inte helt bestämt utsade detta. Blev avtalat att hon skulle betala Sven och när det är gjort ska brevet rivas sönder och ogilt vara. Skulden lyder på 10 1/2 daler. (-)

1622 17 juli i Valaberg

Sven Olofsson i **Holöja** på sin hustrus vägnar, Gunilla Nilsdotter, gav Bryngel Bryngelsson lagfart på deras lott för två daler. (6)

Björn Håkansson, herr Gunnars dräng i **Gökhem**, för tingsstämmning. 3 mark

”Sven i angunnatorp (**Anguntorp**) för itt Rådiur han bekänner sikh hafua skutit. Effter Kongn Mtz Mandat daterat Vpsala den 29 octobris 1617 o per 3 stycker förachtade Mandatet och medh spotzska ord tackade rätten för

godh dom. Konungen hafuer sielf den domen fällt med sit K:Mt :Mandat." (2).

1622 17 okt i Söderby (Sörby)

"samma tidh blef afsagt att Petter klenmed (bodde i **Lexberg**) för helegården för 618 och för 619 för halfurgården, rästar 36 daler, skall den betala Effter skall och bewis dertill funnos, at han så skylligh war." (20)

"Assmund i öfuerkyrkia (**Överkyrka**) för slagzmåll. 6 mark till treskiftis." (18)

1623 11 feb i Åsaka

"her Gunar i Giökhem (**Gökhem**) och Måns i öfuerkyrka (**Överkyrka**) blifuo menligen förlichte om allt thet squaller, hat och afuund dem emellan härtill warit hafuer : efter bde (=benämnde) Måns bekände här för rätta bekändhe att han inte wet beskylla her Gunnar huarcken till hans Person eller ämbete, thet samma bekiände her Gunar om honom igen: Och dem wijte emellan satt, således att huilken dera eller deras folck af bryter med ord eller gierning och thet skäligen kan pröfuas, dom skall hafva förbrutit 2 par oxar." (18)

"Assmund i Öfuerkyrka (**Överkyrka**) för 2 blånat han slogh her Gunar i Giökhem (**Gökhem**). (5) mark till treskiftis." (18)

1623 9 juni i Västorp

1623 3 nov i Vilske-Kleva

1624 1 juni

Sven i Åsaka har kallat Asmund i **Gökhem** för en tjuv. 3 mark (18)

Jämväl har Asmund i **Gökhem** benämnda Sven i Åsaka. 3 mark för lytet och 6 mark för sårålet. (18)

Kom för rätten Måns i **Överkyrka** och bevisade att han lånat ut 12 mark i pengar till Per i **Valaberg** och fått en sked i pant om 3 lod. Då skeden inte motsvarar beloppet vill han ha mellanskillnaden. (18, 51)

1624 4 nov

Kom för rätten Sven i **Anguntorp** och hans hustru Kerstin Jonsdotter, då hon var kommen i rykte för sin laga dräng Jon Jonsson. (2)

Efternämnda skattehemman äro öde i Vilske härad och uppmanas arvingarna att vederlägga Kronan sin skatt eller att jorden efter lagligt utbudande döms under Kronan.

Arvid i **Anguntorp** skattehemman öde 4/5 år 1624, och är övermaga (=omyndigt) barns jord. Uppbjuds – 1 ting. (1)

Lagbjutit

1/2 Anders Månssons gård i **Ravelstorp** - 1 ting. (7)

1625 18 feb

”Fram kom för rättenn Larss Bältare J giökhem (**Gökhem**) och gaaff tilkiänna at honom Bliffuer kraffdh 2 silfskieder aff enn knecht Larss assersonn i tunom huilke skieder hann seger sikh haffua Loffuareret Bryngell i Skogz kiälle (**Skogskälle**) och Bryngelss hustru Dher till förnekar effter bryngel nu dödth ähr, och samma Larss Asserson nu Jcke waar tilstädess wpsattess Samma Saak till nästa tingh.” (4, 42)

1/2 Anders Månsson i **Ravelstorp** – 1 ting. (7)

1625 10 maj

”Fram Kom Larss asserson i tornum och tiltalte Larss bältare i giökhem (**Gökhem**) om tuänne skieder som Enn drabantt Päder anbiörnson wedh namn Honom för Långh tydh Sedan haffuer fått J föruaringh till sinn Sonss bästa som bryngell J Skookiälle (**Skogskälle**) hade att föda i Dhenn dyra tijden huilke skieder Larss bältare föruarede till sinn rädte eff. Och Sedann som bryngell för man Päder Anbiörnson dödth tu aar fordrade hann Samma skieder aff Larss bältare Och då gaff hann honom 18 mark Dher På hann framförde goda witne Och beuijss thett Bryngelss hustru Jnte förnekar therfore bleff Larss Bältare frijsagdh och Bryngelss hustru suara Larss assarson På sinn hustruss weghnar.” (4, 42)

”Jtem tiltalar Larss asserson Bryngelss effterlefuerska i skokiällo (**Skogskälle**) om före: ne (=förmämnda) skieder en Kåpa Om en Dal (=Daler) Enn kiortill om 2 mark gietter 5 stycke som Päder anbiörnson dem leffuererede medh Sin Sonn att föda honom medh då blott dhem emellan Rächnadt att Bryngell födde gåssenn i 6 ahr doch waar han 4 år när hann kom till Bryngell att han Jcke J noghre år kunde förtiäna maten och bleffue Dhe nu så ledest förentt att bryngelss hustru skall giefuu Jfränn sikh 3 lodh Silf till Lars asserson och hannss samsyskonn och Sedan wara förlijchte.” (42)

4/5 parter i Arvids gård i **Anguntorp**, öde 1623-25. – 2 ting. (1)

1625 9 juni

1625 19 sep

1626 2 mars i Långaläst

Kom för rätten hustru Karin i Torpa och klagade över att Lars Assarsson hade tagit ett par oxar från henne och kört till kapten Tormon. Då bevisade Lars Assarsson i **Gökhem** att han hade lejt hennes måg till knekt och givit honom 45 daler. Men han rymde och Lars fick själv gå i knektatjänsten. Karin och hennes dotter hade en del i samma gods; en kedja om 8 1/2 lod och en ring och något lärft. Under tiden Lars blev tagen i tjänsten klagade

han för kapten Otto von Tormo, och då sände han sin löjtnant dit och lät tillsäga hustru Karin och hennes dotter Ingrid att de skulle avvara samma gods ifrån sig. Sedan sände kaptenen sex andra soldater med Lars Assarsson, och när de kom till gården begärde de samma silver, och när de inte fick det tog de hustru Karins oxar och körde dem ut ur gården. Då gick hustru Karin efter silvret. Men då de fick silvret tog de ändå med sig oxarna till kaptenen. När de kom till honom sände han strax tillbaka oxarna igen, och eftersom detta skedde p.g.a. ett missförstånd, blev de förlikta. (-)

1626 12 maj i Sörby

Sades till gästgivaren Jon och Erik i **Trimstorp** att de sitt ämbete rätteligen skulle utstå efter lagen. (26)

”Nils andersson i giökum (**Gökhem**), gjort Mökrenkningh medh Jngell Larsdoter och aflet barnn medh henne, oh icke the beusligitt at han henne något Echtenskap lofuat hafuer deer föer blef hann Sak fält effter det 3 capitel i giftuebalken. **40** mark . till 3-skifft.” (-)

”Arfuidh i anguntorp (**Anguntorp**) för bannor på tinget Sakfälers effter thet 43 Capitell i tingmålunn 6 öre” (1)

Arvid i **Anguntorp** blev dömd att betala ”gretika” Eriksdotter 6 marker i pengar som hon lånat honom. (1)

1626 27 okt i Valaberg

”Beuistes på tingett, att enn heell gårdh i Skoor (**Skår**), Brand af wädeldh, medh höö och kornn, och alt thett the åtte (=ägde), vthan bara Booskapenn, gafz the en 4 åhrs frijhett på wissa och ouissa Perzeler, efft r der ähr Långh Skogz wäg, och icke ähr någon Bygning Skogh till att bekomma.” (49)

Framkom Måns i **Överkyrka** och överbevisade Peder Björnsson i Hånger att han hade 6 daler kvar att betala från år 1622. (18)

1627 21 juni i Marka

1627 19 okt i Gökhem

1628 19 mars

1628 1 juli

1628 10 okt

”Framkom her gunnar i giökhem, och klagade öffur Måns i öffurkyrkia (**Överkyrka**) at han hafur sig till Nytto brwget denn brote och wirke, som af öffurkyrkio tornn och tack nederfallet ähr. Bådhe Bielkar, Sudh och Spijk, ther till Måns Suarar att samme tornn föll ned, för rööta och ålder skull, och

i samma tijdh war cronons gård, som han besuter, af wådeld brendt och tå tog han sompt af sammma brote, och helt sig till huse bygning med. men effter han af cronan fick så många åhrs frijheet, som han wäll kunne stå sig med derföre blef honom, på dömpet efter som mätiämän, kunna samma wirke werdere och betala till giökhems kyrkiobygning, i sågebreder och pening som han kyrkioherdenn uid Sochnen kann förenas” (18)

”Jtem (=ytterligare) klandrede her gunnar, at han endelig vill hafue Öfurkyrka gårdh (**Överkyrka**) för sin tildelning Stompen, och at Måns måte antingenn vijke tädhann, elle och giöra honom skatt, effter Måns medh her gunnars minne der uil om” (18)

”Deremot Måns Suaradhe, at när hann tijt kom, var gårdhenn förrutenn, att han med mykenn omkostnat fick taak på husenn, och hafur icke varit någonn tildelningh Stompn (=prästgården) tillförende, men Måns gjorde honom enn tijdh skatt, och sedan som the blifue oensse, fick Måns tilståndh, af välborne Landzhöfdingenn, her Nils Stiernesköld, at hålla rustienst för öffurkyrkiogårdh, och sedan fick her gunnar vederlag för samma tildelning Stompnn, antingenn han ville hafue enn annan gårdh, eller peninger, thet her gunnar icke nekan kann at åhrligenn åhr med honom afrechnat i hans vtlegor så myket som öffurkyrkie renter, dess förutan beuiste Måns med landzhöfdingens velborne her Nils Stierneskyldz breff, att han ingalundha skulle lydha her gunnar effter, vthan tiena konungen derföre dess förvtann hafur han samma gård af brennebackenn vpbyggt, Såsom och sin Sonn derföre i fiendhe land mist, medh Rustning och all behör, och ähnnu hafuer denn andre Sonen der Jnne i samma stadh igenn, antingenn han nu leffuer eller döörveet han inthet, och effter Måns sådana vichtige skell nu sinn sijdhe hade, kunne rettenn honom döma att vjka ifrån gården, för än han på sin sijda, och her gunnar på sin, besöka i vnderdånigheet hans Maijt huilkenn han nådigast tänkes sarnma gård vnna och nådelig effterlåtha” (18)

”Ähnn öffuertygede her gunnar, Måns i öffurkyrkia, at hann haffur Malett något Maltt på sin förpanhtede quarnn, N: i hans frånuaro, effter hans hustrus begärann 2 tunnot, och ingenn till derföre taget, Såsom och åt Märet på berg (**Bergsgården**), 1/2 tunna blandkorn emot höga öfuerheetens förbud, derföre blef han Sackfältt efftre thet 16 Capitell i Tiuffua Balken, vpreta Crono 7 öre tull peninger, och böta 40 mark , till 3 skifftes Crono Sack” (3, 18)

”Tilwijte her gunnar Måns, at hafue afhendtt giökhem kyrkio 8 skepp kornn, som blef öffuer udh i kyrkioherbergett och af hefalningz mannen, blef till kyrkians bygning effterlåthet. Her emot beuiste Måns, at på samma åhr, gedt en skeppa kornn 1 mark , och sedan thett bleff verderat, tog han thet till sig. och gaf vt 2 daler till sågabräder, som kom till kyrkians bygning, som han med heela Sochnen beuisa” (18)

”Ähnn öffurtygede, her gunnar, Månses Sohnn anders månsonn hafua slaget hans gosse et Muunslag, Sakfältes effter thet 10 Capitell i Sårmaalum 3 mark för bloduijtet till 3 skiffes Chrono S.” (18)

”Knut Oluffsonn Arrendatorenn, öffurtygede Måns i öfuerkyrkia (**Överkyrka**), att han hafue afhendt, thet fremmende skotzske folkett, enn grå kappa, och enn hatt, och när theres förmän hafue frågat, bådhe med krigz-folkt var der och effter, hafuer Måns fördultt samma ting, och nu föregaf, at han miste enn skeed och samma selskap toge them bort, der på han ingen beuiss hadhe, at han effter samma skeed klagade, huerken strax eller Sedann, derföre blef han Sackfältt effter thet 16 Capitill i Tiuffue Balkenn, låthe eganden få sitt igen, och bötha 40 mark till 3 skiffis. Crono Sack.” (18)

”Jtem fodrede her gunner enn Laglig synn på en quarnn och någre Jntechtor, som Måns i öfurkyrkio(**Överkyrka**), hafuer af almeningen heela Byenn till skade ingripett, huilken osket synn, vtlofuedes dagenn der effter företages” (18)

I enlighet med ståthållaren Axel Drakes befallning blev det förlänade kronohemman synat och rannsakat som Per Larsson besitter i **Gökhem**. Både åker och äng är ringa och belägna vid stora landsvägen. Gården kan inte få skattelindring. (10)

”Denn 11 octobris företogz denn Laglige oskede synen, emillan her gunnar i giökhem, Sampt grannerna på dennena sijdan och måns i öffurkyrkia (**Överkyrka**) på denn andre sijdan om denn klagan som var först, om denn quarnen, som klagat var att giöra Bynn skade på theres Mulebete, Såsom och på her gunnars äng i Lillegärdett, Tå ransakedis om så i Saning var, tå befans at samma darn, som gält vttuet till quarnan var dempt emillan tuå Beckar, och gick vanett sedan tillbaka, vt till enn annan quarna, som nu öde ähr, och tillforne hafur varit bygt till prästegårdenn, som och tillförende enn stoor deell af fämarkan, bortdempt hade, och giort på Mulebetet, både quarnarparenn stor skade, Bleff och syntt om vatnett kunne skada her gunnars äng i Lillegärdet, när quarnan vt mätes, och vatnet slep löst, tå var synligt et när gräss stod på ängien, kunne thet före Sånd och skemma gräset, Såsom och när höö låg på skåår, kunne thet bliffue med hast bortfört, och giöre stoor skade, Och effter giökhem, reman och öffurkyrkia (**Gökhem, Remmen och Överkyrka**), enn skiäll och skeynn fämarmark hafue, Såsom och at samma quarnar giöra et stort meen på almeningen, Derföre blef dömpst af Nembdenn, at båda quarnarna som till öffuerkyrkia och prästegården lydt hafue skolla med dammar och huss ödelägges och afhyses” (18)

”Jtem bleff öffuerseett the lyckor, som till öff.uerkyrkia på Byssans tå, och för wijne taane voro, emillan prästegårdenn, kyrkan och öffurkyrkia (**Överkyrka**), huilka lyckor, låg prästegården och heela Bynn till Bootäppe för Svijnn och gäss, Sampt andre Creatur effter the voro i fädreffuenn Jntagna, derföre dömbdes the för fäfoot, och förbödz at ingenn parten skulle af fämarmarken Jnhägna, vid Laglägitt straff, emot huilka domar ingen partr vid kasta ville” (18)

1629 13 jan i Kleva

Måns Ebbesson i **Ravelstorp**, en ogift dräng, har belägrat pigan Gunilla Arvidsdotter och avlat barn med henne. Och nu vill han inte taga henne till

äkta. Ej heller finns några äktenskaps värtecken dem emellan, varför han dömdes till 40 mark. (-)

1629 8 juni i Göteve

Framkom för rätten herr Gunnar i **Gökhem** och tilltalade Måns i **Överkyrka** om efter nämnda saker. 1. Att han har tagit 2 tunnor korn i kyrkohärbärgen och mälat och försålt sig till nytta, utan hans vetskap. Där emot bevisade Måns med Knut Olofsson arrendator att samma 2 tunnor var övermål (=blev över) i kyrkohärbärgen, vilka han med kyrkovärdarnas samtycke mälat, och där en tunna uppläts till herr Gunnar för 2 daler, och den andra sålde Måns för 2 daler och köpte sågade bräder till kyrkan. Kyrkovärdarna vittnade med honom att materialet kommit till kyrkan. 2. Därtill beskyller herr Gunnar Måns för att han levererat orätt tionde till kyrkohärbärgen, till hans Kungliga Majestät och Kronan. Där emot gjorde Måns sin ed å boken, att han samma år hade gjort rätt tionde, både konungens och prästens. Och då Måns till dessa tvenne beskyllningar har skaffat sig lagligt skydd, kunde han inte dömas för någonting. Beklagas sig herr Gunnar över arrendatorn Knut Olofsson, att han årligen har fört honom till Överkyrkas gård, för stommens tilldelning, och att han inte kan få persedlar, utan pengar för räntan. Där emot svarade Knut Olofsson, att Måns i Överkyrka har hållit rusttjänst för gården, och emot Landshövdingens tillsägelse kunde han honom gården inte inrymma, utan så mycket som samma persedlar av grödan utgår och är värda i Göteborg, blev Knut tillsagd att ge herr Gunnar i pengar. Därmed skall Herr Gunnar låta sig vara nöjd. (18)

Bengt i Anfastorp är stämmd att svara till rätten, emot Lars Olofsson i **Äleberg** om ett arv. Blev sakfälld efter det 12:e kapitlet i Tingsmålet, 3 mark till treskifte. (55)

Framkom Kerstin Uddsdotter i Göteve och tilltalade Anders Månsson i **Ravelstorp** om 8 daler som han har tagit av henne på kapten Otto von Tormos vägnar. Där emot föregav Anders Månsson att kaptenen tog en stock av honom, god för 10 daler, och bekom därpå icke mer än 5 daler. Eftersom han var mönsterskrivare och hade samma uppörd omhand, och hennes man inte fick något i godo, blev Anders dömd att betala samma pengar och söka kaptenen om sin betalning. (7)

Kom för rätten Anders Andersson i Tovarp och Lars på **Remmen** i Gökhem, och blev anklagade av herr Gunnar i Gökhem, för att, tillsammans med Per Björnsson i Hånger som har Lars gård på Remmen i förläning, ha suttit och druckit under predikan vid Stora Bönedagen. Där emot bevisade först Lars att han denna dag varit vid Per Björnssons gård och gjort dagsverken, och när han kom hem var Per Björnsson och Anders Andersson hemma hos honom. Men eftersom han var trött gick han och la sig, och hans hustru gick i första predikan. När hon kom hem var Per Björnsson och Lars uppe, och Per sade att ingen med gott samvete kunde undgå hans predikan. Och han tog en bönebok och läste för sig och hustrun, men Lars och folket gick till andra predikan, och ingen kom ihåg Anders i Tovarp, eftersom han låg i en bod. När de kom från kyrkan var Anders uppe och klagade övre att han var trött av gårdagens resa, och sedan åt de tillsammans och drack sitt matöl.

Därför tilltalar nu herr Gunnar på sitt ämbetes vägnar Per Björnsson, och Lars var fri från böterna. medan Anders får svara för sin sak. (23)

Lagbjöds: En hel gård i Ravelstorp – 1 gång. (7)

1629 16 okt i Sörby

Lagbjöds: **Äleberg** (frälse) – 2 gång.

Av skattehemman som är öde: Lars Bältares gård – 1/2 – 1. (4)

1630 3 juni i Floby

Gästgivaren Jöran i **Anguntorp** och Erik i **Trimstorp** nämns. (1, 26)

Blev av sagt att Birgitta, Bengts hustru, i **Ravelstorp**, skall ge Bryngel i Synnerål 9 mark i pengar förutom de 4 1/2 daler som han förut har uppburit på de 5 marker smörränta som hon av honom har köpt av Ravelstorp. Sedan skall detta vara dem emellan avtalt att hon samma jord ska behålla som sin egendom. (7)

Lagbjöds:

Äleberg frälse – 3:a gången. Anders Månssons gård i **Ravelstorp** – 3:a gången. (7)

1630 2 nov i Jäla

Efter den fullmakt som Anders Månsson i **Ravelstorp** på sin egna vägnar, Bengt Helgesson i **Valaberg** på sina egna vägnar, Arvid i Öggetorp på sin hustru Märith Helgesdotters vägnar, tillstyrkte nämnden att de avhänt sig sina arv parter i Skattehemmanet i Ravelstorp. Anders Månsson 3 lispund och 5 mark (= 65 mark) för 80 daler i pengar. Ytterligare ett sto till skaft och skäl. Bengt och Arvid 1 lispund och 12 1/2 mark (= 32 1/2 mark) för 35 daler. Därmed har rätten avhänt Anders Månsson, Bengt och Arvid och deras arvingar deras benämnda jordlotter, till Måns Andersson i **Överkyrka** till evärdlig egendom. (7,18,50)

1631 21 feb i Elin

Blev av sagt att hustru Gunilla i **Gökhem** skall betala Håkan i Långerum på hans syster Märiths vägnar., som dött barnlös, de 2 skäppor korn som hon var skyldig henne. (-)

Lagbjöd: Ett lispund ränta i Anders Jonssons gård i **Gökhem** – 1 gång. (5)

1631 22 juni

”Peder i rogestorp (**Rogestorp**) skall gifue Bengt Jonsson i Jonstorp i Hudene – 4 daler Peningar för enn 1/2 oxe han var honom skyldig” (41)

Kom för rätten Måns i **Vrån** om en häst Lars i Jonstorp miste utanför Måns äng, då tvivel var att Måns folk fördärvat hästen . Så förliktes de genom att Måns gav Lars 4 daler. (11)

Bältaregården i **Gökhem** 1/2 skattehemman. Är fördärvat med löst och eftersom detta hemman är arvingarnas, vilka är omyndiga, och då eftersom

föräldrarna nu genom ålderdom är döda, blev dem tillåtet uppå överhetens nådiga befallning 2 års tillskattfrihet, och sedan ska de betala full skatt. (4)

Lagbjöd: Ett lispund i Anders Håkanssons gård i **Gökhem** – 2:a gången.
Ett lispund i Skattegården i **Gökhem** – 1:a gången. (5)

1631 21 okt i Västorp

Framkallades för rätten Håkan Kart i **Skår** som tidigare hade utfäst en 6-mannaed för ett får han vart kommen i vite för, som Bryngel i **Skår** hade mist. Eftersom ingen var som honom antingen med liknelser eller i handom tagit, vill ej målsägaren tillägga något. Han har stått för rätten några ting, men ingen har visat att han är skyldig till något, inte heller på detta ting. (48, 49)

1632 2 mars i Vilske-Kleva

Samma dag kom för rätten Lars i **Gökhem** och tilltalade Hans Andersson i Trävattna, om några pengar han har hos sig, och kommer hans styvson till godo – 30 daler vilka pengar Lars son fick när han var lejd till knekt av Anders på Hagatomten i Gäsene. Då blev Hans tillsagd att lämna ifrån sig 20 daler, och de återstående 10 ska stå som ovissa, eftersom han visade att knekten gett dem till hans hustru för att köpa sig en kappa när han tjänade dem. (32)

Jöran i **Anguntorp** ska ge sin systerbarn 2 mark i pengar i lega (=hyra) för deras jordpart de äger med honom i Anguntorp, vilket han har i förvaring eftersom de är omyndiga barn. (1)

1632 15 juni i Göteve

Björn Arvidsson i **Skogskälle**, en frälsebonde, har av sin husbonde Erik Jöransson lindring med hälften av den årliga räntan. Därför blev honom efter adelns privilegier tillåtet att betala hälften även i ovissa efter nämndens rannsaking. (42)

Jon Siggessons gård i **Skår**, att Kronohemman, har i många år varit öde, och inga hus finns därpå, varken lada eller bolgård. Och efter det att nämnden har synat och rannsakat detta hemman, och att det inte kan betala skatt, ges hemmanet 6 års skattefrihet. (14)

Ödegården i **Skår**, ett frälsehemman, har i många år legat öde och inga hus finns därpå, samt åkern är i vall. Så efter adeln privilegier ges skattefrihet i 4 år på både vissa och ovissa skatter. (45)

Björn i Ledsgården i **Gökhem**, frälsehemman 1/2, har av sin husbonde Per Nilsson till Säby fått samma hemman i 1/4 skatt istället för dess ringa ägors skull. Då gavs honom också 1/4 uppå ovissa skatter. (30)

Arvids gård på **Remmen**, ett kronohemman, är av häradsnämnden synad och rannsakad, och där finns inte mer än 4 tunnors land och stor nöd på skog. Då hemmanet redan tidigare betalt hälften av ovissa skatter ges också samma lindring på den årliga räntan. (22)

Änkan på **Remmen** är 1/4 öde, vilken ödedel upptog och fick 2 års frihet. (24)

En kronotomt i **Holöja**. Inga hus finns där uppå. Då gavs 2 års frihet från skatt. (12)

1632 8 nov i Valaberg

Anders i **Björstorp** har ernot sin vilja slagit ihjäl ett svin för Anna, Björns hustru, i Hästhagen. Då skall han giva henne ett svin, efter det 10 kapitlet i Byggningsbalken. (28)

Samma dag framkom Lars i **Äleberg** och tilltalade Bengt i Anfastorp, om ett halft lispund ränta i Anfastorp, som hans moder hade ärvt men nu är död. Då bevisade Bengt att han hade gett Lars moder 10 daler i pengar för detta halva lispund i Anfastorp. Eftersom Bengt i många år hade brukat jorden, utan att betala hyra, räknades 4 daler ifrån de 10 dalerna till hyra, och de 6 dalerna skall räknas till köpet. Därför förliktes de här för rätten genom att Bengt gav honom 11 daler i kopparmynt till de 6 daler som redan är betalt, och när jorden är lagbjuden skall Bengt ge skaft och skötning utan vederläggning. (55)

1633 1 mars i Långal.äst

Hans i Skattegården i Trävattna ska ge Lars Rättare i **Gökhem** 2 daler kopparmynt förutom de 25 daler han gett Lars styvson i knektelön. (32)

1633 13 juni i Åsaka

Skattefrihet: Per Larssons gård i **Gökhem** för 1/2 i visst och ovisst. (10)

Anna Svendsdotter som tjänade Anders Arvidsson i **Holöja**, hade anstälts av Jöran i Anguntorp men hon tillträdde aldrig. Då blev hon dömd att betala Jöran lika mycket som han hade lovat henne, efter det 15 kapitlet i byggningsbalken. (1, 34)

Lagbjöds:

Ett lispund i Anders Jonsons gård i **Gökhem** – 1:a gången. (5)

1633 29 okt i Skogskälle.

Jon i Trimstorp och Torsten i Valaberg skall giva hustru Elin i Anguntorp 2 mark i pengar för ett får som deras gossar hade slagit ihjäl. (2, 26, –)

Framkom Lars Månsson i **Äleberg**, fullmäktig på sina och sina syskons vägnar, avhänder sig den lott i Anfastorp som de ägt, till Bengt i Anfastorp och hans arvingar. Lars moder har för denna lott uppburit 6 daler, och Lars och hans syskon 11 daler. (55)

Skattefrihet:

Lars gård på **Remmen**, (23)

Per Nilssons gård i **Skår**.(15)

Måns gård på **Remmen** (25)

Lagbjöds:

Ett lispund i Anders Jonssons gård i **Gökhem** – 1 gång. (5)

1634 2 feb i Vilske-Kleva

- - - -

1634 7 juni i Marka

Sigge Jonsson i **Skår** böta 3 rmark enligt 12 kapitlet i Tingsmålalbalken. Frälsesak. (-)

1634 17 okt i Skår

Samma dag fördes för rät er. Sigge Jonsson i **Skår** och övertygades om att han hade gjort Lars Jonsson i **Skår** 2 blodvite. Sakfälldes efter det 10 kapitlet i Såråmålen att böta 6 marker till treskifte. Frälsesak. Därtill slog han en annan gång Lars Månsson på **Remmen** ett blodvite. Sakfälldes att böta 3 marker till treskifte. Frälsesak. (25)

Framkom för rätten Bengt i Storegården i **Valaberg** och gav tillkänna att Lars i **Härstorp**, en ryttare (=kavallerist), hade sökt efter hans dotter in i **Gunnareviken** och ville slå henne. Var samma piga ute på markerna för att söka efter boskap. Då han fick se henne, begynte han att löpa efter henne och hon sökte så i trångmål sig in i Gunnareviken. Blev för dens sakens skull sakfälld till att böta 40 mark till treskifte, efter det 5 kapitlet i edsöresbalken. Kronosak. (19, 29, 50)

Framkom för rätten Bengt i Anfastorp, mäktig på sina egna vägnar, att tingsköta den del som välborne Erik Åkesson till Salaholm haft. nämligen en åker liggandes vid **Skår**, benämnd Skårslyckan med utsädet 1 tunnas storlek. Har han nu bekommit i full betalning – 11 riksdaler. Är nu samma åker lagbjuden. (-)

Anders Månsson i **Ravelstorp** är stämnd att svara Per Andersson i Sjötorp om slagsmål och vite. Sakfälldes till 3 marker. (7)

1635 17 mars i Vilske-Kleva

Blev vite satt emellan Lars i **Härstorp** och Björn i **Gunnareviken** för deras träta och orolighets skull, en oxe att vilken av dem eller deras folk varandra oförätt gör skall honom utlägga. (19, 29)

Framkom för rätten Lars Andersson i **Rogestorp** och framlade en sedel, utgiven av välborne herr Henrik Flemmings fogde Carl Svensson, förmälad att han på sin herres vägnar har tillåtit benämnda Lars ett års frihet på 6 lispund ränta i samma gård som har legat öde. Då blev honom också efter adelns privilegier efterlåtet så mycket frihet också på ovissa persedlar. (-)

Framkom bönderna i Hulegården i **Valaberg** och gav tillkänna att nu i förleden vinter, hade deras herre och husbonde, välborne greve Jacob de la Gardi, lyssnat på deras klagan och tillåtit att en syn måtte hållas på benämnda hemman, eftersom skatten är högt lagd och ägorna ringa. Efter lagläsa-

rens och nämnden rannsaking att hemmanet är svag åker och ingen äng, med mossa och ljung, liksom en olycksam tomt till boskapsbete, vilket grannarna vittnar om. Om detta hemman skall bliva besuttet och befolkat, kan det inte utgöra den ränta som det nu har, utan blev avkortad till 2 lispund smör, 6 mark i fodernötspenningar, 3 mark för dagverken 6 (mark) i städiepengar, 6 mark för lärft., 8 daler i gengärd, 1 tunna och en half i ovissa persedlar, i årlig ränta. (54)

1635 30 juni i Gunkestorp

”Bleff Jörann i anguntorp (**Anguntorp**) pådömt at betala hustru Elin ibidem (**Anguntorp**) 6 dlr kopp mynt för thet stodett (=stoet) han förderffude för henne och bleff dödh” (1, 2)

Samma dag kom fram Torsten Larsson i ”Rösteenn” vilken tidigare hade utfäst en 6-mannaed för en bagge som Lars Torstensson i **Skår** hade mist och som Håkan Kart i **Skår** beskyllt honom för. Nu framträdde ovannämnda ärliga män, nämligen Måns Bengtsson i Tunhem, Erik i Lexberg, Hans Månsson i Sjötorp, Erik i Öggetorp, Anders Hansson i **Valaberg**, och Jon. Och Håkan Kart som honom beskyllt, och sin klagan inte kan betyga, blev sakfälld efter det 20 kapitlet i tingmålen att böta 40 mark till treskifte. Frälsesak. (- , 27, 48)

1635 30 okt i Valaberg

Samma dag fördes för rätten Torbjörn i **Vrån**, en ogift dräng, vilken har belägrat en tidigare oberyktad piga Ingrid Bengtsdotter i **Valaberg**, och eftersom han inte vill äkta henne sakfälldes han efter det 3 kapitlet i giftermålen att böta 40 mark till treskifte. Kronosak. (11)

Pez Bengtsson i **Valaberg** har gjort Anders i **Kråketorp** blodvite. Sakfälldes efter det 10 kapitlet i Såråmålen till att böta 3 mark till treskifte. Frälsesak. (17, -)

Sigge Jonsson i **Skår** är stämd att svara Arvid på **Remmen** om en särk. Sakfälldes efter det 12 kapitlet i tingmålen att böta 3 mark till treskifte.. Frälsesak. (- , 22)

1636 18 mars i Västorp

”Framfördes för retenn Jon i Nyatorp (**Nyatorp**) enn ngift man huilken hafuer Belägrat enn Enkia Ingrid i Börkehögenn Så effter han inthett vill äkta henne Sakfeltet han efter arffdabalkens 22 Capitell af Vplandz Lagenn at böta 3 mark peningar Frelse Sack” (38)

Kerstin Björnsdotter i **Gökhem** är stämd att svara Karin Bengtsdotter i **Gökhem**. Sakfälldes att böta 3 mark till treskifte. Frälsesak. (- , -)

1636 11 juni i Åsaka

1636 11 juli – extrating – i Påverås

Framfördes för rätten Bryngel Bengtsson i **Valaberg**, en gift bonde boende på frälsejord, vilken har belägrat sin anställda piga, den tidigare oberyktade

Märit Eskilsdotter, och avlat barn med henne. Då blev han sakfälld efter guds lag till döden, dock hemställs saken till den kungliga hovrätten. Men kvinnan rymde strax efter det att gärningen blev uppenbar. Frälse sak. (-)
Anm. Hovrätten omformade domen till böter.

Anders i Örbytorp är stämd att svara Anders i **Björstorp** för slagsmål och vitet. Sakfälldes efter det 12 kapitlet i tingsmålen att böta 3 mark till treskifte. (28)

1636 11 nov i Trävattna

Samma dag kom för rätten hustru Birgitta, Bengts hustru i **Skår**, boendes på frälsejord, och hade sin husbondes brev att hon hade fått 2 års frihet på den årliga räntan för att gården var öde. (45)

Månsson i **Holöja**, en bonde på frälsejord, har sin husbondes brev som intygar att samma hemman har getts frihet från den årliga räntan till hälften för de ringa ägornas skull. (36)

Kerstin Mårtensdotter i Flogagården skall giva Kerstin Larsdotter i **Gökhem** 2 mark kopparmynt för ett sto (?) hon hade och som nu är borta. (-)

1637 14 mars i Sörby

Lagbjöds:

1/4 i Bältaregården i **Gökhem** – 1 gång. (4)

14 2/7 i **Anguntorp** – 1 gång. (2)

En systerlott i Skattegården i **Gökhem** – 1 gång. (5)

1637 23 okt i Vist

Samma dag blev sagt till postlöparen Lars Andersson på **Remmen**, att han skall vara förpliktigad att emottaga, såsom ifrån sig sända, alla brev och handlingar som till honom kommer. (-)

Lagbjöds: En systerlott i Skattegården i **Gökhem** – 2:a gången. (5)

1/4 i Bältaregården (**Gökhem**) – 2:a gången. (4)

14 2/7 i **Anguntorp** – 2:a gången. (2)

1637 26 nov i Floby

En tredjedel i Skattegården i **Holöja** har länge varit öde, och bördemännen har länge påbjudits att betala Kronan för bortfallet av skatt. Därför skall denna tredjedel härefter icke längre räknas som Skattejord utan befallningsmannen är fullmäktig att på kronans vägnar få arrendera ut jorden. (6)

Dessa efterskrivna Skatte- och Kronans skvaltkvarnar blev taxerade på tinget:

(i Gökhem:)

Jon i **Skår** (8)

herr Jon i **Gökhem** (= prästen)

Lagbjöds:

1/4 i Bältaregården i **Gökhem** – 3:a gången. (4)

14 2/7 i **Anguntorp** – 3:a gången. (2)

En systerlott i Skattegården i **Gökhem** – 3:a gången. (5)

1638 19 feb i Jäla

1638 4 juni i Göteve

Lagbjöds: En systerlott i 1/3 i Skattegården i **Gökhem** – 1:a gången. (5)

1638 29 okt i Marka

Lagbjöds: En systerlott i 1/3 i Skattegården i **Gökhem** – 2:a gången. (8)

En frälsegård i **Björstorp** – 1:a gången. (28)

1639 6 mars i Ravelstorp

Affse på **Åsen** är stämd att svara Lars Torstensson i **Skår** om en ”Quarna rogh”. Sakfäldes efter det 43 kapitlet i tingmålen att böta 3 mark till treskifte. Frälsesak. (46, 48)

Kom för rätten Sven i Ästorp i Göteve socken och klagade på Torbjörn i Vrån i **Gökhem**, att han sommaren 1638, när krigsfolket reste till Tyskland, hade ålagt honom 3 ryttare. Denna klagan hade Sven angivit för sin landbofogde Johan Gustavsson. Nu bevisade rätten med efterskrivna män, som närvaro med Torbjörn vid omläggningen, Lars Ambjörnsson i Marka, Anders Arvidsson ibidem, och en ryttare Lars Larsson, vilka gjorde sin ed å boken, att han icke hade lagt mer än en ryttare till Sven i Ästorp. Om några fler hade dragit till honom, och tagit ut fordran kunde rättaren icke råda för eller lida någon skada för, eftersom det var honom ovetandes. (11)

Gustav i **Skår** vittnar i ett mål. (16)

Fram kom för rätten Sven Ingasson i Borga i Laske härad, fullmäktig på sin moder Elins Helgedotters vägnar, att å tinget skjuta ifrån henne 1/7 part i all Östergården i **Anguntorp** och tillägnade denna lott sin måg Torbjörn Månsson och hans arvingar. För denna lott har hon uppburit 5 tunnor och 4 skäppor korn. Var och samma jord lagbjuden och fullständen efter Sveriges lag. (2, 11)

”Sattes wijte Emelann måns i anguntorp (**Anguntorp**) och torbiörnna i vråna (**Vrån, Gökhem**) En oxen at huilkenn den andre oförrätter skall dhenn wtlegga” (2, 11)

Samma dag inlades i rätten ett brev, utgivet av vällärde herr Hans Hansson, kaplan uti Väse härad i Värmland, underskrivet och förseglat Anno 1633, förmälades att han uppå sin hustru Mette Svendsdotters och hennes syster Elsa Svendsdotters vägnar, har sålt deras jordaparter i **Anguntorp** som är två broderslotter, till Måns Andersson i Anguntorp. De erkänner att de härför uppburit 45 lod silver och två flamländska ”takenne”. Jämväl länsmanen Peder Andersson i Kymme, fullmäktig på sin svåger Nils Anderssons i Borgunda uti Gudhems härad och sin hustru Märta Andersdotters vägnar, att å ting skjuta ifrån dem deras arvsparter i ovannämnda gård, och tillägna

ovannämnda Måns Andersson dessa lotter. De erkänner sig till fullo vara betalda. Äger nu ovannämnda Måns Andersson, genom arv och köp, 5/7 parter i hela gården. Var och samma jord lagbjuden och fullständen efter Sveriges lag. (2)

Samma dag inlades i rätten ett bytesbrev utgivet av vällärde herr Måns, kaplan uti Levene, förmälendes att han har gjort ett lagligt jordaskifte med sin broder Jöran i **Anguntorp**, i så måtto att han har unnat och upplåtit sin broder Jöran hela sin arvepart i Anguntorp och **Holöja** tomt, och bekommit i vederlag hela hans arvejord som han ägde i Attorp uti Rya gäld och Barne härad. Efter det att herr Måns lott, som han ägde i Anguntorp och Holöja tomt, var något bättre än Jörans lott uti Attorp, har Jöran givit sin broder 5 Riksdaler. (1, 6)

En tredjedels part i norra skattegården i **Holöja** har länge legat öde, och nu fört under Kronan som skattevrak, vilken gård var fördärvad och har ruttnat ner. Blev upptagen av Måns Nilsson, och fick uppå höga överhetens nådiga behag 2 års skattefrihet, till 1641. (6)

Lagbjöds:

Björstorp, frälse – 2:a gången. (28)

2 1/3 parter i Skattegården i **Holöja** – 1:a gången. (6)

En systerlott 1/3 i Skattegården i **Gökhem** – 3:a gången. (5)

Två broderslotter i Östergården i **Anguntorp** – 1:a gången. (2)

1639 22 juli i Anguntorp

”Framkom förrättenn Erich Larssonn i Rafuelstorp (**Ravelstorp**) och Sorgieligenn tillkienna gaff at i föledhenn martij (=mars) månadh bleff i giönom vådheldh opbrendt för honom all hanss Ladhe gårdh huuss medh mökenn Sedh rogh och kornn Sampt höö som i Ladorna var, dher före gaffz honom oppå höga öffuerheetens nådige behagh till oprettelsse 3 åhrs frijheet vist och ovist, doch till välbe Landzhöfdingens vijdare för Claringh” (13)

Fram kom för rätten de som boendes är i **Valaberg** och **Kråketorp** och frågade vem som skall hålla gärdesgården mellan Göteves ägor och dem. Efter det 26 kapitlet i Byggningsabalken, förmäls att den som åker och äng har skall gärdesgårdar hålla, medan den som vall äger skall vara fri. (17, 50-54)

Sven i Storagården i **Valaberg** är stämd att svara sitt syskonbarn Ingrid, om en skäpp säd. Sakfälldes efter det 12 kapitlet i tingsmålom att böta 3 mark till treskifte. Frälsesak. (50)

Lagbjöds: **Björstorp**, frälse – 3:a gången. (28)

Två broderslotter i Östergården i **Anguntorp** – 2:a gången. (2)

2/3 parter i Skattegården i **Holöja** – 2:a gången. (6)

1639 4 nov i Vilske-Kleva

Fram kom för rätten Gustav Andersson i **Skår**, fullmäktig på sin hustru Anna Jörgensdotters vägnar, att å tinget skjuta ifrån henne 1/2 lispund

smörränta i Skattegården i **Gökhem**, och tillägnade Anders Björnsson denna gård för 10 daler. Då avhändes ovannämnda jord ifrån Anna Jörgensdotter och alla hennes arvingar, och tillägnas denna ovannämnda jord Anders Björnsson, hans hustru och deras arvingar, att njuta, bruka och oklandrat behålla till evärdlig egendom. Var och samma jord lagbjuden och fullständen efter Sveriges lag. (5, 16)

Måns i **Ravelstorp**, förlikningssak att svara Anders i Anfasttorp. Sakfälldes efter det 12 kapitlet i Tingmålen att böta 3 mark till treskifte. (7)

Kom för rätten hustru Ingrid, Anders Jonssons hustru i **Gökhem**, och tilltalade Lars i **Gökhem** som tidigare var rättare, att han oriktigt hade låtit henne stå för skjutsning, då han skjutsade befallningsmannen, förständig Isak Andersson Kargier till Larv, till en generalmönstring som blev hållen för 3 eller 4 år sedan. När hennes sto sedan kom hem från samma stjutsfärd, var det sjukt. Strax 2 dagar därefter lät åter rättaren henne stå för stjutsning, och han hade den gången en skjutsning till Gudhem med hennes kreatur. Nu bevisade Lars med sina grannar att han måtte såväl låta henne såsom andra stå för skjutsning. Ej heller kunde han råda för att stoet blev sjukt. (32, 33)

Befallningsmannen tillsade rättaren Torbjörn i Vran i **Gökhem**, att han nu som tidigare, inget ska ändra i skjutsningarna eller vad gäller fordringarna av densamma. (11)

Intygas att frälsehemmanet **Björstorp** sålts från en adelsperson till en annan. (28)

Fram kom för rätten Jöran i Anguntorp, fullmäktig på sin hustru Gunilla Nilsdotters vägnar, boendes i Skattegården i **Holöja** tidigare, och å tinget sköt ifrån henne och hennes arvingar 1 lispund och 15 mark (=35 mark) smörränta i denna Skattegård uti Holöja, och tillägnade Måns Nilsson i **Ravelstorp** den, samt hans hustru och deras arvingar. Detta för 23 daler kopparmynt, en förgyld sked om 4 lod, och för gott minne gives också 4 stycken huvudklädeslärfvårt en riksdaler, samt 2 daler och från hennes son ytterligare en daler kopparmynt. Var och samma jord lagbjuden och fullständen. (1, 6)

Lagbjöds:

2/3 parter i Skattegården i **Holöja** – 3:a gången. (6)

Två broderslotter i Östergården i **Anguntorp** – 3:a gången. (2)

1640 28-29 jan

1640 11-12 nov i Gökhem

Samma dag kom för rätten Lars Andersson på **Remmen**, som år 1638 och 1639 har fått frihet från skatt på ett hemman i Remmen. Han har skurit och bärgat säden och utlagt alla utlagor för ett år. När han kom till detta hemman, miste han all sin boskap, och sedan fick han en häftig sjukdom och blev alldeles vanför, så att det inte var honom möjligt att svara för det andra

årets utlagor. Löftesmännen har pantsatt allt det han hade för ett års utlagor. Häradsnämnden vittnade samtidigt att det var omöjligt för honom att svara för det resterande årets utlagor och därefter, eller för hemmanet, vilken för sin eländighets skull måste övergivas. Häradsnämnden gav honom ett bevis häruppå, för att söka om försoning hos välborne landshövdingen. (-)

Så angav befallningsmannen att han har låtit stämma en ryttare från Frökinds härad, Anders Svensson i **Kråketorp**, sedan han under hösten blivit överfallen av denne Anders. Detta för att han på välborne landshövdingens befallning låtit arresteras några pengar som denne Anders skulle ha av kyrkoherden i Kinneved. Denne Anders har för samma arresterade pengar överfallit befallningsmannen då han å kronans vägnar höll stämma med allmogen av Vilske härad uti Sörby. Vittnade häradsnämnden med menige tingsallmoge att denne Anders sedan fått till svar av befallningsmannen, det att han rättat sig efter landshövdingens befallning. (17)

Samma dag avsades att Anders i **Kråketorp** skall betala sitt legohjon Ingrid Narkusdotter 2 mark i pengar på sin lön och återgälda resten av hennes lön med kläder. (17)

Efterskrivna skattegårdar är på detta ting uppbjudna som stå öde och icke kunnat utgöra Kronan sin skatt: (i Gökhem:) Måns på Berg (**Gökhem**) – 1:a gången. (3)

1641 21 juni i Sörby

Tidigare länsmannen Sven Toresson i Väsberg berättade att Sigge år 1634 hade mött tre pojkar (söner till ?) Arvid på Remmen, Måns i **Remmen**, och Jon i Ledsgården i **Skår**, vilka hade att föra några pengafordringar. Dem hade Sigge med hugg och slag överfallit, och drivit dem ifrån lassen (?), och med en yxa sönderhuggit en stav i den ena fjärdingen. Då kom Björn i Ledsgården (i **Gökhem**) och Arvid på Remmen samma pojkar till undsättning, så att Sigge gav sig därifrån och avsides i ett rör. Året därefter, som var år 1635, sökte han sig till Siggas fader och pantade honom en gryta och en vadmalskjortell ifrån, vilket länsmannen hjälpe honom att få tillbaka. Siggas hustru betalade samma pengar tillbaka. Sigge tingfördes och bötdade allenast för 2 sårsmål, för slag han hade gett pojkarna, vilket 1635 års dombok utvisar. Men Rånsmålet blev han inte anklagad för. Så belöper sig i goda mynt räknat, det som Sigge har stulit, till 87 daler och 26 öre, vilket han har bekänt, förutom mycket annat som honom tillskrivs men som han icke vill kännas vid. Sigge blev efter det 17 kapitlet i Konungabalken, 6 kapitlet i Tjuvabalken och 40 kapitlet i Edsöresbalken dömd att hängas i galge och gren. Hela häradet beder med uppräcka händer att få bli av med en sådan gammal tjuv, vilket tjänstvilligen hemställes dem högt ärade Konungs Göta Hovrätt i Jönköping. (22, 25, 30, 44)

Anm.

Göta Hovrätts dom 1641 25 juni:

”Sigge Jonsson tiuff (rubrik) En doom ifrån Wilska ht: öffwer een gamul förrymdh soldat Sigge Jonsson b (=benämnd) hwilken ifrån sijn fadher offta och mykit stulitt haffwer, som och stött honom för brystett att han föll

omkull, inne ståckett sijn styfmoder, Sigge haffwer och ifrån andra mykit stulitt som aff htz (=häradets) ransaakningh saandhes ähr. Resolutio Effter Sigge 1.) ähr een för rymmdh soldatt, 2.) haffwer han ofta och mykit stulitt ifrån sijn fadher, 3) af ondt vpsåt stött sijn fadher för brystett att han föll omkull. 4.) innestäckatt sijn styfmodher. 5.) bedher heela ht (=häradet): bliffwa af medh honom, derföre kan han icke benådhas vthan skall androm till sky och warnagel hängias.”

Anm. Det framgår från tidigare domar att Sigge Jonsson bott i Skår. (-)

Anklagades Björn Jonsson i **Skår** av underjägmästaren vällärde Henrik Petterson, att han skulle ha huggit ner en ek, vilket Björn inte kunde förneka, utan bekänner att han till sin nedruttnade kronogårds upprättelse hade huggit ner en ek mer än vad han fått tillstånd till. Denna ek stod i hans åker och bar inga löv förra året, vilket nämnden med länsmannen vittnade om att det var sant. Då kunde man honom för samma eks skull icke några böter pålägga. (14)

Samma dag framkom Måns Andersson i **Anguntorp** och tilltalade hustru Birgitta Nilsson i Daretorp, tidigare kyrkoherdens hustru i Daretorp, om en skattegård Berg benämnd i **Gökhem**, uti vilken han förmenade sig vara delägare till efter sin börd på sin faders moders vägnar. Då befanns att ett brev bevisade att salige (=avlidne) Olof Bengtsson, sorn var ovannämnda hustru Birgittas svärfader, hade köpt hela Bergsgården, och därtill försålt sin frälsejord och för samma värde köpt ovannämnda Bergsgården. Som brevet utvisar har han fått skaft och skäl för detta köp för länge sedan. Då blev det klart att Måns Andersson inte hade någon talan, inte heller hans syskon, och därmed gav hustru Birgitta uti sina barns närvaro, Sven Andersson i Sörby eller hans son Lars Svensson i Sörby, fullmakt att sälja samma gård när den blivit lagbjuden och lagstånden. (2, 3)

Sakfälldes Esbjörn Trulsson i **Valaberg** till att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att han icke kom och svarade Arvid Jonsson i Bestorp om 2 skäppor korn. Frälsesak. (51)

Fram kom Arvid Torstensson på **Remmen** vid Gökhem, och begärde att skulle vittna om hurudan hans gård var då han antog hemmanet, det honom ingen kunde förvägra, utan häradsnämnden bekände och vittnade att det var inte ett hus på gården, mer än en vägg av ett gammalt hus. Åkern låg helt i vall och var ganska ringa. Ängen var mycket illa faren. (22)

Lagbjöds: Hela Bergsgårderi i **Gökhem** – 1:a gången. (3)

1641 5 aug i Gökhem, häradets rätta tingsstad.

Fram lades för rätten ’Marit Eskilsson i Sörby, ett löst (=ogift) kvinnfolk, vilken för fem år sedan bekände sig vara belägrad av sin husbonde Bryngel Bengtsson i **Valaberg**, en gift bonde på frälsejord, och med honom avlat barn, vilket tidigare är tingsfört och dömt. Domen försändes till konungs hovrätt för beslut, varefter han har betalt sina böter. Strax efter det att gärningen var gjord och blev uppenbar, gav sig Marit iväg till Östergötland där hon sitt foster födde och vidare uppehöll sig i 1 1/2 år. Sedan begav hon

sig tillbaka igen åt Västergötland där hon allt sedan dess har uppehållit sig; under stundom i Vilske härad och under stundom i Vartofta härad. Så emedan gärningen är uppenbar och bekänd, då kunde denna ringa rätt icke fria hennes liv, utan dömdes henne efter guds lag till döden. Dock är saken till den höga Konungs hovrätt uppskjuten. Hon har alls inget att böta med. (50)

Kom dessa efterskrivna för rätten och högeligen besvarade sig att de icke är mäktiga, för sin stora fattigdoms skull och för det förgångna årets missväxets skull, att utlägga sina pålagor på spannmålet. Och blev de icke utav den höga överheten förskonade från att betala den resterade delen, så nödgas de nu övergiva sina gårdar och ifrånsäga sig gårdarna. Häradsnämnden vittnar att de alls intet har i förråden till att betala denna rest, utan svårligen behöver, och väl äro värda att njuta höga överhetens nåd. (I Gökhem:) Hustru Karin på **Remmen**, Knuts hustru, hennes man är i Tyskland – rest 4 3/8 skäppor; Per Nilsson i **Skår**, gammal soldat, rest 3 1/4 skäppor. (– , 15)

Sakfälldes Sven Persson i **Rogestorp** till att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att han icke kom och svarade Jon Persson i **Rogestorp** om okvädningsord. Frälsessak. (40, 41)

Lagbjöds: Bergsgården i **Gökhem** - 2:a gången. (3)

1641 20 okt i Gökhem

Olof Persson i **Gökhem**, ger herr Hans i Ullene 1 Riksdaler i förlikning. (10)

Lagbjöds: Bergsgården i **Gökhem** 3:a gången. (3)

Anders Arvidssons gård i **Holöja**, frälsehemman 1:a gången. (34)

1642 8 mars i Jäla

Lagbjöds: Anders Arvidssons gård i **Holöja** – 2:a gången. (34)

1642 2 maj i Bragnum

Lagbjöds: Anders Arvidssons gård i **Holöja** – 3 gång n. (34)

Anders Jonssons gård i **Gökhem** – 1:a gången. (33)

1642 1 aug i Gökhem

”Fram Kom måns i Råfuälsstorp (**Ravelstorp**), och på sin dotters Karinn månsadotters wägner, tilltallade en Annann pigha, till tienst hoos Jörann i Anguntorp (**Anquntorp**), Kirstinn nilssadotter be^{de} (=benämnd), huilken hadhe låtet taall wtkomma at be^{de} Karinn månsadotter skulle haffue stullet någhot Lerofft ifrå enn Lijdkjöpingzbo, och dherföre haffuer hon fådt kykenn huggz af honom, När tall spordes be^{de} Kirstinn shuaradhe honn samma taall taghet hade, Huar till honn swaradhe, at honn dhet ingenn städes taget hadhe wthann henne hafuer drömbt dher om, och widh hon sin dröm hadhe affsagt. är taalet wtkommet, Annann bekiennelse kunde ingenn af henne bekomma, berättas och om denne Kirstin, at hon icke altijdh ähr wedh sit weet och snijlle, ty kundhe mann henne denne gångh icke någhonn Saak på dömme, all dennstundh hon är en wanwettingh wthann bleff

wardtnat, at tagha sigh för sådant till wara, framdellis, och Karinn dömbdes frij och af allom oförkastadt så frampt better skiäll icke kommer” (1, 7)

Kom för rätten Sigge i **Överkyrka**, och besvärade sig över att han allena skulle upprättnålla och vidmakthålla det stora ledet (=grinden) vid landsvägen vid hans gård. Några av hans grannar har ingen eller liten del i ledet, vilken nu skäligen blev bevisat. Blev av sagt att Sigge i Överkyrka skall ha dessa efterskrivna till hjälp att hålla samma led, nämligen **Bergsgården**, Torbjörn i **Vråna**, och Lars Alfsson (i **Skattegården**) . Alla skall vara lika delaktiga i detta led. (3, 5,11, 18)

1642 13 okt i Gökhem

Samma dag framkom Sigge Bengtsson på **Bergsgården**, vilken har upptagit Bergsgården och fått skattefrihet. Denna gård har legat öde i ett år, och är ganska illa nedruttnat. Har tidigare bebotts av åtskilliga personer. Nu senast av en prästman, herr Lars, vilken nu är död. Därefter fick hans hustru, av den konungsliga regeringen, frihet på skatten 1638, och när hon sedan för fattigdoms skull, övergav samma gård, var den så illa medfaren att där inte fanns ett enda bibehållet hus, utan alla hade ruttnat ner och var förfallna. Det vittnade häradsnämnden om, vilka också menar. att samma hemman inte kan upprättas igen om det inte får minst 2 års skattefrihet. För vidare beslut hemställs ärendet till välborne landshövdingen. (3)

Fram kom Lars Månsson på **Remmen**, vilken nu i år hade på frihet upptagit 1/8 i Måns gård på Remmen vilket hade legat öde sedan salige konung Gustav Adolfs tid, och var ganska illa medfaren och nedruttnat, både med hus och gårdesgårdar. Åkern låg som ängvall, det namnden vittnar om, och nu åtar sig Lars Månsson att vilja upprätta samma hemman, om han får 4 års skattefrihet. Även häradsnämnden menar att samma 1/8 icke kan under ringare frihet upprättas, helst för den stora skogsnöds skull som där är. Hemställs välborne landshövdingen till vidare beslut. (25)

Lagbjöds: Anders Jonssons gård i **Gökhern**, frälsehemman – 3:a gången. (33)

1643 15 april i Gökhem

Samma dag sakfälldes Olof Svensson i **Ravelstorp**, efter det 37 kapitlet i Edsöresbalken till att böta 6 mark till treskifte, för att han hade slagit Anders hustru i **Plomsåsen** en blånad. För sveda och försummelse av arbete, skall han ge henne 4 skäppor korn . Kronosak. Olof Svensson sakfällde.” också efter det 18 kapitlet i Byggningabalken, till att böta 12 öre för att han hade huggit 3 lass ved på Anders ägor i Plomsåsen. (13, 9)

1643 5 juni i Gökhem

Samma dag framkom Måns Andersson i **Ravelstorp** och bekände att han tvingats sälja 1 lispund och 5 mark (= 25 mark) smörränta i sin gård Ravelstorp till sin son Anders Månsson för 25 lod förgylt silver. Var lod för 9 mark kopparmynt, och därtill en häst för 6 riksdaler. Detta var iagligen försålt, varvid Måns tillägnade ”bådhe huus och Jord, sampt alla tilliggandhe Leghenheeter i wåtho och töhrro, närh by och fierran At obehindrat niuta

och behålla”. Därtill sades att om någon av Måns döttrar var mäktig att lösa ut något ur egendomen, sa hade de den möjligheten. (7)

1643 15 sep i Gökhem

Samrna dag framkom Arvid i **Trimstorp** och begärde att få skattefrihet på hälften i Anders gård i **Kråketorp** som i 2 år hade legat öde för åbornas fattigdoms och sjukdoms skull. Gården är illa medfaren, både vad gäller hus och gården. Där är också stor skogsnöd, och åkern ligger i vall, vilket nämnden bekänner. Nu erbjuder sig Arvid att återupprätta gården och sedan skatta för gården, om han bara först fick skattefrihet. Nämnden menade att minst ett års frihet var nödvändigt, varefter ärendet gick vidare till landshövdingens beslut. (17, 26)

1644 26 mars i Gökhem

Samma dag förliktes Erik Andersson i Åsaka med sin svåger Esbjörn Svensson i **Ravelstorp** om de persedlar som Erik hade att fordra av Esbjörn efter sin moder. Bestämdes att Esbjörn skall ge Erik 9 riksdaler, varav hälften skall betalas inom 8 dagar och den andra hälften till påsken. (39)

1644 6 juli i Gökhem

Förliktes Torbjörn Månsson i **Gökhem** med Måns Bengtsson i Gökhem om Måns oxen som dog hos Torbjörn. Torbjörn skall ge Måns 4 skäppor korn i höst. (11, 31)

Samma dag förliktes Jon i **Trimstorp** med Anders i Malmaslätt. Jon skall ge Anders en bock nästkommande höst, för den som hans hund bet ihjäl. (26)

Samma dag sattes vite mellan Torbjörn Månsson i **Vrån** och Sigge Krögare i **Gökhem**, att den som åter börjar bråka i ord eller handling ska ge den andra ett par oxar. (11, 3)

1644 14-15 okt i Gnkhem

Lars i **Äleberg** och Sigge Krögare (**Gökhem**) nämns i ett svårbegripligt rättsfall som handlar om en oxen som Lars miste 2 år tidigare. Sigge fick böta 3 mark till treskifte efter det 43 kapitlet i Tingsmålalbalken. Kronosak. (55, 3)

Samma dag förliktes Lars Rättare i **Gökhem** med Jöran i **Anguntorp** om det att Lars dotter icke kom till Jöran för att tjäna som piga, vilket var överenskommet. Bestämdes att Lars skall giva Jöran 6 slåtterdagar och 6 skördedagar nu till sommaren. (-, 1)

1644 31 okt i Gökhem

Samma dag blev rannsakat om det klagomål som Anders Esbjörnsson i Ödegården i **Skår** hade framfört, att Tore Olofsson hade låtit panta bort hans boskap. Det visade sig att han hade haft skäl till detta eftersom han hade övergivit gården utan tillstånd, varför Anders dömdes att efter det 22 kapitlet i jordabalken skall betala halva räntan för gården och hans fader den andra halvan, vilket belopp är 11 daler 18 1/4 öre silvermynt. Tore Olofsson

gav dock efter för Anders fattigdoms skull allt utom 67 riksdaler. När Anders betalt det skall han få allt sitt som förut. (46)

1645 1 april i Gökhem

Samma dag anklagades krögaren Sigge Bengtsson på **Bergsgården** vilken inte allenast hade förtalt häradsnämnden, att de hade undandolt drängar och folk då utskrivningen hölls, utan också själva landshövdingen att hans härad hade fogat honom orätt till, vilket han inte kunde bevisa att det var sant, varför han dömdes att betala 40 mark till treskifte efter det 20 kapitlet i tingmålabalken. Kronosak. (3)

Samma dag kom för rätten löjtnanten, under majoren välborne Gustav Krabbes kompani, Nils Nilsson i **Skår**, en ogift man å ett kronohemman, vilken bekänner sig ha lägrat och gjort hor med en ogift kvinna, Annika Hansdotter benämnd, född i Redvägs härad. Hon hade i lång tid tjänat i Göteborg på slottet och i staden, där också denna löjtnant hade begynt med lägerskapet. Sedan hade hon för 2 år sedan begivit sig till Danmark och om hösten före det att fejden begynte, nämligen 1643, kom hon ifrån Danmark och kom till mötes med denna löjtnant vid Mölndal, och då följde hon honom hit upp i denna bygd, där saken blev uppenbar, och sedan begav hon sig till Danmark i somras 1644 där hon fortfarande anses vara. Eftersom denna Nils Nilsson bekände sin synd, dömdes han efter guds lag ifrån livet, men ärendet hemställs den höga konungsliga Göta hovrätt. (14)

Anm. Hovrätten drog tillbaka dödsstraffet.

Samma dag blev rannsakat om Bium i **Valaberg** ligger under fredsmilen till Lundby i Laske härad, välborne herr Johan Oxenstierna Axelssons gård, och nämnden visade att genaste vägen över Sylevad inte är över en mil. (50)

Samma dag stod för rätten befallningsman välborne Lars Andersson i Falköping och fordrade på Kronans vägnar att få skaft och skäl på Bergsgården i **Gökhem**, som år 1641 den 21 juni köptes på Kronans vägnar genom landshövdingen, ädle och välborne Carl Rosenduva Siggesson, av hustru Birgitta Nilsson, fordom kyrkoherdehustru i Daretorp, och hennes barn, för 300 daler kopparmynt samt en kappa för gott minne till skaft och skäl, och därtill 24 daler kopparmynt som kvittens till hustru Birgitta, givet 1642 den 24 augusti utvisande att hon och hennes barn fått full betalning och att de avhänder sig denna gård och tillägnar den Sveriges Krona till evärdelig ägo. Är så gården härefter räknad som kronohemman och ej för skatteherman. (3)

Samma dag presenterade rätten ett morgongåvobrev daterat i **Anguntorp** den 12 november 1643, vilket förmålde att Nils Jonsson i Påverås av fri vilja och av äktenskapskärlek har skänkt och givit sin kära hustru Ingrid Jöransdotter, till heder och morgongåva, sin skattegård i Påverås som han har inlöst och köpt. (1)

Lagbjöds: Frälse. Storegården i **Valaberg** – 1:a gången. (50)

1645 15-16 okt i Gökhem

Samma dag framkom Arvid Svensson i Björstorp och framlade ett gammalt förmedlingsbrev givet av forne lagläsaren Lars Matsson till Åketorp den 17 nov 1581, och begärde att det måste bli renoverat eftersom det var gammalt och illa medfaret. Dock kunde man läsa det, varför hans önskemål blev beviljat. (28)

Anm. Vad som stod på brevet framgår inte.

Samma dag framkom Anders i **Plomsåsen** och hans hustru Birgitta Jonsdotter, och bekände att eftersom de inte hade några barn, så hade de testamentarat allt de äger till varandra. Den som överlever den andra, ska oklandrat få behålla allt i sin livstid av den andras arvingar, och först efter den andres död ska släktingarna få ärva. Anders bekände att han inte hade några släktingar i livet, så om han skulle överleva henne, testamenterade han allt till hennes systems dotter Marit Persdotter. (9)

De skattehemman som i över 3 år har varit öde, en del för fattigdom, en del för ringa ägors skull: (i Gökhem:)

1/8 Baltaregården i **Gökhem**. (4)

5/8 i Skattegården i **Holöja**. (6)

Samrna dag sakfälldes ryttaren Håkan Bengtsson i **Härstorp** till att böta 40 mark till treskifte efter det 3 kapitlet i giftemålsbalken för att han hade mökränkt Birgitta Bengtsdotter i **Valaberg**, född i äkta säng, och med henne avlat barn. Kronosak. (19, 50)

Samma dag kom krögaren Sigge på **Bergsgården** och besvärade sig högeli- gen över de åtskilliga och stora gästningarna som han hade utstått i år på häradets vägnar. Eftersom detta befanns vara riktigt, fick han till en början 21 får som häradet fött upp och mer skulle han få. (3)

Kom efterskrivna hemman och skatter till lagbud:

Frälse. Storagården i **Valaberg** – 2:a gången. (50)

28 mark i Anders Jonsgården i **Gökhem** – 1:a gången. (33)

14 1/7 mark i **Anguntorp** – 1:a gången. (-)

1646 5 mars i Gökhem

Samma dag framkom för rätten löjtnant Nils Nilsson i **Skår**, och besvärade sig högeli- gen över den gård han åbor, Björns gård benämnd, att han för dess ägors ringhets skull varken förmår skatta eller längre göra tjänst (i armén). Grannarna (i **Skår**) bekände att det inte fanns mer ägor till gården än till 5 tunnors utsäde och äng till högst 5 eller 6 lass när det var god gräsväxt. Ärendet hemställdes till landshövdingens beslut. (14)

1646 8 maj i Gökhem

Samma dag sakfälldes hust.ru Marit, Bengts hustru, i **Holöja**, att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att hon inte svarade sina barn om något arv. Frälsesak. (37)

Lagbjöds: Frälse. Storegården i **Valaberg** – 3 gånqen. (50)

28 mark i Anders Jonssons gård i **Gökhem** – 2:a gången. (33)

6 mark i **Anguntorp** – 1:a gången. (–)
14 1/7 mark i **Anguntorp** – 2:a gången. (–)

1646 15 juni i Gökhem

Samma dag blev avsagt att hustru Karin Björnsdotter i Kleva, skall ge ifrån sig det som kan bevisas vara efter hennes svärmoder hustru Ingrid i **Gökhem** och ge det till hennes äkta son Torsten Larsson i Torpa. (–)

Lagbjöds: 14 1/7 mark i **Anguntorp** – 3:a gången. (–)
22 1/2 mark Skattegården i **Holöja** – 1:a gången. (6)
28 mark Anders Jonssons gard i **Gökhem** – 3:a gången. (33)
16 mark i **Anguntorp** – 2:a gången. (–)

1646 8 aug i Sörby

Samma dag blev, efter välborne landshövdingens tillåtelse, framfört att Lars Larsson på **Remmen** får skattefrihet på det innevarande året för Änkegården i **Remmen**, som var öde i tre år innan Lars upptog det nu i våras. Dock ska han betala Kronan sin skatt under de kommande åren. (–, 24)

Samma dag bekände Håkan Andersson i **Skår** huruledes han i våras hade med befallningsmannens, välborne Lars Anderssons, tillåtelse, hade upptagit 1/4 i Olof Persgården i **Skår** med löfte om skattefrihet. Denna gård hade legat öde i 2 år efter en fattig soldat, och var ganska illa medfaren, både med hus och gärdesgårdar, så att han efter nämndens mening icke under ett års frihet kan återställa gården, vilket välborne landshövdingen uppå Hans Kungliga Majestäts nådiga behag tillåtit detta år och nästa år gällande skattefrihet. (15)

Lagbjöds: 16 mark i **Anguntorp** – 3:a gången. (–)
22 1/2 mark i skattegården i **Holöja** – 2:a gången. (6)

1646 31 okt i Gökhem

Frälsehemmanet Storagården i **Valaberg** säljs för 500 riksdaler. (50)

Samma dag framkom Torsten Månsson i **Valaberg** och tilltalade rätten Lars i **Gökhem** för att han några gånger hade lagt skjutsning till honom fastän han var boende på fredsmilen till Sjögerås, vilket också bevisades, icke allenast med denna bonde utan med andra, välborne herr Ake Axelssons bönder, och vart avsagt att Lars skall betala bönderna själv för sina olagliga skjutsningar, samt böta 3 mark till treskifte. (50, –)

Samma dag sakfälldes Lars Andersson i **Skår** efter det 29 kapitlet i konungabalken att böta 3 mark till treskifte för att han gjort sig till målsman för rätten i annans sak. Jämväl sakfälldes han efter det 43 kapitlet i tingsmålabalken att böta 3 mark till treskifte för okvädes ord till Karin Bengtsdotter i **Skår**. (8)

Samma dag sakfälldes Anders Månsson i **Ravelstorp** att böta efter det 10 kapitlet i saramålsbalken 6 mark, hälften till målsägaren och hälften till treskifte, för att han gjort Esbjörn Svensson i **Ravelstorp** ett köttssår. Förlik-

tes också om arbetsförsummelse, och han ska betala 5 daler kopparmynt. (7, 39)

Lagbjöds: 22 1/2 mark i skattegården i Holöja – 3:a gången. (6)
1/3 skattegården i Skår – 1:a gången. (8)

1647 25 feb i Gökhem

Samma dag sakfälldes soldaten Gunnar Siggesson i **Gökhem**, att böta efter det 3 kapitlet i giftemålsbalken, 40 mark till treskifte för att han hade mökränkt Ingrid Bengtsdotter i **Gökhem**, av äkta säng är hon född, och med henne avlat barn. (18, -)

Lagbjöds: 1/3 i skattegården i **Skår**. (8)

1647 26 maj i Gökhem

Samma dag blev Lars Månsson på **Remmen** förordnad till skjutsrättare, och blev flitigt förmanad att skaffa var och en rätt, så vida det honom tillstår. (25)

Samma dag ställdes för rätten Gunnar Siggesson i **Gökhem**, soldat, vilken nu en andra gång hade gjort mökränkning. Denna gång med Karin Bryngelsdotter i **Gökhem**, född av äkta säng, och med henne avlat barn, varför han sakfälldes att böta efter den höga kungliga Göta hovrätts resolution: 80 mark till treskifte. (18, -)

Samma dag säkfälldes Olof Andersson i **Holöja** efter det 3 kapitlet i giftemålsbalken att böta 40 mark till treskifte för att han hade mökränkt Kerstin Helgesdotter i **Holöja**, född av äkta säng, och med henne avlat barn. (-, -)

Lagbjöds: 1/3 skattegården i **Skår** – 3:a gången. (8)

1647 14 aug i Sörby

Samma dag framfördes att Björns gård i **Skår** icke kan njuta någon förmedling. Förmår icke åbon att besitta den, utan nödgas att överge den för ägornas ringhets skull, varför gården skulle bli alldeles öde, består välborne landshövdingen uppå Hans Kungliga Majestäts nådiga behag denna förmedling, nämligen 1/2 i ovissa skatter och 4 1/2 i gengärd. (14)

Samma dag sakfälldes Lars Jöransson i **Anguntorp** efter den höga Kungliga Göta hovrätts resolution, att böta 3 mark till treskifte för han hade belägrat en redan tidigare mökränkt kvinna, vid namn Ingrid Jonsdotter, och med henne avlat barn. Därtill klagade detta kvinnfolk över att Lars Jöransson en gång den 11 juli nu senast, hade fattat tag i henne och kastat henne omkull och slagit henne med ett ris. Detta kunde han inte förneka, men menade att hon hade förtalat honom, och eftersom han var en pojke om sina 14 år, visste han i hast inte annat straff än det han var van att få, så efter ingen hade detta strax synat och rannsakat som därom nu skulle kunna vittna, och likväl befanns att han hade slagit så att blod var utgånet, då mättes detta av häradsnämnden för 4 blånader och 2 blodvite, varför Lars sakfälldes efter

det 10 kapitlet i såråmbalken att böta 18 mark till treskifte. Kronosak. (-)

Samma dag framkom Tore i **Lexberg** och besvärade sig att han av Jöran i **Anguntorp** och flera av hans grannar blivit hindrad att hugga virke vid "lille mark" till hans gärdesgård. Detta kunde icke Jöran förneka men menade att den marken tillkommer endast honom och hans grannar. Så eftersom Tore i Lexberg har åker och äng intill samma mark, och måste vidmakthålla gärdesgårdarna, synes skäligast att han efter det 6 kapitlet i byggningsbalken skall hugga intill sin gärdesgård för att få virke att hängna med; först mellan landsvägen och gärdesgården vilken är 4 eller 6 famnar. (20, 1)

1647 14 okt i Gökhem

Sakfälldes Gunnar Svenungsson i Göteve att böra efter det 13 kapitlet i såråmbalken 3 mark till treskifte för att han hade slagit Anders Svensson i **Valaberg** ett yxhammars slag. (-)

Utbjöd sig för rätten förre häradsskrivaren Carl Bengtsson i **Anguntorp** och frågade hur han hade förhållit sig, och om någon i någon måtto kan beskylla honom för något.

Samma dag sakfälldes befallningsmannens dräng Anders Andersson efter det 3 kapitlet i giftemålsbalken att böta 40 mark till treskifte för att han hade mökränkt Elin Hriksdotter i **Gökhem**, född av äkta säng, och med henne avlat barn. (-)

1648 14 mars i Gökhem

Samma dag kom för rätten hustru Anna Persdotter i Floby och hennes syster Birgitta, Lars hustru, på **Remmen**, med sin halvbroder Arvid Persson i Erikstorp och halvsyster Karin Persdotter i Floby, samt sitt halvsyskonbarn Kerstin Persdotter i Floby, på en systerpart. Därtill Ebba Månsdotter i Bässetorp i Kåkindes härad på en broderpart. Detta dem emellan om skattegården i Floby, som var alla deras fädernejord, 4 lispund ränta, och eftersom de var syskon då syntes skäligt att de också ärvde tillsammans. Så löper på två broderslotter 2 lispund, och på fyra systerslotter 2 lispund, då det inte kunde bevisas att fadern hade utlöst någon lott i första eller andra barnakullen. (23)

Anm. en Per verkar vara fader till alla utom Kerstin och Ebba som troligen var Pers dotterdotter respektive sondotter.

Samma dag blev efterskrivna skatteräntor, som nu i över 3 år har varit öde, och bördemännen hembjudna var, samt kända och kallade under Kronan, nämligen: (i Gökhem:)

Sven i **Holöja** 5/8. (-)

Lars Bältare i **Gökhem** 1/8. (4)

Samma dag framkom Bengt Helgesson i Långaläst och på sin hustrus och hennes systers, hustru Birgitta Persdotters, vägnar, tilltalade Esbjörn Svensson i **Ravelstorp** för ett bälte om 15 lod och en kedja om 5 lod som hans

fader Sven Jonsson på målsmans vis hade till sig tagit av Bengt Helgesson, och befanns att samma bälte och kläder var testamenterade till Bengt Helgessons hustrus moder av sin man Per Torstensson i Långaläst, vilken salige (=avlidne) herr Måns i Floby vittnesbrev, givet den 3 juli 1629, bevisade. Därför blev det av sagt att Bengt Helgessons hustru och hennes syster ska samma silver behålla efter sin moders testamente. (39)

1648 4 nov i Gökhem

Samma dag blev det påvisat att det emellan Jon Bengtsson och Anders Björnsson i **Holöja** samt deras granne Arvid Andersson i **Holöja**, har varit oroligt leverne. Då blev de efter förmaning vänner igen, och sattes dem emellan en ox i vite, vilken den ska ge den andre som forst börjar bråka i ord eller handling. (35, 6)

Samma dag sakfölldes Anna, till tjänst hos löjtnanten Nils Nilsson i **Skår**, att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att svara Lars i skattegården i **Skår** om utfäst tjänst. Kronosak. (14, 8)

Därtill sakfölldes Anders i Hulegården i **Valaberg** att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att svara vällärde herr Assar i Floby om bortstulen fiskeredskap. Frälsesak. (54)

Samma dag blev Anders Andersson, tidigare boende i **Kråketorp**, tillåtet att uttaga sina beslagtagna saker i Kråketorp hos Arvid Eriksson, efter det befanns vara beslagtagna på oriktiga grunder. Det som tagits var 2 tunnor korn, ett stort salt fat m.m. (17)

1649 3 feb i Jäla

Samma dag kom för rätten Nils Andersson i **Kråketorp** och begärde att få skattefrihet på 3/4 i Arvids gård i Ästorp om han tog hand om gården som är skattevrak och har legat öde i 7 år. Befanns efter nämndens berättelse att därpå inte fanns ett hus, utan allt hade ruttnat ner och måste på nytt byggas upp, samt därtill förfallna gärdesgårdar, och åkern i vall, varför nämnden förmente för den stora skogsnöd som är där, att hemmanet inte under 5 års skattefrihet kan återställas. Ärendet hemställs välborne landshövdingen för beslut. (17)

Samma dag kom för rätten Inge Svensson i **Gökhem** och tilltalade Lars Alfsson i **Gökhem**, om en get som för honom blev fördärvad uti Lars Alfssons hus, vilket Lars ej kunde förneka, men han menade att geten var av sig uti hastig oreda, då han dagligen blev överlupen getterna, att han därav led skada på sitt foder eftersom getterna dagligen gick omkring ovaktade. Då syntes det nämnden att Lars ska ge Inge halva Värdet, nämligen 3 mark kopparmynt. (31, 5)

Samma dag sakfölldes Anders Svensson i **Valaberg** att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att svara herr Assar i Floby om en fördärvad not. (-)

1649 5-6 juni i Gökhem

Samma dag förliktes Per Svensson i **Valaberg** med hustru Ingrid Olofsdotter i Stommen, på så vis att Per skulle ge henne 1 riksdaler och huden av den ko som han hade hyrt av henne, och som dog hos honom. (51)

Samma dag sakfälldes Bengt Andersson i **Ravelstorp** att böta 3 mark till treskifte för att han hade slagit Gustavs pojke i **Nyatorp** en blånad. (7, 38)

Samma dag kom för rätten krögaren mäster Christian Jacobsson (i **Gökhem**) och besvärade sig högeligen över den förre krögaren Sigge i **Vråna**, att han tilldelats skamliga skällsord och eljest. Befanns att Sigge hade avbrutit det vite som Kronans befallningsman hade satt emsllan dem på en allmän stämning, vilken räknades för 4 riksdaler. Kronans ensak. (3, 11)

2. Sedan hade han skällt mäster Christian för en tysk bödel, vilka ord honom överbevisades. Då söktes han efter det 43 kapitlet i tingsmålalbalken att böta 3 mark till treskifte. Kronosak.

3. Att han i kyrkan hade skällt mäster Christian för en tjuv, vilket han nu nekade till, dock blev det honom överbevisat. Då söktes han efter ovan nämnda kapitel att böta 3 mark till treskifte.

4. Han hade skällt mäster Christian för en horkarl, det han icke kunde neka till, men hänvisade till en kvinna som sådant skulle ha sagt om honom, vilket visade sig vara osant. Därför friades mäster Christian för denna beskyllning och Sigge dömdes efter det 20 kapitlet i tingmålalbalken att böta 40 mark till treskifte. Kronosak.

Samma dag besvärade sig vällärde herr Assar i Floby över Anders Svensson i Hulegård den i **Valaberg**, vilken i förra året hade sönderskurit hans not till 11/2 famn av kolven, och därav gjort sig en hov som var hos honom. Eftersom Anders Svensson nu för samma sak varit stämd tre gånger och icke ville komma tillstädes, då dömdes han till saken, och då söktes han efter det 25 kapitlet i byggningsbalken att böta 3 mark till treskifte och betala målsägaren skadan efter mätesmännens ord. (54)

Lagbjöds:

2 lispund 2 mark i skattegården i **Gökhem** – 1:a gången. (-)

1/3 uti 1/2 skattegården i **Skår** – 1:a gången. (8)

Ytterligare 1/2 i samma gård **Skår** – 1:a gången. (8)

1649 12-13 okt i Gökhem

Samma dag avsades att den av **Gökhemsborna** och de på **Remmen** och **Anguntorp**, som utan laga förfall nekar till att hjälpa krögaren att skjutsa för pengar, då det kommer mer farande folk än han kan försörja, skall efter lag i konungabalkens 25 kapitel plikta 3 mark då han anklagas. (-)

Samma dag utfäste Gustav i **Nyatorp** en 3-mannaed till nästa ting att han icke visste vem som hade tagit ett lamm av Arvid i **Holöga**, vilket han var misstänkt för. (38, 6)

Samma dag förordnades Arvid Andersson i **Holöja** till postlöpare, och blev honom försäkrat sina skjutspengar. (6)

Samma dag kom för rätten Lars Rättare i **Gökhem** angående något korn som blivit stulet från hans åker, och befanns det vara avtröskat. Eftersom sådant korn fanns hos Sigge i **Vråna**, då har han därom fattat sina misstankar till honom. Nu befanns och att Sigge hade skurit. av sitt korn, och fanns i hans hus tröskad halm, varför det syntes nämnden att icke kunna binda honom till denna sak. (- , 11)

Samma dag besvärade sig Torbjörn Månsson i **Gökhem** och krögaren mäster Christian, att de inte kände sig säkra för Sigge i **Vråna**, varför konungens frid lystes över dem. (11, 3, 11)

Lagbjöds:

2 lispund 2 mark i skattegården i **Gökhem** – 2:a gången. (-)

1/3 i skattegården i **Skår** – 2:a gången. (8)

Ytterligare 1/2 i samma gård, **Skår** – 2:a gången. (8)

1650 8-9 feb i Gökhem

Besvär över de bönder som trots påminnelser inte har betalt sitt tionde (i Gökhem):

på kronohemman	Lars i Plomsåsen (9)	3 daler
"	Arvid i Holöja (6)	3 daler
"	Nils Nilsson i Skår (14)	3 daler
"	Sigge i Vråna (1)	3 daler
på frälsehemman	Måns i Ledsgården i Skår (44)	3 daler
"	Per i Bäckagården i Valaberg (51)	3 daler
"	Anders Svensson i Valaberg (-)	3 daler
"	Sven i Hulegården i Valaberg (54)	3 daler

Samma dag förlikte Per Olofsson i **Trimstorp** med korpralen välborne Anders Andersson i Disserås, om det att Per i 6 år har bott i Trimstorp och inte byggt upp något hus, varför Per skall giva korpralen 6 riksdaler till gårdens upprättelse. (26)

Samma dag kom för rätten häradsskrivaren förståndige Carl Bengtsson i **Anguntorp**, angående något korn som blivit stulet för honom, nämligen 8 skäppor blandkorn varuti fanns "svarthavre" som inte annars fanns i denna bygd. Därefter lät han utföra en rannsaking hos sin granne Måns Andersson (i **Anguntorp**) och hittades i hans gård vid pass 3 skäppor av samma korn. Det stod i en tunna och var 2 skäppor stritt korn lagt ova'npå. Nu nekade han att han hade tagit det, utan bekände allenast att hans dotter hade fått 1/2 skäppa av det benämnda Carls korn, vilket hon nekade till. Så tillvida att han inte kan fria sig med en 12-mannaed till nästa ting, må han dömas skyldig. (2)

Samma dag intygade Gustav i **Nyatorp** med en 3-mannaed att han inte hade tagit det lamm som Arvid i **Holöja** miste i somras. (38, 6)

Samma dag besvärade sig Anders Olofsson i Sörby och Anders Svensson i **Valaberg** över Nils Andersson i Åsaka, att han hade stuckit dem med kniv; Anders Olofsson 2 stick i armen och Anders Svensson ett stick under skuldran. Det förnekade inte Nils. Nu befanns att de båda hade överfallit benämnde Nils Andersson mycket och slagit honom, såsom också tagit ifrån honom hans käpp, varför han omsider med sin kniv måste nödvärja sig. Då syntes det rätten att de må ha sina skador som de hade fått, och att Nils var fri för detta. (-)

Lagbjöds: 2 lispund 2 mark i skattegården i **Gökhem** – 3:a gången. (-)
1/3 skattegården i. **Skår** – 3:a gången. (8)
Ytterligare 1/2 i samma gård, **Skår** – 3:a gången.8
1/2 lispund i Hjörn Larssons gård i **Gökhem** – 2:a gången. –
16 mark i **Anguntorp** – 1:a gången. –

1650 15-16 juni i Gökhem

Samma dag anklagade den tidigare landshövdingen välborne Carl Siggesson på Torrevalla, Anders Svensson som sex år hade åbott hans 1/2 hemman i **Valaberg**, och den ganska illa har skött. Han har intet byggt m.m. De förliktes genom att Anders skulle giva välborne Carl Siggesson 8 riksdaler till gårdens upprättelse. (-)

Samma dag blev avsagt att Bengt Helgesson i **Bäckagården**, skall betala Erik Persson i Veken 1 1/2 riksdaler för den stut som revs till döds hos honom. (51)

Samma dag sakfälldes Per Svensson i Bäckagården i **Valaberg** att böta 3 mark till treskifte, för försittande av stämning, att svara välborne Per Asmundsson om skatt och annan. Frälsesak. (51)

Lagbjöds: 16 mark i **Anguntorp** – 2:a gången. (-)
Ytterligare 16 mark i **Anguntorp** – 1:a gången. (-)

1650 7-8 okt i Gökhem

Samma dag fördes för rätten en tjuv, Lars Bengtsson benämnd, som var född i Väne härad, vilken nu för tre veckor sedan hade stulit från Sven i **Skogskälle** två stycken kjortlar värderade för 6 riksdaler, lärft 13 alnar for 2 daler 1 öre silvermynt, ytterligare 8 alnar värderat till 1 daler, och 15 alnar ”triggeskafft”-väv för 1 daler 18 öre, och 14 alnar blågarn för 28 öre, vadmal 20 alnar för 20 daler 16 öre, två par handskar och ett par filtvantar för 12 öre, samt en mössa värderad till 12 öre, och bröd efter 1 skäppa råg så när värderat till 24 öre. Därtill miste också Sven 1 tunna korn, och allt detta var utstulet genom taket. Lars nekade till kornet, men bekände det andra. Därtill hade han stulit hos Per i Knuta 2 stycken liar värderade till 2 marker silvermynt. Han hade också stulit i Valle och Skånings härader såsom i Kålland där han fängslades 1647. Han fängslades åter i Gökhem 1648 och nu för 2 1/2 vecka sedan i Skara. Då begärde allmogen ödmjukeligen att få bli av med en sådan gammal tjuv, och dömdes han efter det 6 kapitlet i tjuvabalken till galge och gren. Ärendet hemställs dock till Göta hovrätts beslut. (43)

Samma dag sakfälldes Sven Andersson i **Valaberg** att böta 3 marker till treskifte efter den höga kungliga Göta hovrätts dom 1646, för att han hade belägrat en redan tidigare mökränkt kvinna, Kerstin benämnd, vilken nu inte var att finna. Kronosak. (27)

Samma dag sakfälldes Carl Bengtsson i **Anguntorp** att böta efter det 3 kapitlet i giftemålsbalken 40 mark till treskifte för att han hade mökränkt Elin Sörensdotter från Hornborga, född av äkta säng, och med henne avlat barn. Kronosak. (-)

Samma dag sakfälldes Per Svensson i Bäckagården i **Valaberg** en andra gång att böta 3 marker till treskifte, för försittande av stämning, att svara välborne Per Asmundsson om skatter och annat. (51)

Samma dag intygade Måns Andersson i **Anguntorp** sin utfästa 12-mannaed, att varken han, hans nustru, eller hans folk hade tagit det korn som Carl Bengtsson (i **Anguntorp**) hade mist. Dessa gjorde eden med honom: Erik Larsson i **Ravelstorp**, Måns i Kyrkekvarn, Anders Jonsson i **Holöja**, Måns Andersson på **Remmen**, Torsten i **Valaberg**, Torbjörn i **Gökhem**, Björn i **Gunnareviken**, Erik Bengtsson i **Valaberg**, Israel i **Holöja**, Håkan i **Härstorp**, och Assar i **Valaberg**. Då blev han frikänd för misstankarna. (2, 2, 13, -, 25, 11, 29, 50, 12, 19, -)

Samrna dag sakfälldes Gunilla Jonsdotter i **Gökhem** att böta 3 mark till treskift., för okvädes ord till Lars Månsson på **Remmen** om tjuveri. Lars friades efter det 43 kapitlet i tingmålalbalken. Frälsesak. (- , 25)

Samma dag besvärade sig krögaren mäster Christian över att hans grannar inte ville hjälpa honom enligt krögarordningen att skjutsa vid de tillfällen då mycket folk var på färde. Därtill svarade en del att när vackert väder är, så sänder han bud efter andra sina goda vänner i **Skår** och annorstädes, men då ont väder är, och han har hästar hemma, då giver han dem bud om skjutsning. Nu nekade de på bägge sidor till varandras anklagelser, och inga vittnen fanns därtill. Då kunde man inte annat göra denna gång än att säga att ordningen skall gå riktigt omkring, och i de fall hästar nekas utan laga förfall, då skall strax tagas vittnen därtill för att klaga i rätten. (-, 3, -)

Samma dag kom för rätten Torsten Larsson i Torpa och Håkan Andersson i **Skår** och nu som tidigare klagade uppå ett arv som var fallen efter salige hustru Ingrid Olofsdotter i Kleva, vilken var ovannämnde Torstens moder och Håkans moders syster. Torsten och Håkan var bägge oäkta barn. Då hustru Ingrid dog, levde efter henne hennes syster Ragnhild Olofsdotter, men då hade redan en annan släkt tagit arvet, vilka var hustru Ingrids syskonbarn, nämligen: Anders Svensson i Pussen, Per Svensson i Knuta, hustru Karin Svensdotter i Hästhagen, hustru Birgitta Svensdotter i Leksby, hustru Elin Olofsdotter i **Skår**, hustru Ragnhild Olofsdotter i Gudhem, Anders Jonsson på Röret, Gunnar Jonsson i Mårby, Lars Jonsson i Påverås. Så eftersom den är närmast till arv som är närmast släkt, dömdes detta

tillbaka efter det 16 kapitlet i ärvdabalken till Ragnhild Olofsdotter och hennes systersöner Torsten Larsson och Håkan Andersson. (15, 46)

Samma dag sakfälldes Ingrid i Göteve att böta 3 mark till treskifte för försittande av stämning, att svara Anders i **Ravelstorp** om en ko. (7)

Lagbjöds: 16 mark i **Anguntorp** – 3:a gången. (–)

Ytterligare 16 mark i **Anguntorp** – 2:a gången. (–)

SÅDD, BOSKAP OCH ÄGOAREALER

Från skattelängdernas uppgifter framkommer för vissa år skördens eller utsädet storlek, men också boskapsstockens storlek (1571, 1620-39). Genom kartorna och beskrivningarna till dessa (från 1645) framkommer ägornas storlek och utnyttjande.

BEFOLKNINGSSTORLEK

Inte förrän år 1775 känner vi till hur stor Gökhemns befolkning var exakt. Däremot kan vi dra vissa slutsatser utifrån mantalslängderna, som bör uppta samtliga personer som var 16-65 år gamla. Frågan är hur stor andel av befolkningen som var yngre eller äldre, och hur många som av olika orsaker var befriade från denna skatt. Runt år 1775 anges nära nog dubbelt så många personer i befolkningsstatistiken jämfört med mantalslängderna. Utifrån detta kan vi grovt sett räkna med att upp till hälften av den totala befolkningen var yngre/äldre än taxeringsåldern, eller av olika orsaker var befriade från skatten. Detta skulle leda till att det bodde runt 400 personer i socknen under tiden 1600-1730. En del smärre ökning och minskningar kan registreras, men de är så små att de är svåra att förklara. Detta befolkningstal skulle därefter stiga till upp över 1000 personer i slutet av 1800-talet, för att därefter minska igen. Troligen var socknens befolkning strax före digerdöden c:a 1350 lika stor som under 1600-talet, eller obetydligt mindre. Detta tal innebär att den genomsnittliga gården beboddes av 7,1 personer. Variationen mellan gårdarna var tämligen låg.

BOSKAP OCH SÅDD

Ett problem rörande boskapen inom socknen är att inte samtliga gårdar finns medtagna i förteckningarna, och ibland är t.ex. bara hälften av djuren upptagna från en viss gård. Bara för drygt hälften av gårdarna inom socknen tycks boskapsstocken kunna bestämmas. Variationen är dock tämligen låg, varför genomsnittet ger en god bild av gårdarna på den här tiden. De djur som inte är medtagna i skattelängderna är hundar och höns. Vi kan i varje fall utgå ifrån att de flesta gårdarna hade en hund, möjligen främst av rasen västgötaspets.

Gårdsnummer	1571							1620					1639					
	silver	koppar	häst	oxe / tjur / stut	ko / kviga	får / get	svin	häst	oxe / tjur / stut	ko / kviga	får / get	svin	häst	oxe / tjur / stut	ko / kviga	får / get	svin	
1		1	2	2	7	4	4	2	4	4	7	1	3	5	8	12	3	
2	10	2	2	10	10	6	5	Ryttare					2	2	5	7	2	
3	10	1		2	6	8	2	4	6	8	23	8	1	1	5	2	1	
4								2	9	12	15	10	2	2	4	6	2	
5	15	3	5	8	13	15	12	7	9	9	18	6	4	8	8	9	2	
6	10	4		3	10	18		2	3	4	2		1	1	3	2		
7	25	5	6	5	11	9	6	4	6	7	16	6	2	7	10	19	2	
8		2	3		4	4	4	6	7	10	12	7	3	6	10	20	3	
9									3	5	10	4	1	2	5	9	1	
10								2	2	5	5	2	2	2	1	5		
11		1	1		4	4	2		5	6	3	5	2		2	6		
12								Knekt										
13	20	3	4	2	9	8	5	Ryttare					3	4	7	21	4	
14		3		3	8	14	2	Ryttare					1	2	3	2	2	
15		1	1		3	6		Ryttare					2	3	3	10		
16	10	2		2	6	1	1	1	2	2	2	1	1	1	3	4	1	
17		2	2	2	6	10		2	3	4	11	1	2	2	7	14	3	
18	30	11	6	13	23	16	17	Prästen tilldelat					2	5	10	7		
19		2	4	5	7	8	8	3	2	4	6	4	2	4	7	10	1	
20		3	4	1	4			2	3	6	4	2	2	3	5	13	2	
21	20	4	2	4	7	14	10	Ryttare					2	4	4	12		
22		1		4	4	5	2	2	2	5	4	3	2	5	7	7	2	
23								3	4	8		4	3	4	6	6	3	
24								2	3	7	3	2	1	2	3	6	1	
25	14	2	3	3	4	13		2		5	2	1	2		2	2		
26		3	4	4	5	2	1	5	5	12	18	12	3	5	7	13	2	
27		1	1	3	3	6	1			4	4	3	2	3	4	10	1	
28		2	1	2	3	14	4	1	4	7	13	3	1	2	3	9	1	
29								Under frälsegård					2	2	3	9		
30								3	8	7	4		2	5	4	10	3	
31			1		2	8	4	2	3	7	6	2	2	4	4	10		
32													1	2	2	4		
33		8	5	5	8	8	6	1	4	6	9	4	1	3	3	6		
34								Under frälsegård					1	2	2	4		
35								Under frälsegård					1	2	3	4	1	
36								3	5	10	13	3	3	3	4	8	3	
37	10	3	3	7	8	12		Under frälsegård					3	4	7	10	4	
38													1	2	2	2		
39								3	5	9	12	8	4	4	7	10	1	
40	10	3	5	4	7	3	6	3	9	13	13	6	2	2	6	11	1	
41								4	6	8	8	4	3	4	9	10		
42	10	3	1	2	8		3	2	4	7	5	3	3	4	8	8	3	
43								1	4	5	4		1	2	4	6	1	
44				1				2	3	5	3	4	2	4	6	5	2	
45				2					2	4	2	2	1	2	2			
46	15	3	2	3	1	6	3	Under frälsegård					1	4	3	1	1	
47			2	2	1	4	1	Under frälsegård					2	3	4	5	2	

1620: Ryttare

1620: Knekt

48		2	1	1	3			Under frälsegård					4	4	9	14	
49		1		6			1	Under frälsegård					2	3	4	5	2
50a	30	3	2	3	5			3	6	13	13	9	2	6	9	16	
50b								2	4	3	4	2	1	2	3	3	
51		2		5	5	8		2	2	7	5	3	1		3	7	
52	15	2	2	2	3	12	6	5	2	7	15	4	1	4	6	9	1
53																	
54	20	2		3	6	10	4	4	4	5	11	2	2		3	3	
55	20	4	3	7	13	10	10	2	3	5	3	3	2	3	5	12	2
56		3	5	4	8	8	4	3	6	9	15	4	1	5	4	13	1
	294	95	83	135	235	274	134	94	157	265	326	152	106	170	271	448	67

Silver anges i lod (1 lod = 13,16 gram)

Koppar anges i lispund (1 lispund = 8,5 kilo)

Vidare hade följande gårdar bikupor år 1620: 3,8,9,17,36,40,41,51,54.

År 1639 hade följande gårdar bikupor: 18,21 och prästgården.

Prästgården hade år 1639 följande djur: 6 hästar, 5 oxar/tjurar/ stutar, 12 kor/kvigor, 16 får/getter och 4 svin. Dessa är inte inräknade i summan ovan.

I genomsnitt kan vi räkna med att en gård hade 2-3 hästar, 10-11 nöt, 7-9 får/getter, och 4 svin. Detta inkluderar ungdjur. Av gruppen får/getter utgör fåren c:a 75% och getterna 25%.

Eftersom inte alla gårdar tycks vara med, bör den totala boskapsstocken i socknen ha varit större än den ovan angivna. Vi bör räkna med att den var upp mot 1,4 gånger större. Det skulle innebära att det totalt fanns 1200-1300 djur i socken under perioden 1571-1639. Sannolikt var situationen likartad under stora delar av medeltiden.

Nötboskapen var betydligt mindre då än vad den är nu. Minskningen i storlek och därmed avkastning var någorlunda kontinuerlig från bondestenåldern fram till denna tid. Vi kan räkna med att slakten under denna tid gett, bortåt 5500 kg kött per år, eller runt 40 gram kött per person och dag. Därtill kommer allt annat på djuret som kunde tillvaratas, t.ex. mjölken. I hög grad gjorde man smör och ost av mjölken, och omräknat till enbart smör skulle socknens kor kunna ge runt 50 gram per person och dag.

Får och getter gav också kött och mjölk. Av denna mjölk gjorde man främst ost, och avkastningen inom socknen var runt 30 gram kött och 5 gram ost per person och dag.

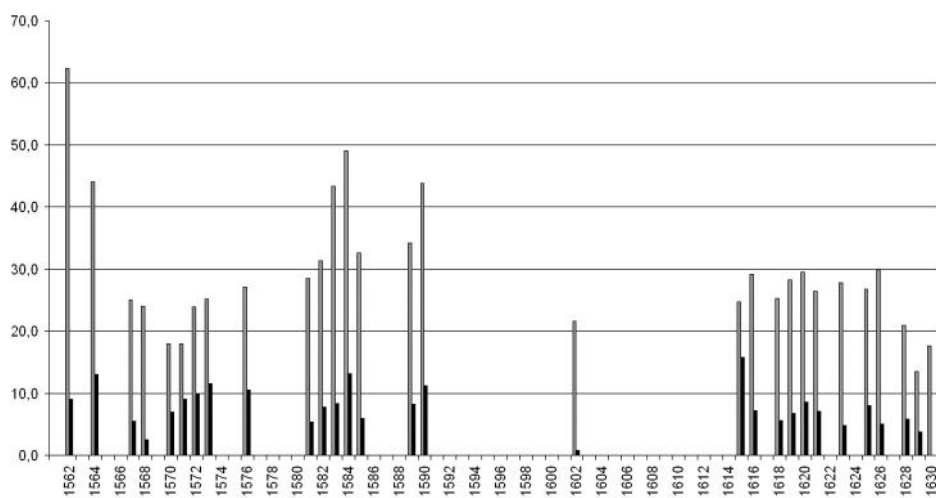
Dock användes sannolikt en del av denna avkastning för att betala skatt och arrenden.

Utsädet var drygt 6 tunnar per gård i genomsnitt under 1620-talet, för att minska till hälften under 1630-talet. Orsaken till detta är sannolikt att man först utgått från åkerarealen, vilket stöds av uppgifter i domböckerna, och att

man sedan runt 1630 övergått till att ange det faktiska utsädet. Eftersom man uppenbarligen har haft tvåsåde, dvs halva åkern i träda och halva i säde, får vi härigenom fram det verkliga utsädet. Men också avkastningen indirekt.

År 1620 anges 247,7 tunnors utsäde (38,5 gårdar). Det faktiska utsädet för dessa gårdar borde ha varit 125 tunnor. Avkastningen var i genomsnitt 4 gånger utsädet, dvs runt 500 tunnor för dessa gårdar, men variationen kunde vara stor beroende på vädret. Från detta avgår 50 tunnor i tionde, och 125 tunnor i nytt utsäde. Kvar blev 325 tunnor i genomsnitt, som utslaget på dessa gårdars befolkning blir runt 0,5 liter omald säd per person och dag.

En del av avkastningen användes också för att betala andra skatter än tiondeskatten.

Diagram över tiondelängdernas summa i Gökhem socken för korn samt råg och havre sammanräknade.

SÄDESTIONDE (Gökhems socken)

	KORN			RÅG			HAVRE			summa		
	tnr	sk	fj	tnr	sk	fj	tnr	sk	fj	tnr	sk	fj
1562	62	2		7			2			71	2	
1564	44			8	1	2	4	4	2	57		
1567	25			5	3					30	3	
1568	24			2	3					26	3	
1570	18			7						25		
1571	18			9		2				27		2
1572	23	5	1	10						33	5	1
1573	25		3	9	5	2	1	4		36	4	1
1576	27		2	9	1	2	1	1	2	37	3	2
1581	28	3		4	3	1		5		33	5	1
1582	31	1	3	7	2			3		39		3
1583	43	2	1,5	7				8		51	4	1,5
1584	49		2	12		1		7		62	1	3
1585	32	3	3	5	4			2		38	3	3
1589	34	1		8	1	2				42	2	2
1590	43	4	2,5	11	1					54	5	2,5
1602	21	3	3		4	3				22	2	2
1615	24	4	2	8	4	1	7		3	40	3	2
1616	29	1		5	5		1	2		36	2	0
1618	25	2		5	2	2		1		30	5	2
1619	28	1	2	6	1			3	2	35		
1620	29	3		8	1	2		2		38		2
1621	26	2	1	7		3				33	2	4
1623	27	4	3	4	4	2				32	3	1
1625	26	4	2	7	1			5		34	4	2
1626	29	5		5		2				34	5	2
1628	20	5	2	4	2	3	1	2	2	26	4	3
1629	13	3	1	3	1	3		3		17	2	
1630	17	3	2	5	3	2	1	5	2	25		2

De flesta av de kvarvarande tiondelängdernas summa för de olika sädesslagen.

1 tunna (tnr) = 6 skäppor (sk) = 24 fjärdigar (fj)
 1 skäppa = 4 fjärdingar

		ANTAL SKÄPPOR SPANNMÅL I KRONOTIONDE							
		Gårdsn.r							
		1562	1564	1567	1568	1570	1571	1572	1573
skatte	1	9	7	5	7,5	6	5	7,25	5,5
	2	10	7	7,5	6	7	6	6,75	5
	3	10	8	4,5	0	0	3	4	6,5
	4	6	4,5	0	öde	öde	saknas	öde	4,25
	5	7,5	9,5	7	6	9	5	8,5	5
	6	7	3	0	saknas	0	4,5	7,5	5
	7	15	11	8	6,5	7	5	7	5
	8	8,5	6,5	2	saknas	2,5	2	2	3,5
krono	9	4	2	0	½ öde	öde	saknas	öde	saknas
	10	saknas	2	0	öde	6	4	9	6,5
kyrko	11	5	4	0	0	0	2,5	3,5	2
	12	saknas	0	0	öde	öde	saknas	öde	2
	13	13	10	7,5	5	5,5	6	8,5	7
	14	5	5,5	0	öde	öde	3	6	4,5
	15	5	6	3	2	2	3,5	1,75	4
	16	2	1	0	0,5	1,5	2	öde	2,88
	17	14,5	12	7,5	öde	5	4	8	6,75
	18	26	14	13	8	10	7,5	10	10
kloster	19	12	8	8	4	5	5,5	10,5	5,5
	20	13,5	10	0	3	0	4,5	3	4,5
	21	12,5	12,5	6	5	6	7,5	6	4,5
	22	6,5	5,5	0	öde	öde	saknas	4	5
	23	3	3,5	6	öde	öde	saknas	öde	saknas
	24	10	7	6	6	öde	saknas	öde	3
	25	10	7	6	6	6,5	5,5	7,25	5
	26	8	7	2	5	6	7,5	7	4,25
	27	9	4	3	0	3	2	6	4,5
	frälse	28	5	saknas	1	0	1	1	1
29		6	4	4	öde	öde	1,5	4,5	4,25
30		8	7	0	öde	öde	saknas	öde	saknas
31		13,5	10	6	saknas	öde	saknas	2,5	2
32		7	6	0	saknas	öde	saknas	saknas	0
33		2	2	0	öde	öde	saknas	öde	saknas
34		13	3,5	2	3	0	saknas	öde	1,5
35		7	0	6,5	6,5	4	1,5	saknas	saknas
36		5	4,5	2	öde	öde	saknas	2	3
37		8	5,5	1	2	öde	saknas	8	8,5
38		1	1,5	1,5	½ öde	öde	saknas	öde	saknas
39		8,5	7	6,5	7	5,5	3	saknas	4
40		19	21	11	12	0	6	saknas	5
41		18,5	14	11	saknas	saknas	saknas	saknas	4,5
42		6	6	0	öde	8	6	7,5	8,25
43		saknas	1	1	öde	öde	saknas	öde	saknas
44		5	2	0	saknas	öde	saknas	3	saknas
45		3	1	1	1	2,5	3	saknas	1
46		5,5	4	5,5	6,5	2,5	2,5	3	3,5
47		4	4	2,5	1	1,5	1,5	3,5	5
48	8	8,5	0	3	3,5	5,5	6	4,25	
49	5,5	5	0	4	4,5	saknas	7,5	5	
50	saknas	9	saknas	3,5	2,5	5,5	saknas	2	

51	saknas	2	0	öde	öde	saknas	öde	saknas
52	4	6	saknas	4	8,5	4,5	7,5	4,5
53	saknas	4,5	saknas	öde	öde	5,5	öde	5,5
54	10	3	4	4	3,5	4,5	8	4,5
55	12	15	6,5	8	9	7	saknas	10
56	16	6	6	7,5	5,5	5,5	saknas	10
	432,5	340,5	181	143,5	150	159,5	197,5	218,88

Förutom de namngivna gårdarna och bönderna som betalade kronotonde de berörda åren, förekommer gårdar med en bonde som inte kunde betala något under enstaka år. Därtill kommer de gårdar som saknas helt i en del listor eller där det uttryckligen står att gården var öde eller bara hade ½ byggare, alltså var till hälften öde.

UTSÅDETS STORLEK I ANTALET TUNNOR

Gårdsn:r		1620	1621	1622	1626	1628	1629	1630	1631	1638	1639	Anm 1620	
skatte	1	10	10	10	9	6	6	4	4	6	6		
	2	saknas	saknas	saknas	saknas	1,5	1,5	0	0	4	4	ryttare	
	3	8,5	8	8	8	8	4,5	3	3	5	4		
	4	6	6	6	8	6	6	saknas	1,5	saknas	4		
	5	11	11	11	9	6	3,5	2,5	2	5	5		
	6	3	3,5	4	5	2,5	3	3	3,5	2	2		
	7	10	10	10	saknas	6	3	3	3	8	6		
	8	7,5	7,5	7,5	6	saknas	saknas	5,5	6,5	3	3		
krono	9	3	3	3	3	3	3	1,5	1,5	2	2		
	10	4	4	4	4	3	3	1	2	2	2		
kyrko	11	5	5,5	5,5	5,5	3	2	3	3	4	4		
	12	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	knekt	
	13	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	6	6	6	6	ryttare	
	14	saknas	saknas	saknas	3	saknas	saknas	saknas	saknas	3	3	ryttare	
	15	saknas	saknas	saknas	3	2,5	1,5	0,33	0,83	2	2	ryttare	
	16	3	3	3	3	2,5	1,67	2	0,83	2	2		
kloster	17	6	6	7	7	6	5	3	4	4	5		
	18	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	12	10	saknas	8	8	prästens tilldelade	
	19	7	5	5	saknas	saknas	saknas	4	5	0	5		
	20	4	4	4	8	saknas	saknas	6	5	6	5	skogvaktare	
	21	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	6	6	5	5	ryttare	
	22	5	5	5	5	4	4	2,5	3	3	3		
	23	7	7	saknas	4,5	saknas	saknas	5	3	4	4	4	1622:ryttare
	24	6	6	5	saknas	saknas	6	3	2	2	4	3	
	25	5	5	2,5	2	2	1	saknas	saknas	6	2	2	
	26	5	5	5	10	9	8	6	6	6	6	5	
frälse	27	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	3,5	3	3	5	5	ryttare	
	28	6	6	6	4	2	1,5	1	3	3	3		
	29	saknas	saknas	5	saknas	saknas	saknas	1,5	0	2	2	Under frälsesgård	
	30	5	5	5	2,5	2,5	2,5	2	1,5	saknas	saknas		
	31	8	8	8	8	6	5	2	2	3	3		
	32	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	2	1626-31:knekt
	33	5	5	5	5	3	saknas	saknas	saknas	2	2		
	34	3,5	3,5	3,5	3	2	2	1	1	2	2		

35		saknas	saknas	saknas	2,5	1,5	2,5	1,5	2	2	Under frälsegård
36	8	8	8	6	6	4	saknas	saknas	3	3	
37		saknas	saknas	saknas	7	7	7	6	4	4	Under frälsegård
38	saknas	saknas	saknas	saknas	0	saknas	saknas	saknas	1,5	0,5	
39	8	8	8	8	7	5	3	8	3	3	
40	8	8	8	8	8	6	2	2	3	3	
41	8	8	8	8	8	6	3	6	3	3	
42	8	8	8	8	8	4	0	0	4	4	
43	5	3	2,5	4	4	2	1	2	2	2	
44	6	6	6	5	4	3	2	2	3	3	
45	5	4,5	2,5	5	5	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	
46		saknas	saknas	saknas	4	2,5	3	3	4	3	Under frälsegård
47		saknas	saknas	saknas	4	2,5	1	1	saknas	saknas	Under frälsegård
48		saknas	saknas	saknas	6	3,5	4	0	saknas	saknas	Under frälsegård
49		2,5	saknas	5	4	4	1,5	1,5	3	3	Under frälsegård
50a	12	12	6	12	10	7	6	6	saknas	saknas	
50b	3	3,5	5,5	3,5	saknas	saknas	2	2	saknas	saknas	
51	4	4	4	saknas	3,5	2,5	0	saknas	2	2	
52	7	7	7	3,5	3	2,5	3,5	3	saknas	saknas	
53	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	saknas	
54	6	7	saknas	saknas	3,5	2,5	2	2	2	2	
55	7	7	7	8	7	saknas	5	5	5	5	
56	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	7	6	saknas	5	5	
	247	247	227	218	205,5	169,7	141,3	141,2	161,5	166,5	

SKATTETRYCK

En tiondel av alla riyfödda djur gick direkt till prästen, och en tiondel av skörden betalades till olika överheter; under den berörda tiden till Kronan. Med andra ord var denna skatt 10%: av avkastningen.

Den årliga räntan för främst skatte- och kronohemman, och arrendet för frälsehemman, utgick från ägornas storlek.

Den årliga räntan för skatte- och kronohemman var c:a 10-20 daler (= 40-80 mark) per gård och år. Detta motsvarade c:a 1-2 kor, eller 35-70 kilo smör. På ett ungefär är detta runt 10% av avkastningen. För frälsehemman var den bara 1 daler, motsvarande c:a 4 kilo smör.

Arrendet för ett frälsehemman var normalt något större än den årliga räntan till Kronan. I domboken (17 mars 1635) framgår att Hulegården i Valaberg (nr 54) fick sitt arrende sänkt till c:a 18 daler per år. Gårdens storlek var ungefär lika stor som genomsnittet i socknen.

Till detta kom mantalsskatten om c:a 1-3 daler per gård och år, samt vissa extraskatter ibland av ungefär samma storlek. Genom extraskatter som Älvsborgs lösen (1571, 1614-19), ökades skattetrycket till det närmast maximala. För ett mindre antal gårdar kom dock skattetrycket att leda till ödeläggelse av gården.

Den årliga räntan betalades länge i naturamedel. Ett skattehemman betalade i smör och säd, vilket motsvarade Kronans behov, men detta val underlättade också hanteringen. Ett kyrkohemman batalade också i dagsverken, eftersom det regelbundet fanns behov av underhåll på kyrka och prästgård. Ett klosterhemman betalade dessutom höns, ved och timmerstockar, vilket motsvarade klostrens behov av olika förnödenheter.

ÅRLIGA RÄNTAN 1577 OCH 1632

(Jord-skatten till Kronan)

ÅRLIGA RÄNTAN 1577 och 1632 (Jordskatten till Kronan)

		1577								1632					
Gårdsn:r		smör	råg	korn	höns	timmerstockar	lass ved	dagsverken	hästar			öre	daler	öre	penningar
									årliga	kronans	lagmans				
skatte	1	4,5	4	6					8	4	2		12	0	22
	2	5	4						8	4	2		12	26	22
	3	5	4						8	4	2		12	26	22
	4	5	6						8	4	2		13	18	22
	5	6	6						8	4	2		15	6	22
	6	3							8	4	2		8	2	22
	7	6,5	6						8	4	2		16	0	22
	8	4	3						8	4	2		10	26	22
krono	9	2							4	2	2		5	23	11
kyrko	10	2	3	6			6		4	2	2		10	7	11
	11	2	3	6			6		4	2	2		10	7	11
	12	0,5						2	1	2	2		2	5	17
	13	6	3	6			6		4	2	2		17	23	11
	14	2	3	6			6		4	2	2		10	7	11
	15	2						2	4	2	2		6	11	11
	16	1,5							4	2	2		5	5	11
kloster	17	4							6	2	2	4,5	10	19	7
	18	6	3	6	2	1	6	8	8	2	2	3	20	15	3
	19	4	3	6	2	1	6	8	8	2	2	1,5	16	21	15
	20	4	3	6	2	1	6	8	8	2	2	3	16	23	3
	21	4	3	6	2	1	6	8	8	2	2	3	16	23	3
	22	2	3	6	2	1	6	8	8	2	2	1,5	12	29	15
	23	3	3	6	2	1	6	8	8	2	2	2,25	14	26	9
	24	2	3	6	2	1	6	8	8	2	2	1,5	12	29	15
	25	3	3	6	2	1	6	8	8	2	2	2,25	14	26	9
	26	6	3	6	2	1	6	8	8	2	2	4,5	20	16	15
27	6	3	6	2	1	6	8	8	2	2		20	16	15	
frälse	28-37, 39-56								2	2			1	20	0
	38								1	1			1	0	3
	Klockarebolet	1											0	16	2

* Klockarebolet, låg under prästgården i Gökhem.

Smör anges i lispund (= 8,5 kilo)

Råg och korn anges i skäppor (=24,2 liter)

Höns, timmerstockar och dagsverken avser antalet, liksom lass ved – en numera okänd måttenhet.

Hästar – avser antalet dagar för fodring.

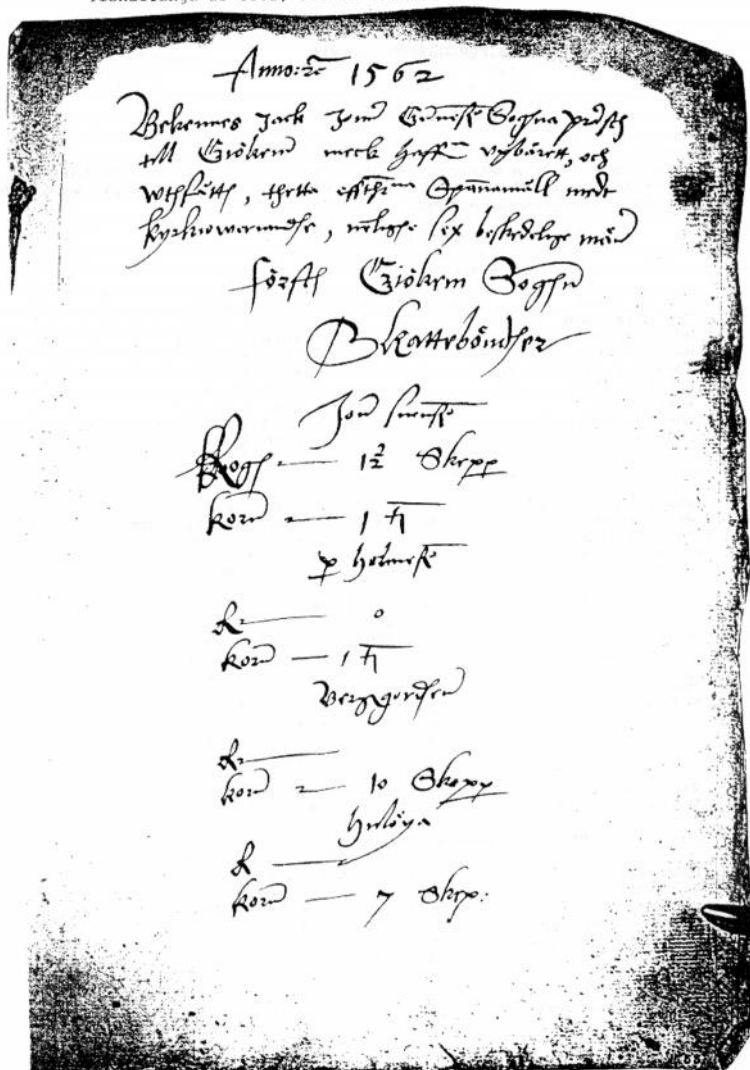
1 daler = 32 öre; 1 öre = 24 penningar. (1 daler = 4 mark)

Ovannämnda kyrko- och klosterhemman räknades som Kronohemman från c:a 1540.

APPENDIX

TIONDELÄNGD ÅR 1562 FÖR GÖKHEMS SOCKEN

Tiondelängd år 1562, första sidan.

Anno:rem 1562

Bekennes Jack Joen Gvnnesson Soghna prästh till Giökem meck haff
vpbärett och wthfåtth, thetta effter^{na} Spannamåll medt kyrkioweriandhe,
nemlighe sex beskedelige män

försth j Giökem Soghna

Skatteböndher

Jon suensson	Rogh 1 1/2 skepp	korn 1 tunna
per holmesson		korn 1 tunna
Bergsgordhen		korn 10 skepp
Hwlöya		korn 7 skeep
Aruidt i Angenatorp		korn 9 skeep
Anbiörn ibid		korn 10 skeep
Rawilstorp	R 1/2 Skep	korn 8 skeep
Suen j skoor	R 1/2 Skep	korn 8 skeep
plåmsåsn		korn 4 skeep

Kyrkio Landtböndher

Anders Andersson		korn 5 skeep
Rauelstorp	R 1 Skep	korn 11 Skep haff ^{te} 1 Skep
Jon byritssnn		korn 5 Skep
Gunne olsson		korn 5 Skep
Anders i hulen		korn 2 Skep

Klösther Iandtbönd: till Gudhem

Måns Andersson	R 1 tunna	korn 20 skepp
Haqon Andersson		korn 3 Skepp
Måns jönsson	R 1/2 Skep	korn 1 tunna
Måns suensson	R 1 Skep	korn 9 skeep
Biörn		korn 10 skeep
Anbiörn i lexberx	R 1 1/2 Skep	korn 10 skeep haff ^{te} 2 Skep
Jon ibid	R 1 1/2 Skep	korn 10 skeep haff ^{te} 1 Skep
Harulstorp	R 2 Skep	korn 9 skeep haff ^{te} 1 Skep
Aruid ibid		korn 9 skeep
Trimstorp	R 1 Skep	korn 7 Skep
Kråkatorp Landebo til warnem klostr		R 1 1/2 Skep korn 13 skeep

Ffrelses Landtböndher

Suen Andersson i giökem	R 1 1/2 Skep	korn 2 tunnor
liscordhen	R 2 Skep	korn 1 tunna
Suen Jönsson	R 1 Skep	korn 1 tunna
Anders Andersson		korn 2 Skep
Aruid i Eleberah	R 3 skeep	korn 11 skeep haff ^{te} 2 Skep
Niels ibid	R 2 Skep	korn 10 skeep
Måns persson	R 1 Skep	korn 3 Skep
Jöns i Skokella		korn 1 tunna
liscordhen i skoor	R 1/2 Skep	korn 5 skeep
Tregordhen		korn 4 skeep haff ^{te} 1 Skep
benctt esbiörnsson		korn 8 skeep
Erich Siggesson		korn 3 Skep
elin Vnnolphr		korn 4 skeep
Åsin	R 1/2 Skep	korn 5 Skep
Byrnstorp	R 1 Skep	korn 4 skeep
Nytorp		korn 1 Skep

Anders Ingemersson per hvlöya	R 2 Skep	korn 5 skep haff ^{re} 1 Skepp korn 5 Skep
Måns ibid	R 2 Skep	korn 5 Skep
Aruidtt	R 2 Skep	korn 8 skep haff ^{re} 3 Skep
Niels månssoon	R 1 1/2 Skep	korn 7 Skep
Haqon i Rouestorp	R 2 Skep	korn 17 Skep
Ingridtt		korn 17 skep
gunnarucke	R 1 1/2 Skep	korn 1 tunna
Jon Andersson		korn 10 skepp
Kyrkioweriandthe		korn 8 skepp
Til waxköp		korn 1 tunna

In Rogh 1/2 Skep til att ferdha ierinstugh (?)

Anm.:

Alla dolda bokstäver och många av förkortningarna har skrivits ut. Råg (Rogh/R) med skatteuppgift om 0 (noll), har ej medtagits. De tre sista raderna är kyrkans utgifter. Sista ordet är mycket svårläst.

Kronans tionde var i Gökhem år 1562:

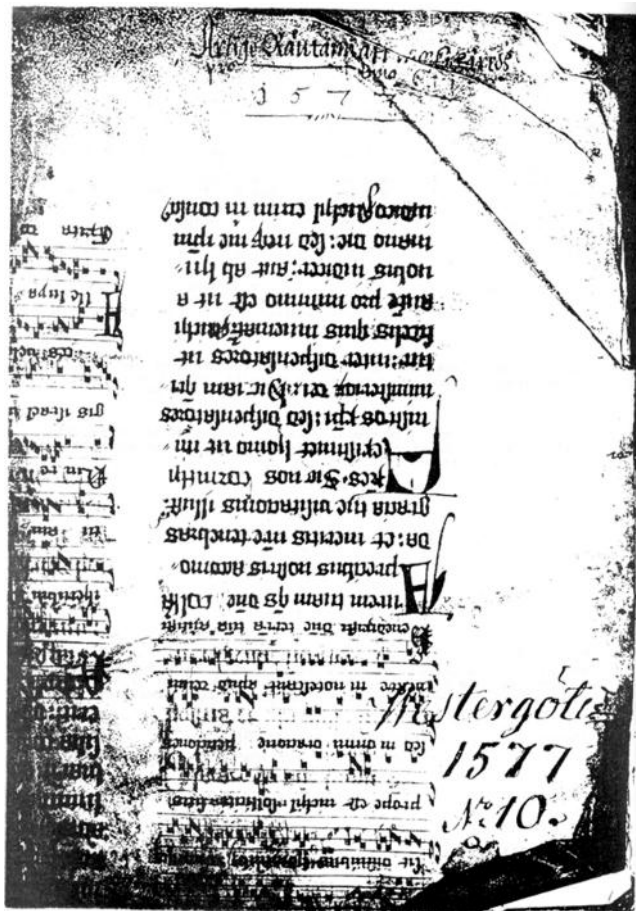
7 tunnor Råg,

62 tunnor och 2 skäppor korn, och

2 tunnor havre.

Sammanlagt 71 tunnor och 2 skäppor, dvs ca 10 400 liter eller 10,4 m

ÅRLIGA RÄNTAN 1577

Pärmen till den årliga rëntan i Vilske härad år 1577. Det som använts som pärm är en sida av pergament som skurit ut ur någon av de böcker som beslagtogs från klostren tidigare under 1500-talet. Den medeltida texten på latin är upp- och nervänd.

Rubrik:

Årlige Rëntann aff Villska häredh
pro ----- Anno
1577

(1) SOCKEMÅ SÖRGM.
Sögnans bönor

tor i skän
Sögnans Sörger — 4 tt
Sögnans sög — 2 kva
arligha } — 8
Sörger } gift — 4
Lagmans } — 2

Mans i angunnatörp
Sögnans Sörger — 4 1/2 tt
Sögnans sög — 4 ~~tt~~
arligha } — 8
Sörger } gift — 4
Lagmans } — 2

Sögnans Sörger sög
Sögnans Sörger — 5 tt
Sögnans sög — 4 ~~tt~~
arligha } — 8
Sörger } gift — 4
Lagmans } — 2

Mans i Rastnillstörp
Sögnans Sörger — 6 1/2 tt
Sögnans sög — 1 kva
arligha } — 8
Sörger } gift — 4
Lagmans } — 2

Sögnans på Sörger
Sögnans Sörger — 5 tt
Sögnans sög — 4 ~~tt~~
arligha } — 8
Sörger } gift — 4
Lagmans } — 2

Sögnans i Golegrin
Sögnans Sörger — 3 tt

Översatt på nästa sida.

Första sidan :

Göckema sochn scatta bönder

tore y skår

Schatta Smör	4 U
Scatta rogh	1/2 tunna
årliga	8
konng hest	4
Lagmans	2

måns y angunnatorp

Schatta Smör	4 1/2 U
Schatta rogh	4 skpp
årliga	8
konng hest	4
Lagmans	2

Schytta Helie ibhm

Schatta Smör	5 U
Schatta rogh	4 skpp
årligha	8
Konng hest	4
Lagmans	2

Håckan på bergh

Scatta Smör	5 U
Schatta rogh	4 skpp
årligha	8
konng hest	4
Lagmans	2

Börgie i holögia

Schatta Smör	3 U
--------------	-----

(Skattelängden fortsätter med resten av socknen)

Anm.

Smör mättes i lispund (skrivs som ett U men med två streck tvärs över) vilket motsvarar ca 8,5 kg.

Såden (råg) mättes i tunnor om ca 145 liter/st, vilka delades i 6 skäppor (24 liter/skäppa).

Därtill var de belagda med skatt som skulle täcka kostnaderna för konungens och lagmannens hästar ett visst antal dagar per år.

Helge i Anguntorp var skytte, dvs soldat.

HJONELAGSLÄNGDEN 1610

HJONELAGSLÄNGDEN 1610

	siurag	Selling	Skoll	skinn	son	
Stortorp	1	0	0	0	0	4 1/2
Jonn guldin & v. linn	1	0	0	0	0	6 1/2
Spannballe	1	0	0	0	0	3 1/2
Stoktorp	1	0	0	0	0	3 1/2
Stumporp	1	0	0	0	0	5 1/2
<p>Bröckum dohn $\frac{2 \times 33 \frac{3}{4}}{4}$</p>						
Jon Nils & guldin	0	0	1	1	1	5 1/2
Nils Jöns & Jön	0	0	1	1	0	4 1/2
Anders & Augustin	1	0	0	0	0	5 1/2
Jonn Jöns & Jön	0	0	1	1	1	5 1/2
Anders på Berg	1	0	0	0	0	7 1/2
Måns Jöns & Jön	1	0	1	1	0	10 1/2
Jonn & Jöns	1	0	0	0	0	6 1/2
Anders Jöns & guldin	1	0	0	1	1	19 1/2
Larb Ballfarr	1	0	0	1	1	9 1/2
Anders & guldin	0	0	0	0	0	
Larb Anders & guldin	0	0	1	1	1	5 1/2
Måns & guldin	1	0	0	0	0	6 1/2
Jon Larsson & Jön	1	0	0	0	0	7 1/2
Jonn Jöns & Jön	1	0	0	1	0	8 1/2
Jöns & Jön	1	0	0	1	0	2 1/2
Stoktorp	1	0	0	0	0	
Anders & Jön	1	0	0	0	0	
Anders & Jön	1	0	0	0	0	6 1/2
Anders & Jön	1	0	0	1	1	9 1/2
Larb Anders & Jön	1	0	0	0	0	10 1/2
Anders på Jön	1	0	1	1	0	7 1/2
Nils på Jön	1	0	0	1	1	9 1/2
Jön & Jön	1	0	0	1	1	9 1/2
Måns & Jön	2	0	0	1	0	8 1/2
Anders & Jön	1	0	0	0	0	
Jön & Jön	1	0	0	1	1	9 1/2
Jön på Jön	1	0	0	0	0	

fricke

	fronlay	Sidling	Sidling	lang	pinga	
Jens & borsing	1	0	0	0	0	3 8
Olof ya Hoff	1	0	0	0	0	3 8
Anders & lagman	2	0	0	0	0	6 8
Anders & fra gaid	1	0	0	0	1	5 8
ölgärd & lör	1	0	0	0	1	4 8
Lars & fisker	1	0	0	0	1	6 8
Olof tom	1	0	0	0	0	3 8
Jens & björgeff	2	0	0	0	1	7 8
Jens & jensen	2	0	0	0	0	6 8
Lars & allberg	1	0	0	0	1	6 8
Jens & fisker	1	0	0	0	0	3 8
Jens & marsson	2	0	0	0	2	8 8
Olof & alberg	1	0	0	0	1	6 8
Frantz & Valberg	1	1	0	0	0	8 8
Måns & Rafineson	1	0	0	0	1	7 8
Lars & borsing & fisker	1	0	0	0	0	3 8
Frantz & sellu	1	0	0	0	1	7 8
Olof & ruff	1	0	0	0	1	6 8
Jakob tom	1	0	0	0	0	5 8
Anders tom	1	0	0	0	0	3 8
Jens & jensen	1	0	0	0	0	3 8
Jens & Valberg	1	0	0	0	1	6 8
Jens & borsing	1	0	0	0	0	3 8
Frantz & Moragard	3	0	0	0	0	9 8
Anders tom	0	0	0	0	0	0
Jens & borsing	1	0	0	0	1	6 8
Frantz tom	1	0	0	0	1	6 8
Liffgärd & fisker	1	0	0	0	0	3 8

Anders

fricke

Marika Sochn. 2 + 7 1/4 del.

Jens & parras	2	0	0	0	2	14 8
Anders & jensen	1	0	0	0	1	11 8
Måns & jensen	1	0	0	0	0	6 8
Jens & borsing	1	0	0	0	0	6 8
Jens & jensen	1	0	0	0	0	6 8
Olof ya Thompson	1	0	0	0	0	6 8
Anders tom	1	0	0	0	0	6 8

Giöckum Sochn

	hionelag	Enkling	Enka	dreng	piga	
	0	0	1	1	1	5 m
	0	0	1	1	0	4 m
	1	0	0	0	0	5 m
	0	0	1	1	1	5 m
	1	0	0	0	1	7 m
	1	0	1	1	0	10 m
	1	0	0	0	0	6 m
	2	1	0	1	1	19 m
	1	0	0	1	1	9 m
1.	1	0	0	0	0	
	0	0	1	1	1	5 m
	1	0	0	0	0	6 m
	1	0	0	0	1	7 m
	1	0	0	1	0	8 m
2.	1	0	0	1	0	2 m
1.	1	0	0	0	0	
1.	1	0	0	0	0	
	1	0	0	0	0	6 m
	1	0	0	1	1	9 m
3.	1	0	0	0	0	0 m
	1	0	1*	0	1	7 m
	1	0	0	1	1	9 m
	1	0	0	1	1	9 m
1.	2	0	0	1	0	8 m
3.	1	0	0	0	0	0 m
1.	1	0	0	1	1	9 m
1.	1	0	0	0	0	0 m
frelsse						
	1	0	0	1	0	3 m
	1	0	0	0	0	3 m
	2	0	0	0	0	6 m
	1	0	0	1	0	5 m
	1	0	0	0	1	4 m
	1	0	0	1	1	6 m
	1	0	0	0	0	3 m
	2	0	0	0	1	7 m
	2	0	0	0	0	6 m
	1	0	0	1	1	6 m
	1	0	0	0	0	3 m
	2	0	0	0	2	8 m
	1	0	0	1	1	6 m
4.	1	1	0	0	0	3 m
	1	0	0	1	0	5 m
	1	0	0	0	0	3 m
	1	0	0	0	1	4 m
	1	0	0	1	1	6 m

	hakon ibid	1	0	0	0	0	3 m
	ambiörn ybid	1	0	0	0	0	3 m
	Sigge y guneuken	1	0	0	0	0	3 m
	Joen y Valaberg	1	0	0	1	1	6 m
	Arfuedh y Bekagårdh	1	0	0	0	0	3 m
	Bengt y Storagårdn	3	0	0	0	0	9 m
5.	andes ibid	0	0	0	0	0	
	Biörn y Roustorp	1	0	0	1	1	6 m
	Bengt ibid	1	0	0	1	1	6 m
	lisgården y giökum	1	0	0	0	0	3 m

* ”husfatig”, anteckning efter siffran.

Marginalanteckningar: 1-5

1. ”knekt”

2. ”hingscridar”, ordets andra och tredje bokstäver är svårlästa och kan vara felöversatta. Han torde i varje fall ha varit skraddare.

3. ”Rytt på tug”, sista ordet är svårbegripligt. Möjligen menas ryttare på (här-)tåg.

4. ”knektenkling”

5. ”husfatig”

Den första hälften av gårdarna är skatte-, krono-, kyrko- och klostergårdar, medan den nedre halvan är frälsegårdar.

Med hjonelag menas ett gift par. Dräng står som beteckning dels för tjänstgörande drängar och dels för gårdens egna söner, och piga betyder likaledes både tjänstgörande piga som gårdens egna döttrar.

Skattesatsen är inte alltid konsekvent. Hjonelag (2 personer) beskattas med 5-6 mark för icke frälsegårdar och med 3 mark för frälsegårdar. Oavsett gårdstyp beskattades enskild person med 1-2 mark, änkring dock 3 mark och piga 1 mark.

Göta hovrätts dom den 25 juni 1641
(se under 21 juni 1641)

ANNO 1641 den 25 Junij Beslut
 eccrasles. Hovrätts Beslut Criminalia
 ifrån Västergöttsland och Östergötts
 läsn. *EF*

Carl Erikssonson Hans Lindrichson
 Carl Florin Lill. spanne Emisman Lilla
 Jöran Olsson Petrus Johers
 Jön Jön Andersson Elias Larsson
 Carola Landa

28

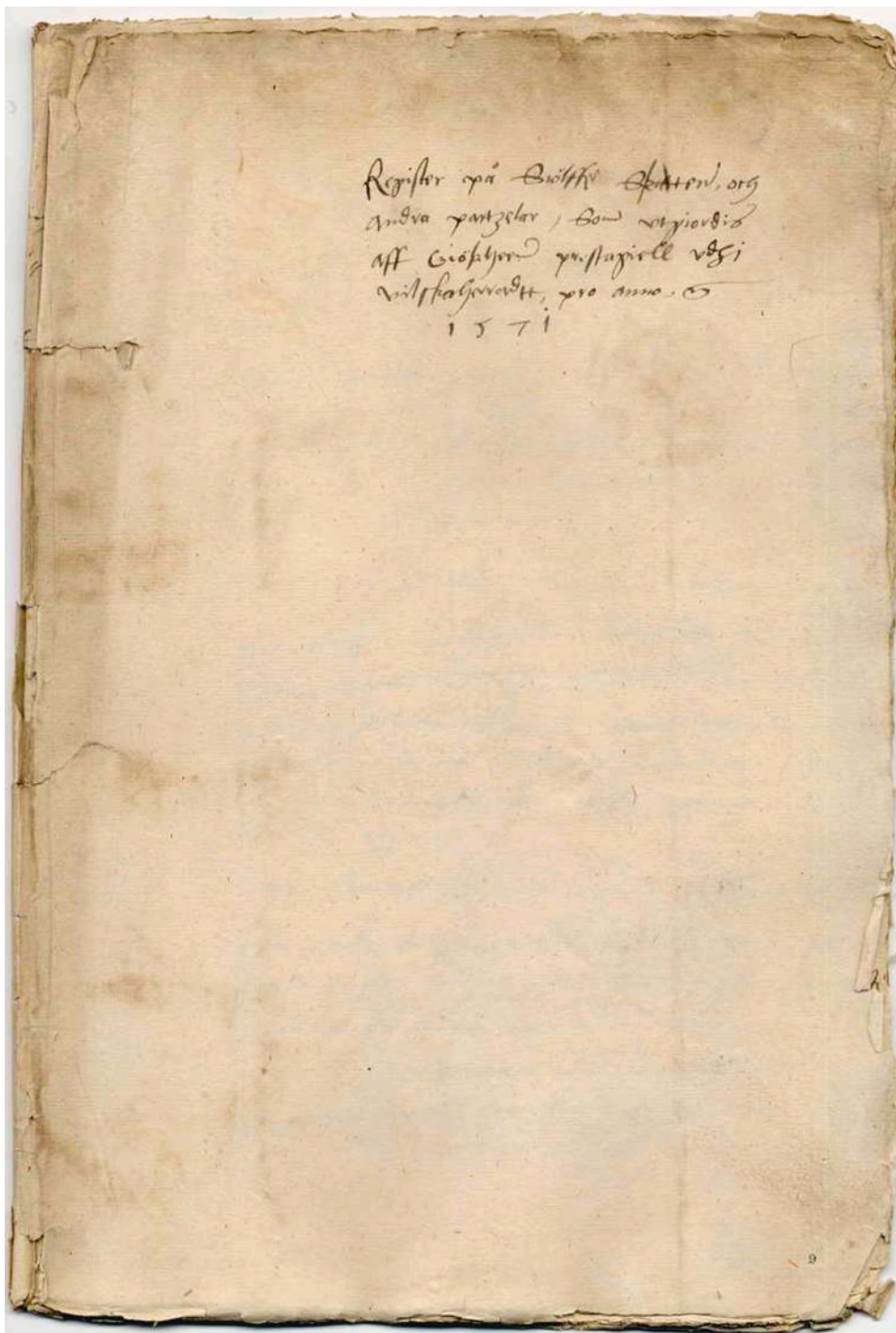
Den beger ifrån Wilhelms äffadur som
 gannil förstynges valdat Digger Jonsson
 förtillnau ifrån sin fader och ättling,
 stället i fader som ättling som för
 omgiffat att sin föll om kille om stället
 sigge sig sin fader, digge sig fader och ifrån
 ättling, myddit stället som ättling
 pockmargd fannofob ättling. *Digger Jonsson*

Resolutio Hovrätts digge
 1. ättling som för stynges valdat. 2. i fader som
 ättling och ättling stället ifrån sin fader
 3. af öndt köpet stället sin fader för. 4. stället
 att sin föll om kille. 5. om stället sin
 sigge sin fader. 6. om stället sin fader
 af mydd fannofob. Den som kan kan ättling
 om stället stället stället stället stället
 ättling stället stället stället stället

Komplettering:

FOTOGRAFIER

Älvsborgs lösen 1571 (hämtade från Riksarkivets hemsida)

2ffter tetta Gungin är 8 1/2 R Skott
 vppört, och Gisthans skugga vörki vil
 skogsvätt, nympling eller mannlän
 7vo anno, 1571

Gisthans Skott

Skottabönder

Mand i Rindshög, Gisthans 15 lood, köp 3th kottling
 oxar 1 par, kor 4 R, Gistans 1 ärd 2 R, Qing
 par 3 ärd 3 R, får 3 R, Gistans 6 R, får 3 R
 3 ärd 1 R, 2 ärd 1 R, vett/lood 2 R, kottling
 2 ärd 1 R, löpar vörki,

Tull 4 R Gisthans 5 lood och 1/2 qm

100 Gistans i Gisthans 15 lood 3 qm, köp 3th
 kottling 1 par, kor 6 R Qingpar 3 ärd 3 R, and
 2 ärd 3 R, 1 ärd 1 R, Gistans 3 ärd 1 par
 2 ärd 1 R, 1 ärd 3 R, vett/lood 4 R, för
 2 ärd 3 R, får 12 R Gistans 12 R, vett
 1 R, löpar vörki

Tull 1 R Gisthans 5 1/2 lood och 2 vörki

2 hnd vörki vörki köp 1th kottling oxar 1 par
 kor 2 R Qingpar 1 ärd 3 R får 8 R
 Gistans 2 R löpar vörki

Peningar 6 1/2 m

Alla dessa peningar som som löst i vörki 1571

Siölke 1 1/2 lood, koor 2 1/2, löpör wti

tußt 1/2 Siölke ————— 1 1/2 lood

göhr i kändelstorp, kop 1 1/2 tt, koor 2 1/2, stit ow
1 ärd 1 1/2, löpör ow 2 ärd 1 1/2, ow 1 ärd 1 1/2
fär 6 1/2, verktyg 1 1/2, löpör wti,

tußt 1/2 Siölke, ————— 1 lood

peninge ————— 1 1/2 3 öra

Nu Gamme peninge, som hie fästt innt wti,
Siölke 10 lood, löpör wti.

Siölke, ————— 1 lood

Thore i Skär, kop 2 tt, koor 2 1/2, löpör ow
3 ärd 2 1/2, fär 4 1/2, stit 4 1/2, verktyg
2 1/2, solar ow 2 ärd 1 1/2, löpör wti

peninge ————— 6 1/2 1/2 2 öra

Mord i anjmanorp, kop 1 tt, koor 4 1/2, löpör
ow 2 ärd 3 1/2, stitar ow 1 ärd 2 1/2, fär 4 1/2
stiw 4 1/2, verktyg 2 1/2, löpör wti

tußt 1/2 Siölke, ————— 2 lood 1/2 qr, 1 ort

för kielandörper

Toreil i Skär, Siölke 10 lood, kop 1 1/2 tt, koor
3 1/2, stitar ow 1 ärd 2 1/2, löpör ow 3 ärd 2 1/2
ow 2 ärd 1 1/2, fär 1 1/2, stiw 1 1/2
löpör wti

lubb - 4 t Gialcke ----- 2 loog, 1 qm, 2 ort
peninge ----- 3 öra

luffi i Ramlstorp, Gialcke 20 loog, kop 3 t , giull or
1 t , koor - 7 t , fäv - 8 t , Skitt om 1 ärd - 1 t ,
Quiper om 3 ärd - 2 t Grinn - 5 t vortstodg 2 t
folow om 3 ärd - 2 t , löper vti

lubb - 5 t Gialcke ----- 3 loog, 1 qm 2 ort
peninge ----- 10 up

Anders i venna, kop - 1 t , koor - 2 t , Quiper
om 2 ärd 2 t , fäv - 4 t , Grinn 2 t vortstodg
1 t , löper vti

peninge ----- 4 $\frac{1}{2}$ up

Larid Jönarbo i Skär, kop $\frac{1}{2}$ t , koor 2 t , Quiper
om 2 ärd - 1 t , fäv om pottor - 6 t vortstodg
1 t , löper vti

peninge ----- 3 $\frac{1}{2}$ up, 3 öra

J Jönarbo i Skär, kop 3 t , koor - 4 t , Skitt om
3 ärd 2 t om 2 ärd - 1 t , Quiper om 1 ärd
4 t , Götter om brettar 9 t , fäv 5 t Grinn
2 t , löper vti

lubb - 5 t Gialcke ----- 2 loog

J Jönarbo i Jockhyrd koor - 2 t , fäv - 8 t Grinn
4 t vortstodg - 1 t , löper vti

Kloster landsbönder

And i trömstorp, kop 2 1/2, kottlings oxar 1 par,
 koor 5 ft, stitar on 2 ärd 1 ft, on 1 ärd
 1 ft, fair 2 ft, Grön 1 ft, verkstug 4 ft
 lögr on

Tullt - 1 ft - Gröftke 2 1/2 loog

Nord Låke på Roma, kop 1 tt, kottlings ox 1 ft
 koor 4 ft, stit 2 ärd 2 ft, stit 1 ärd 1 ft
 fair 5 ft, Grön 2 ft

Tullt - 1 ft - Gröftke 1 1/2 loog

Tyon i Sarristorp, kop 2 tt, juell ox 1 ft, kott-
 lings oxar 1 par, koor 5 ft, stitar on 2 ärd it
 par, Quiper on 2 ärd 2 ft, verkstug 2 ft, for-
 kv on 2 ärd 2 ft, fair 8 ft, Grön 8 ft, lögr
 on

Tullt - 1 ft - Gröftke 3 loog

7 bursjö i öfverkirke i Gökby, Gröftke 30
 loog, kop 9 tt, kottlings oxar 4 par, koor 7 ft,
 stitar on 3 ärd 2 ft, stitar on 1 ärd 1 ft, Qu-
 per on 4 ft, on 3 ärd 3 ft, on 1 ärd 5 ft, fair
 18 ft, Grön 18 ft, verkstug 1 ft, verkstug 2 ft
 foler 2 ärd 2 ft, lögr on

Summa
König 10 sand Geringe. ————— 2 R, om 32 yf

Lidh - 4 f Bickh. ————— 4 loog $\frac{1}{2}$ fur, 1 out

Mand Bickh ja Rona, 14 loog, koy 2 th, koov 4 R
Bickh om 2 ar - 2 R, om 1 ar - 1 R, gaten og fur
13 R, verk loog - 1 R, foler om 2 ar - 1 R verk loog
1 R

5 f lidh - Bickh. ————— 3 loog $\frac{1}{2}$ fur

prengre ————— 1 om

7 iöfö i valborg, koy 1 th, kistling oxar 1 par, koov
3 R, Bickh om 1 ar - 1 R, gaten og fur 8 R Bickh
1 R, foler om 2 ar - 1 R, loog og

prengre ————— $7\frac{1}{2}$ yf

2 plov i fadertorp, koy 2 th, kistling oxar 1 par
koov - 5 R, Quiger om 1 ar - 1 R, fur 10 R verk
loog 2 R, loog og

prengre ————— 11 yo 3 om

2 kist i östrikbyrkio, koy - 2 th, Bickh om 2 ar 2 R
Quiger om 3 ar - 1 R, koov - 3 R, Bickh 4 R,
verk loog - 1 R

Lidh - 4 f Bickh. ————— $1\frac{1}{2}$ loog $\frac{1}{2}$ fur

2 fvelid lando, And's, gäspöfö, gäspöfö, koy 8 th, kistling oxar
and's Bickh: R, koov - 4 R, 2 ar 3 ar - 1 R, Quiger 4 ar

and 3 ärb - 3 fl, and 1 ärb - 1 fl, Skutar and
 2 ärb - 2 fl, and 1 ärb - 1 fl, får 8 fl Skind
 6 fl, verkstads 3 fl, ronga 2 ärb 2 fl, löp
 vti

tallt - 5 fl Skidfl, ————— 2 1/2 lödg i qm,
 pr - pr ————— löva
 Roppr ————— 1/2 fl, 8 r

full d, gästa Olaff svingsjö i Gulöpa, Skidfl 10 lödg, kop 2 1/2 fl
 maxvira på Skid flidflings svar - 1 par koor - 5 fl Skutar and 3 ärb 2
 fl, and 2 ärb 2 fl, and 1 ärb - 1 fl, Qingor and 2
 ärs 3 fl, and 1 ärb 1 fl, gästa og får - 12 fl, verk-
 stads - 1 fl, verkstads 2 fl

tallt - 5 fl Skidfl, ————— 4 lödg
 pr - pr ————— 3 öva

Kristin god, lod and flö i valborg, kop - 2 fl, flidflings svar
 1 par, koor 2 fl, Skutar and 3 ärb 3 fl, Qingor
 and 2 ärb - 1 fl, and 1 ärb - 1 fl, gästa og får 8 fl
 löp vti

tallt - 4 fl Skidfl, ————— 2 lödg 1/2 qm:

hvar kuit god, Aring gästa i Skar koor - 1 fl, Skutar and 2 ärb 1 fl
 and 3 ärb - 1 fl, gästa og får 4 fl, Skind - 1 fl, verk-
 stads - 1 fl, full 1 ärb - 1 fl

pr - pr ————— 3 r

Groffter Brannb. Luvb - Bränbo i Skar, Bränbo 15 loag, fop 3te
foplings oxar - 1st, fop - 1st, Bränbo om 3 år - 2te
1st, fop - 6te Bränbo 3te, fop om 3 år - 1st
vorkfop om 3 år - 1st, löp om 1st

Salt - 5te Bränbo - 2te loag fop, 1st ort

grov fop 1st, 10te Bränbo i Skar, löp - 2te, fop - 2te, Bränbo
om 1 år - 1st Quiper om 1 år - 1st, vorkfop om
2 år - 1st, löp om 1st

Salt - 4te Bränbo - 1 loag

Quiper - 1st

Arvids Bränbo. Bränbo i Skar, fop - 3te foplings oxar,
fop, fop - 4te, Bränbo om 2 år - 1st om 1
år - 1st, Quiper om 3 år - 2te, om 2 år - 1st
om 1 år - 1st, fop 8te, Bränbo - 4te, vorkfop
fop - 1st, vorkfop - 2te, om 3 år - 1st, fop
om 2 år - 1st, löp om 1st

Salt - 5te Bränbo - 3 loag

grov Bränbo Luvb Bränbo i Skar, fop 2te, foplings oxar 1 par
fop 3te, Bränbo om 2 år - 1st, om 1 år - 1st
Bränbo om 1st ort, fop, 8te, fop - 6te Bränbo
4te, vorkfop om 3 år - 1st, löp om 1st

Salt - 4te Bränbo - 2te loag 1st ort

Groffter Brannb. Bränbo i Skar, Bränbo 10 loag, fop 3te fop
lings oxar 1 par, fop 4te, Quiper om 3 år - 4te

Grind - 3 fl, verkfall om 1 års - 1 fl, löpnr utgi

Salt - 5 fl Grötk - 3 lödg 1 qm

2 lödg ned: Nötk mörta i valöring, lödg 1 1/2 tb, koor - 3 fl
Grutar om 2 års - 1 fl, om 1 års - 1 fl, får og
gröter 12 fl, Grind - 8 fl, verkfall 2 fl, löpnr
utgi

prings - 7 og 6 om

An banna prings, Bod Jan fast imm med lödg
Grötk 15 lödg, löpnr utgi

Grötk - 1 1/2 lödg

Griffis ned 100 and 1/2 i valöring, lödg - 1 1/2 tb, koor lödg oxar
1 fl, koor - 3 fl, Grutar om 3 års 1 par, Quiper
om 1 års - 3 fl, får - 10 fl, Grind 4 fl, löpnr utgi

Salt - 4 fl Grötk - 2 lödg 1/2 qm

An banna prings, Bod Jan fast imm med lödg
Grötk 20 lödg, löpnr utgi

Grötk - 2 lödg

2 lödg ned: Avings i valöring, Grötk 10 lödg, lödg 3 tb koor
lödg oxar 1 par, koor - 4 fl, Grutar om 2 års
1 fl, Quiper om 2 års - 1 fl, verkfall 2 fl löpnr
utgi

Salt - 4 fl Grötk - 3 1/2 lödg 1/2 qm

An banna prings, Bod Jan fast imm med lödg
Grötk 20 lödg, löpnr utgi

Grötk - 2 lödg

1099nd yrd: Gifto lundin i lundin, Diokk 10 loog, kop 3th
 fittlig oxar 1 par, koor 4 ft, Stutar om 2 ärd
 2 ft, om 1 ärd 4 ft, verkstod 2 ft, verkstod om
 2 ärd 1 ft, fall om 1 ärd 1 ft löper

Diokk ————— 1 loog
 pring ————— 11 y 1 öra

fittlig: Clorand lundin yrdho i yrdho, koor 2 2 ft, Stutar 2
 ärd 2 ft, Öms 3 ft, Quiper om 1 ärd 1 ft
 verkstod 1 ft, löper

pring ————— 3 1/2 y

Skjussottmöl ^{1/2 y} runder, fallt fä

Skatta, Niels Öms i fittliga, Diokk 10 loog, kop 4th
 fittlig oxar 1 par, koor 8 ft, Stutar 3 ärd
 1 ft, Quiper 2 ärd 2 ft, fall yrdho, Öms 18
 ft, löper

kör i löpans cron gull, 70 ärd om 18 y

löper ————— 1 ft
 pring ————— 5 1/2 y 2 öra

Skatta, Gifto i angimatory, Diokk 10 loog kop 2th, gullu oxar
 1 par, fittlig oxar 1 par, koor 7 ft, Quiper 3
 ärd 3 ft, Stutar 2 ärd 3 ft, om 1 ärd 3 ft, fall
 6 ft 8 1/2 5 ft verkstod 2 ft, löper

Diokk ————— 1 loog
 pring ————— 1 y
 Cron gull, 69 ärd, kop ————— 1 ft om 16 y

Kloster, Lasse ror i liggelberg, Siötk 20 loog, koy 3¹/₂ th
 fästlings oxar 1 par, koar 3 ft, Qijon om 4 ärd, 3 ft
 Stitar om 3 ärd 1 par, Qijon om 1 ärd 1 ft fäst,
 14 ft, Siow 10 ft, verkstodg 2 ft, löp vti
 eng Comptill 70 ärd 1 ft om 15 y.
 Siötk 2 loog

Kyrko, Siow i Rinnelstorp, Siötk 10 loog, koy 5¹/₂ th, koy 6 ft
 fästlings oxar 1 par, Stitar 1 ärd 1 ft, Qijon 1
 ärd 1 ft, fäst 10 ft, Siow 4 ft, verkstodg 1 ft
 yng stodg 2 ärd 1 ft,
 Silt 5 ft Siötk 4 loog

Lindens Manne, Niets larensjö i Alsborg, Siötk 20 loog, koy 4 th
 fästlings oxar 1 par, Stitar om 4 ärd 1 par, koar
 7 ft, Qijon 4 ärd 3 ft, Stitar 2 ärd 3 ft, Qijon
 par om 2 ärd 3 ft fäst 10 ft Siow 10 ft
 verkstodg 2 ft, yngstodg 2 ärd 1 ft, löp vti,
 Silt 5 ft Siötk 5 loog
 yngre 6 ärd

Kloster, vändor fästling fäst it vadstoma
 And larensjö i liggelberg, koy 3 th, koar 3 ft
 Qijon om 1 ärd 1 ft, Stitar om 1 ärd 1 ft, verk
 stodg 1 ft, verkstodg 3 ft, löp vti
 yngre 8 yd

Griessman Son are boang vti
siddangar, itte i andra, vti
fandde Sooth, og fuisqmar,

g-f-a Binn vady pshad ginn, koy - itte koov 2 ft
fuisq Quigov om 1 arid, 1 ft, Binn - 1 ft, vortstod, 1 ft
loper vti

altt - 4 f Bivittk - 1/2 loog 1 1/2 qm.

g-f-a Zvich Siggol: i Skare koov - 1 ft, loy vti
per fuit pol. pengr 2 up

g-f-a Gifro ingvudg itig koov - 1 ft, loy vti
peningr - 1 up

g-f-a Ralung itig, koy itte koov - 2 ft, Quigov om
ovstho Binn: 1 arid - 1 ft, om 2 arid - 2 ft, vortstod - 1 ft
loy vti,
altt - 4 f Bivittk - 1 loog

g-f-a fud Binnett i lufgand, Quigov om 1 arid 1 ft, Binn
Bivittk pol outt, 1 ft loy vti
vitta, peningr - 2 eva

g-f-a Zhid vortstod, koov - 1 ft, loyer vti
peningr - 1 up

lindov posthoff: lard i Spingav gauda i guplyer, koov - 1 ft

penningar ————— 1 1/2

Skvadare, och Skomakare
och i samma Book,

och i Skvadare,

penningar ————— 10 1/2

Härfan Skomakare,

penningar ————— 10 1/2

Summa

Evongul, 69 arb,

Löper ————— 1 1/2

Evongul, 70 arb

Löper ————— 4 1/2

SkottK ————— 88 1/2 100 1/2, 1 ort

penningar ————— 123 1/2 4 öra

Löper ————— 1/2 tt, 8 1/2

Marka Book,

Skattabönder

veder bärso i pännad Sack ingiort aff 300 1/2
barnaxningar, som för haffd in med sigg och aff
Samma barnaxningar, bärso som harnmet med,

Geometriska jordenboken från mitten av 1600-talet
som består av kartor (fotograferade av författaren på lantmäteriet i Gävle)

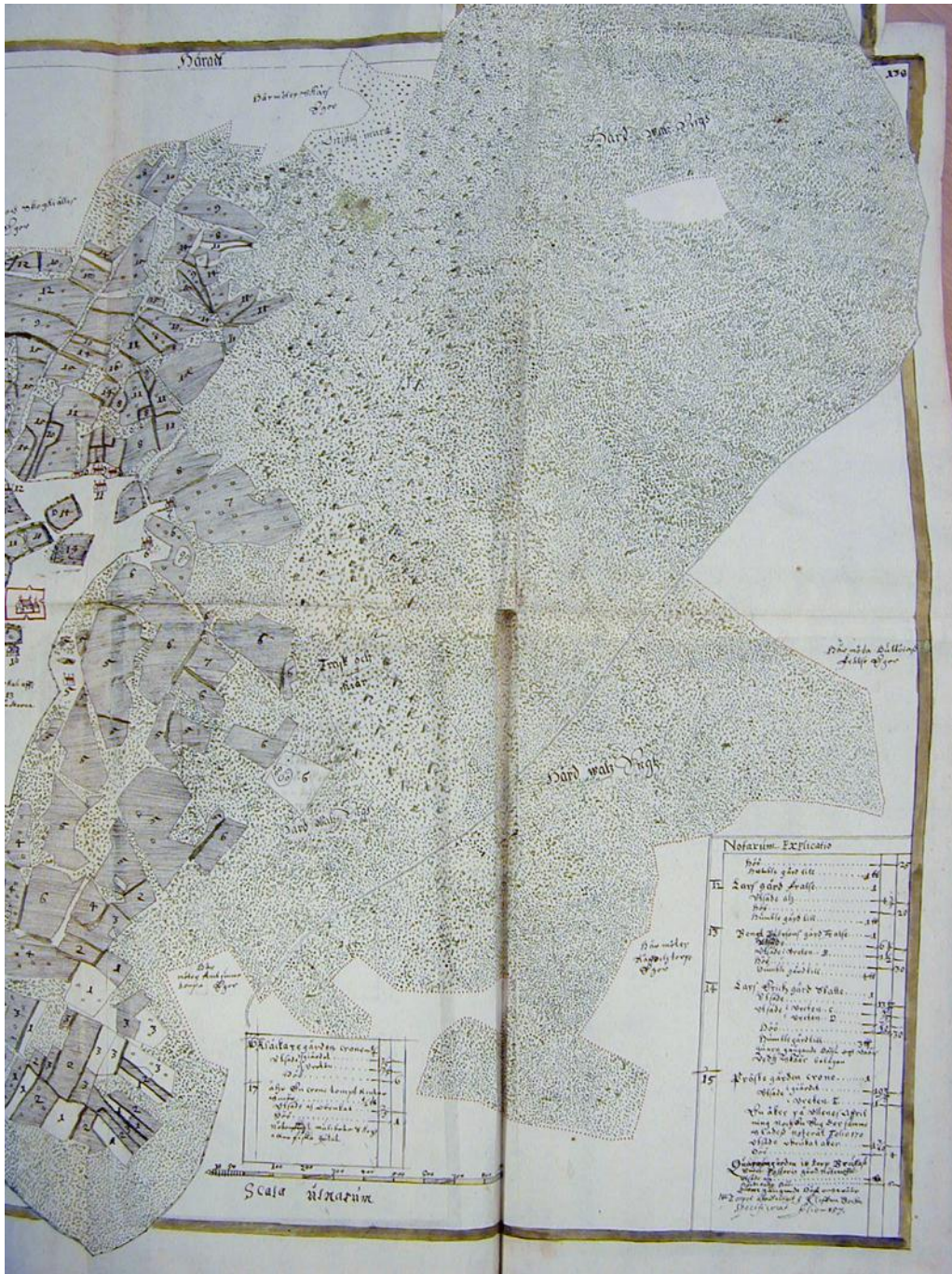
Gökhem by och Remmen

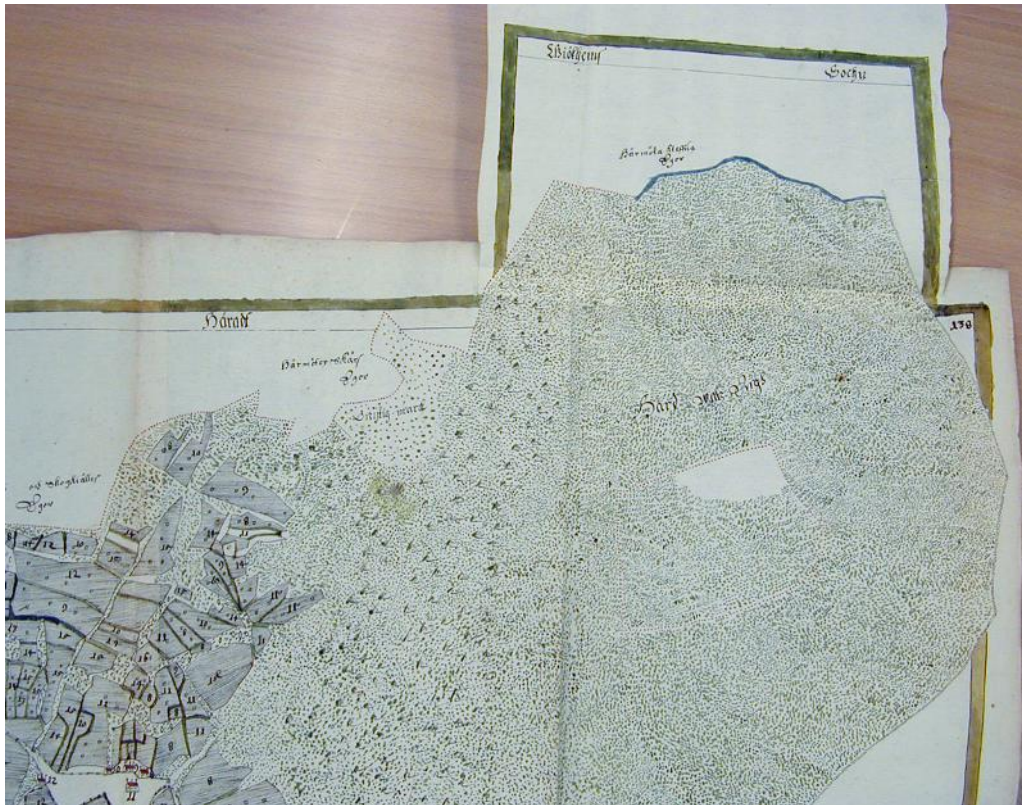

Gökhem by och Remmen (del av kartan)

Gökhem by och Remmen (del av kartan)

Gökhem by och Remmen (del av kartan)

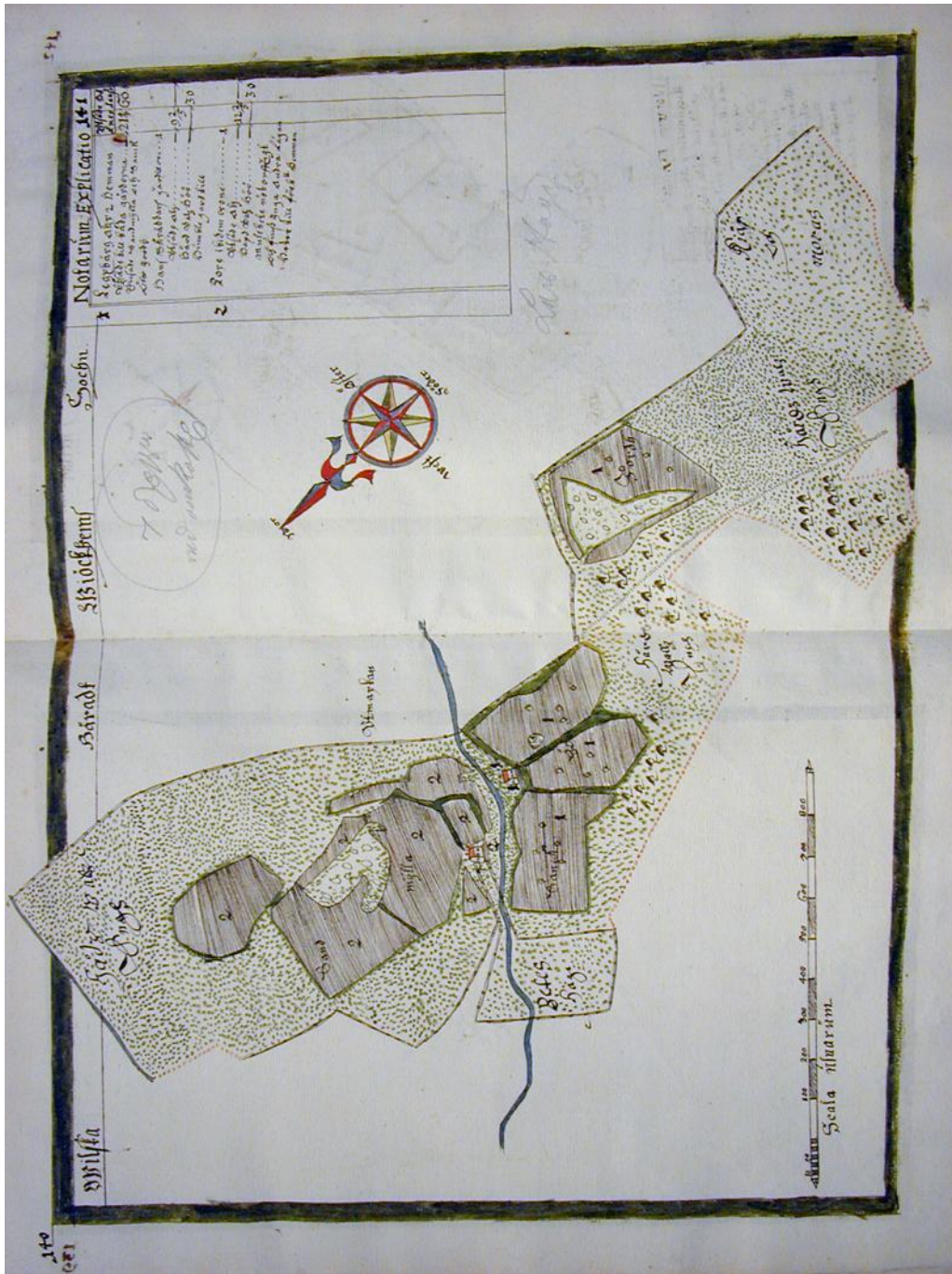
Gökhem by och Remmen (del av kartan)

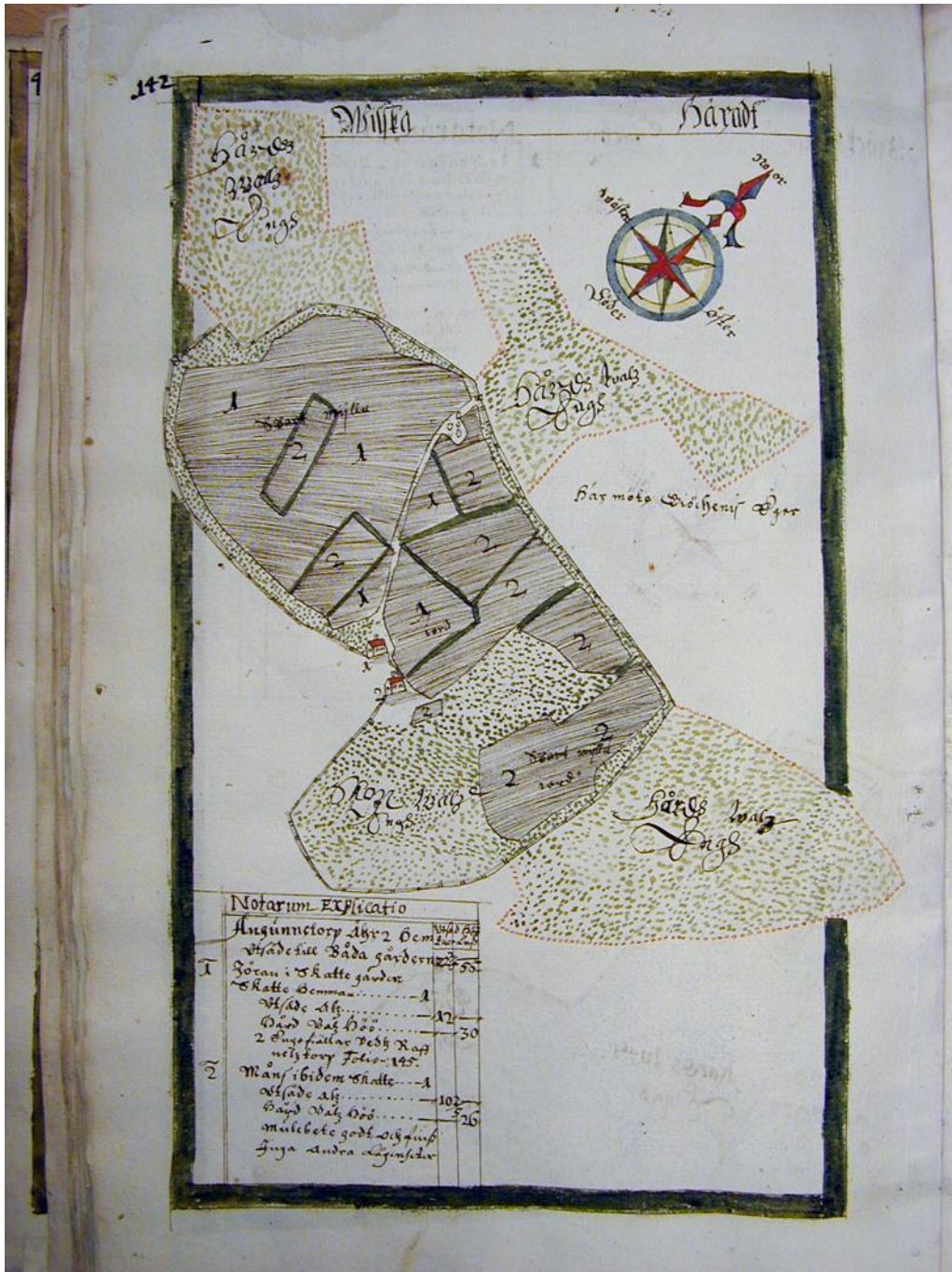

Gökhem by och Remmen (del av kartan)

Lexberg

Anguntorp

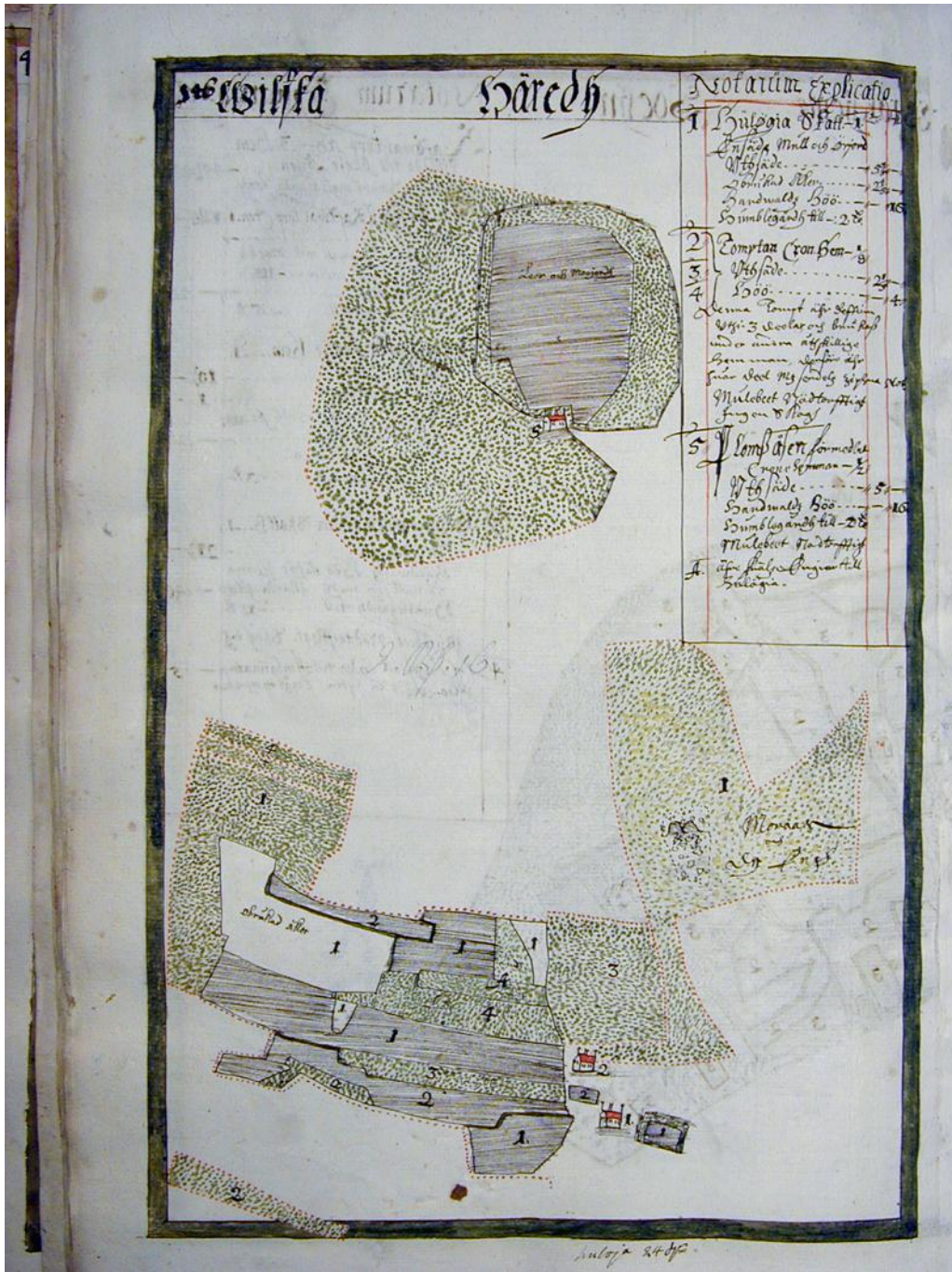

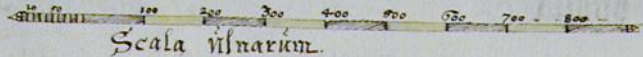

Ravelstorp

Holöja och Plomsåsen

Där Lager Wimarla
ved

Krästegård
agor
Trimstorp

På västra sidan möter ^{Stora} Trimstorp
agor

En dug på Krästetorp
af rimmig ~~spett~~
noterat folio 148.
En dug vid Sönders
fol. 143
+ malpborg
int. 2/2

Notar um Explicitio

- 1 Trimstorp Crone-
a
Wåde i gerdet --- 147
Wåde i wretens --- 148
Hards wab Wad --- 149
En dug på Krästetorp
af rimmig noterat
Folio --- 148.
- 2 ären bys dugz m
Store Trimstorps wab
- 3 är en dug till Kräse
gården i ~~Trimstorp~~
Göot är h'r mäcknat
med gärdpen
Dumtble gödölle ~~147~~
notorffigt mulebe
te och pins inga andra
Lagen beten

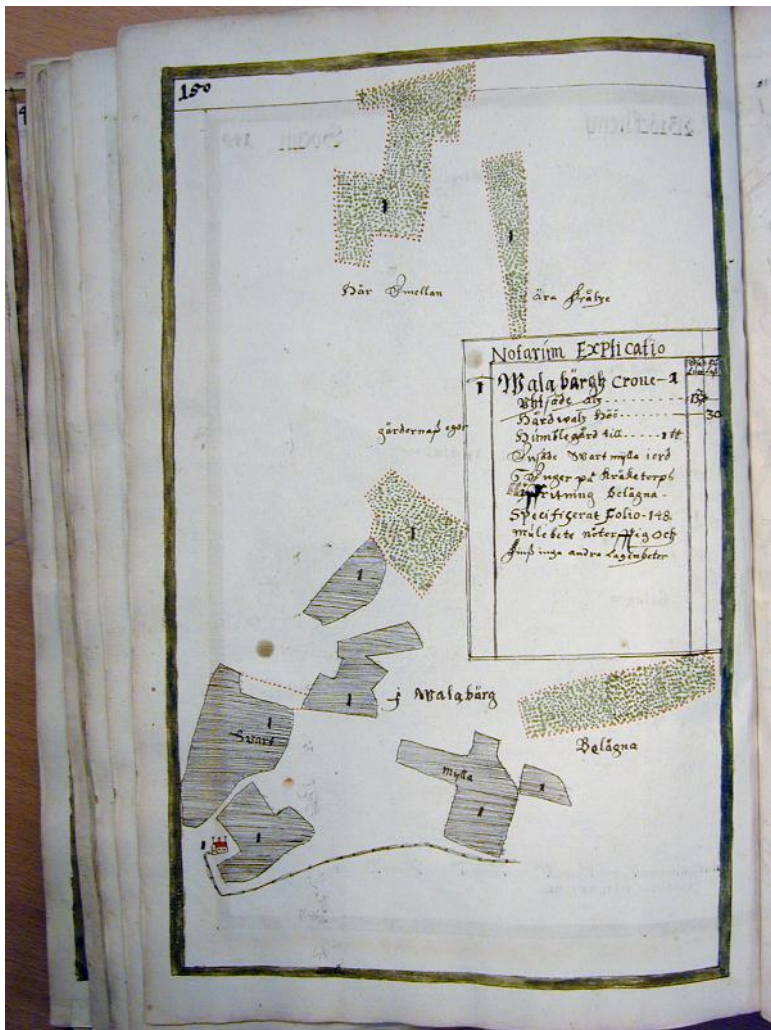
B. 4

Trimstorp

Kråketorp (nuvarande Odensberg)

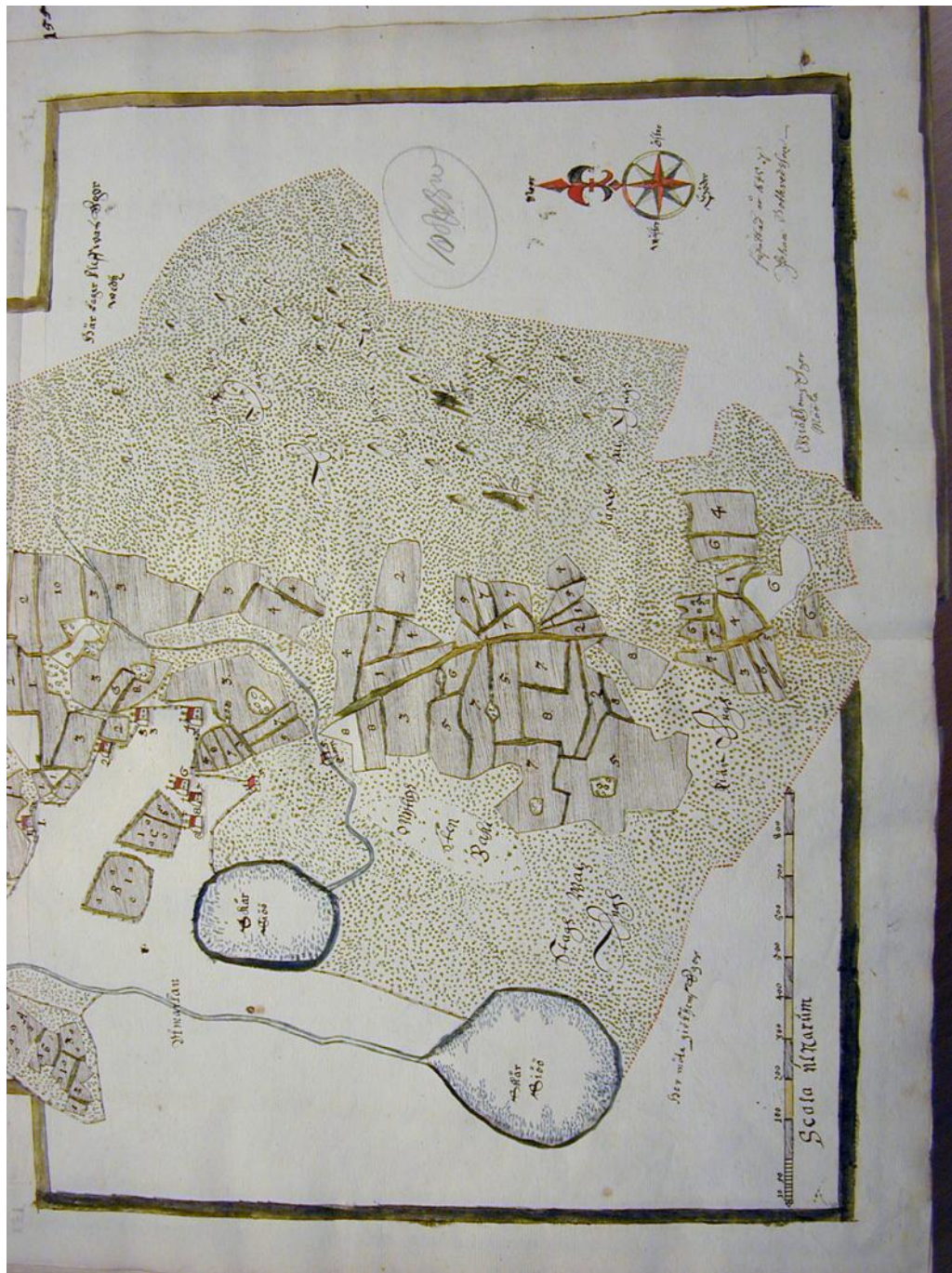

Valaberg

Skår

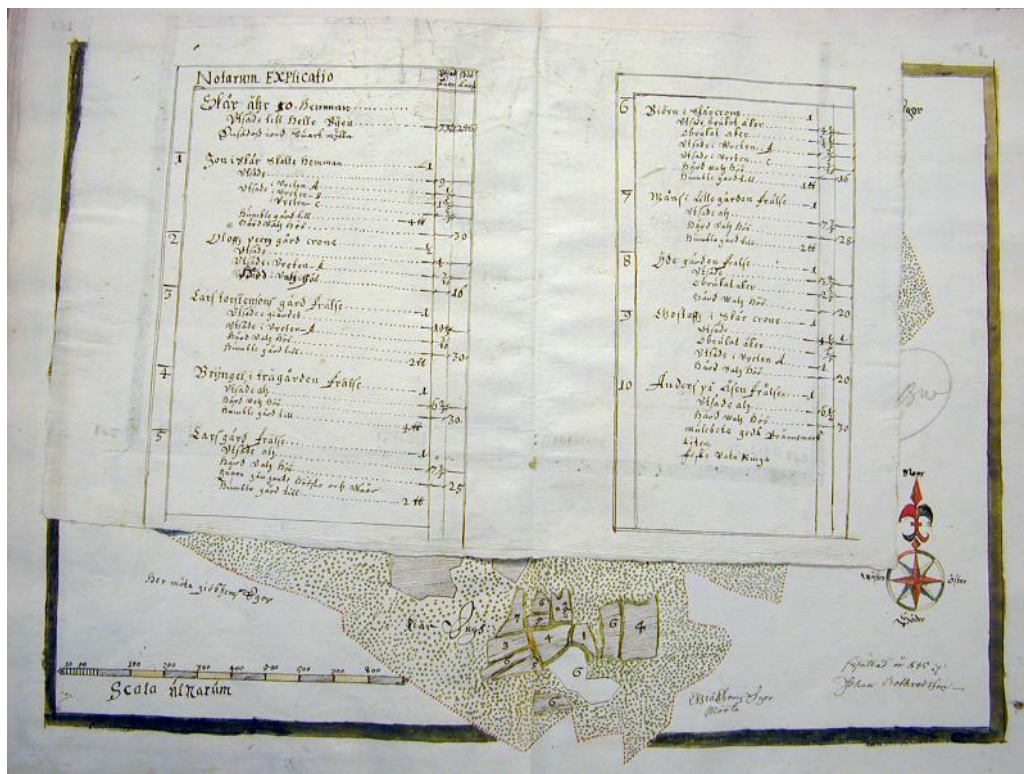

Skår (del av byn)

Skår (del av byn)

Skår (beskrivningen till byn)